СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

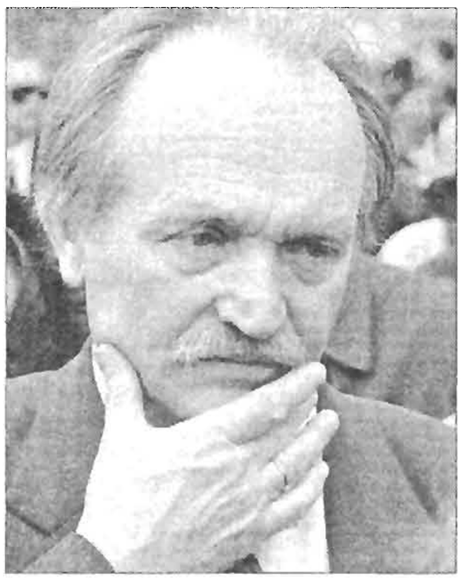
ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.25

РІК CVII П'ЯТНИЦЯ, 31 БЕРЕЗНЯ 2000 ЧИСЛО 13 VOL. CVII FRIDAY, MARCH 31, 2000 No. 13

Він будив усю Україну

Народ вшановує пам'ять Вячеслава Чорновола

ФОТОНАРИС

Вячеслав Чорновіл

Загальнонаціональний вечір пам'яті, присвячений скорботній річниці від дня загибелі державного діяча, політика, одного з засновників Народного Руху України В'ячеслава Чорновола, відбувся 24 березня в столиці. В приміщенні Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка зібралися всі ті, хто йшов і працював з ним пліч-о-пліч, хто поділяв і нині поділяє його прагнення бачити рідну землю вільною і квітучою, хто вірить в об'єднання демократичних сил.

В особі В'ячеслава Чорновола Україна могла мати талановитого літературознавця, журналіста, проте він обрав благородний шлях боротьби за свободу Вітчизни. В роки тоталітаризму він запалив свічку опору і разом з ним до руху опору влилися

(Закінчення на стор. 18)

Комуністичну символіку з Парляменту знято. Комуністи протестують

24 березня було знято комуністичну символіку з будинку Верховної Ради України, чого довгі роки домагалися національно свідомі сили як в державі так і за її межами. Однак з цього приводу в уряді України виникли гострі суперечки і протести з боку лівих. Фракція Компартії України у п'ятницю вранці, 24 березня, блькувала трибуну парляменту на знак протесту проти початку робіт зі зміни символіки на фасаді будинку ВР. Зокрема, лідер фракції КПУ Петро Симоненко вважає такі ро-

(Закінчення на стор. 23)

Росія обрала президентом Путіна... Куди путь?

25 квітня Росія зробила свій вибір: новим Президентом обрано 48-річного Володимира Путіна. Про це оголосила 27 березня Центральна виборча комісія. Офіційно ж результати виборів будуть опубліковані не пізніше 6 квітня.

Вибори російського президента проходили і в Україні. У голосуванні взяло участь понад 55 відсо-

(Закінчення на стор. 6)

Рада Европи може зупинити членство України, якщо референдум відбудеться

13 березня Моніторинговий комітет Парляментської асамблеї Ради Европи 8 березня оприлюднив звернення до Комітету Міністрів РЕ з рекомендацією зупинити членство України в Раді Европи, якщо "так званий референдум щодо реформи інститутів влади, призначений указом Президента України на 16 квітня 2000 року, відбудеться за існуючих обставин". В рекомендації також зазначається, що ПАРЕ висловлює глибоке занепокоєння з приводу "референдуму" щодо реформи інститутів влади, методи проведення та система організації якого залишаються невизначеними. У документі наголошується, що проведення референдуму не може бути правомірним доти, доки Верховна Рада не прийме нового закону про порядок проведення референдуму. "Асамблея занепокоєна можливими для принципу поділу влади наслідками - різким руйнуванням системи стримувань і противаг між інститутами влади, що має на меті суттєве зміщення ролі Президента та суттєве послаблення ролі парляменту", – йдеться в документі.

Оприлюднюючи рекомендації Моніторингового комітету на прес-конференції, віце-президент Венеціянської комісії, член парляментської делегації України в ПАРЕ Сергій Головатий наголосив, що з прийняттям такого документу Україна як ніколи близька до виключення з Ради Европи. За словами С.Головатого, останні висловлювання Президента України свідчать, що Леонід Кучма взяв курс на "розрив з РЕ". На думку С.Головатого, виключення України з РЕ означатиме розрив зв'язків з економічними організаціями, і "це однозначно дефолт". Депутат наголосив, що Президент України ще має час скасувати свій указ про проведення всеукраїнського референдуму.

С. Головатий коментує лист Президента України до РЕ

21 березня народний депутат Сергій Головатий оприлюднив лист-роз'яснення Президента України Леоніда Кучми до президента ПАРЕ лор-

(Закінчення на стор. 23)

НОВИНИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Центру досліджень історії України ім. П. Яцика – 10 років

Центр дослідження історії України ім. Петра Яцика при Канадському інституті українських студій Альбертського університету відзначає своє 10-ліття. Він був заснований 1989 року завдяки щедрій пожертві торонтського підприємця та філантропа Петра Яцика. Його дар у розмірі одного мільйона долярів потроїв уряд Альберти подвійною дотацією. За десять років свого існування Центр ім. П. Яцика здобув собі славу передового центру досліджень середньовічної, нової та новітньої історії України. Осередок має два приміщення, в Едмонтоні й Торонті (засновано 1997 року), та довідкову бібліотеку в Едмонтоні. Його найбільшим заходом є видання англомовного аперекладу десятитомної „Історії України-Руси" Михайла Грушевського, в якій описана історія України від початків до половини XVII століття.

У грудні 1999 року Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика відзначив десятиліття праці презентацією перекладу сьомого тому „Історії України-Руси". Сьомий том – перший з підсерії „Історії української козаччини", у якій розглядається історія козаків і їх роля у релігійних та національних рухах від XV століття до 1625 р.

Осередок ім. П. Яцика патронує дві серії видань: українські переклади західніх творів з історії України та серію англомовних монографій. Він також опрацьовує

(Закінчення на стор. 6)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Країни "Великої сімки" обговорюють умови закриття Чорнобильської АЕС

КИЇВ.–27 березня відбулося засідання робочої групи з ядерної безпеки країн "Великої сімки" на рівні керівників департаментів з ядерної безпеки міністерств зовнішніх справ. На ньому обговорювалися перспективи закриття Чорнобильської АЕС у 2000 році і був розглянутий весь комплекс питань, пов'язаних із її закриттям. Покищо найголовнішим з них стало питання кредитування робіт з добудови двох енергоблоків – на Хмельницькій та Рівненській АС – для компенсації втрачених у майбутньому потужностей. Окрім цього, на засіданні розглядалися питання наповнення міжнародного чорнобильського фонду "Укриття". Тепер сума його коштів становить 400 млн. дол. при потребі 758 млн.

Америка надасть Україні три мільйони долярів додатково

Уряд США надасть Україні додаткову допомогу в розмірі 3 млн. долярів – повідомив координатор Держдепартаменту США з питань допомоги новим незалежним державам Вілліям Тейлор. За його словами, це технічна допомога, точніше послуги експертів, які сприятимуть просуванню українського уряду шляхом реформ. Він вважає, що уряд України заслуговує на увагу за зусилля, зокрема із реструктуризації зовнішніх боргів і проведення таких реформ, що уможливлюють рух України "у правильному напрямку". Уряд США також вирішив протягом наступних двох років виділити 1 млн. долярів для поліпшення техніки безпеки на шахтах.

10 млрд. марок – жертвам нацизму

КИЇВ.– 10 мільярдів німецьких марок компенсації за каторжну працю та збитки під час Другої світової війни погодилася надати Німеччина жертвам нацизму шести країн світу. Кошти, визначені для виплати постраждалим в Україні, становитимуть понад 1 млрд. 700 млн. німецьких марок. Розмір компенсації залежатиме від форми занять під час примусових робіт. Зокрема, колишні в'язні концтаборів і гетто отримають близько 15 тисяч німецьких марок, промислові працівники – п'ять тисяч, а працівники сільського господарства – одну тисячу німецьких марок. Перш ніж розпочнуться виплати, у ФРН має бути прийнятий закон, проєкт якого вже передано до Бундестаґу. Кошти плянується надавати у два етапи: 50 відсотків в'язням концтаборів і гетто та 35 відсотків іншим примусовим працівникам, але такий розподіл не влаштовує захисників жертв нацизму – через високу смертність цієї категорії населення.

Директором Европейського банку реконструкції та розвитку по Україні став Ендрю Сітон

КИЇВ.– Ендрю Сітон призначений директором Европейського банку реконструкції та розвитку (ЕБРР) по Україні, повідомив на прес-конференції у Києві перший віце-президент ЕБРР Чарльз Френк. За його словами, Е.Сітон зробив значний досвід у галузі міжнародних фінансів, що допоможе ЕБРР утримувати позиції в Україні, яка є "одним з наших основних ринків". "Ми вважаємо, - підкреслив Ч.Френк, – що кваліфіковані спеціялісти, які прекрасно орієнтуються у місцевому середовищі, допоможуть нам більш оперативно реагувати на нові можливості, які з'являються в Україні", а також дозволить проводити більш ефективно оцінювати проєкти і швидко вирішувати проблеми.

Радник Держдепартаменту США вважає, що без ядерної зброї рівень безпеки України покращився

КИЇВ.– Рівень безпеки України покращився порівняно з періодом, коли країна мала ядерну зброю, заявив в ході телемосту "Вашінгтон – Москва – Санкт-Петербург – Київ" старший радник з контролі за озброєннями та міжнародної безпеки Держдепартаменту США Джон Голум. За його словами, відмова від ядерного арсеналу вивела Україну в лідери світового роззброєння, а країни Південно-Східної Азії, які намагаються здійснювати ядерні програми, створюють значну небезпеку для світу, оскільки за часів "холодної війни" в разі застосування ядерної зброї СРСР і США мали б 30 хвилин попередження, то близькість розташування Індії та Пакистану не дає взагалі такого часу, і ядерна війна може розпочатися миттєво".

Україну названо в числі країн, де обмежуються права преси

Комітет захисту журналістів поширив у Вашінґтоні щорічну доповідь про обмеження прав преси 1999 року, в якій назвав Україну в числі країн, у яких влада обмежує права незалежної преси за допомогою адміністративного тиску. За словами виконавчого директора комітету Енн Купер (Ann Cooper), "ряд лідерів розуміють, що можуть відповідати, згідно з міжнародними принципами, за поміщення журналістів за ґрати. Замість цього вони витісняють незалежні засоби масової інформації з бізнесу шляхом їхнього переслідування за допомогою податкового законодавства, обкладаючи непомірними карами чи позбавляючи доступу до друкарських станків, які контролюються державою". Використання таких методів "зросло до особливої небезпеки минулого року в Югославії, Україні, Білорусі та інших країнах Центральної і Східної Европи".

Співпраця правоохоронців та духовенства на Сумщині

СУМИ.– Угоду про співпрацю з перевиховання злочинців уклали представники управління Департаменту України з питань виконання покарань у Сумській області та духовенство Сумської й Конотопської епархій. З цією метою у в'язницях відкриваються культові приміщення. Вже відреставровано церкву на території Гамаліївської колонії у Шосткинському районі. Тут відбуваються релігійні служби, обрядові свята, проводяться проповіді, виховні та просвітницькі бесіди з тими, що скоїли злочини, даються настанови на шлях істини. У в'язницях обладнано бібліотеки з книгами і газетами з релігійної тематики. Для працівників закритих установ церковнослужителі влаштовують семінари з проблем духовного і морального відродження.

Українська авіяція втратила 5 млн долярів у Росії

КИЇВ.– Близько 5 млн. дол. становлять збитки українських авіякомпаній через неправомірне стягнення грошей на російських летовищах. Така ситуація склалася через те, що Росія прирівнює польоти між двома країнами до внутрішніх перевезень, котрі, згідно з російським законодавством, обкладаються грошовими стягненнями, хоча міжурядова угода про повітряне сполучення передбачає "нульову оплату". Українська сторона свої зобов'язання вже декілька років виконує, а російська ці норми просто ігнорує. Агентство "Укравіяція" неодноразово звертало увагу росіян на таку несумлінну конкуренцію, а МЗС України декілька разів надсилало ноти у відповідні російські інстанції, однак ці ноти залишилися без відповіді.

На Волині зареєстовано понад 300 ВІЛ-заражених

ЛУЦЬК.– Одразу дві невтішні новини, пов'язані з епідемією СНІДу, зафіксовано на Волині: смерть першої жертви, яка померла від "чуми двадцятого століття" і народження першої ВІЛ-зараженої дитини. Волинь однією з останніх областей України "капітулювала" перед нашестям цієї хвороби. Нині кількість офіційно зареєстрованих ВІЛ-інфікованих осіб тут уже перевищила три сотні. У переважній більшості це сімнадцяти – тридцятирічні люди, 92 відсотки яких – наркомани.

ДІНАУ-УНІАН

Л. Кучма привітав нового Президента Росії В. Путіна

КИЇВ, 27 березня, (ДІНАУ). Президент України Леонід Кучма надіслав привітання новообраному Президентові Російської Федерації Володимирові Путіну.

"Ваша переконлива перемога на виборах ще раз засвідчила ту високу довіру і велику підтримку, якою Ви користуєтеся серед громадян Росії, - говориться у посланні Президента України. - Це є також красномовним свідченням того, що більшість росіян пов'язують саме з Вами, з Вашим політичним і соціально-економічним курсом своє благополуччя і процвітання Російської держави".

Леонід Кучма наголосив, що з обранням Володимира Путіна Україна пов'язує подальше зміцнення і всебічний розвиток стратегічного партнерства між нашими державами, ефективну реалізацію підписаних останнім часом спільних документів, розв'язання нагальних двосторонніх проблем.

Президент України висловив сподівання, що новий істотний імпульс отримає робота Стратегічної групи з питань україно-російських взаємин, яка нещодавно поновила свою роботу.

Леонід Кучма запросив Володимира Путіна відвідати найближчим часом Україну і побажав йому здоров'я, щастя, благополуччя, а також успіхів у відповідальній державній і міжнародній діяльності в ім'я сильної, стабільної і багатої Росії.

ТІЛЬКИ ФАКТ

Верховна Рада на ранковому засіданні 24 березня хвилиною мовчання вшанувала пам'ять лідера Народного Руху України Вячеслава Чорновола, який трагічно загинув 25 березня минулого року.

◆

У Міністерстві закордонних справ України відбулася презентація комп'ютерної мережі та веб-сайту Міністерства (www.mfa.gov.ua), які створено в рамках трирічного спільного з Програмою розвитку ООН (ПРООН) проєкту "Зміцнення потенціялу МЗС України".

◆

Рівень довіри населення до прем'єрміністра України Віктора Ющенка серед посадових осіб держави продовжує зростати і залишається найвищим – 31.2 відс. у лютому, тоді, як у січні він становив 29 відс.

◆

Служба безпеки України (СБУ) готується до відокремлення розвідки в окрему структуру, що вже узгоджено з Президентом України. Вона аналогічна структурі американського ФБР.

◆

СБУ передала Голові Верховної Ради України матеріяли щодо протизаконної діяльности семи народних депутатів – Валерія Бабича, Сергія Кривошеї, Сергія Риси, Ігоря Кирюшина, Леоніда Черновецького, Володимира Плютинського та Василя Хмельницького.

◆

Проти членів молодіжної організації "Самостійна Україна", які захопили 9 березня будівлю Центрального комітету Компартії України у Києві, висунуто звинувачення у захопленні державних або громадських будівель чи споруд, що передбачає покарання у вигляді позбавлення волі терміном до 5 років або виправних робіт терміном до 2 років.

◆

ЮНЕСКО оголосило 2000 рік роком Великого маестро – на честь геніяльного співака з України Івана Семеновича Козловського.

◆

"Німецька хвиля" з 27 березня розпочала випуск в ефір 15-хвилинної радіопрограми українською мовою, яка має на меті стати альтернативою Бі-Бі-Сі, а також місцевим засобам інформації.

◆

Міжнародна аерокосмічна виставка "ФІДАЕ-2000" (Сантіяго, Чіле) вперше за останні 4 роки розпочалася без участи України через те, що уряд затримав виділення 217 тис. дол. для організації національної експозиції.

◆

Вперше в Україні колектив авіяційно-ремонтного заводу "Авіякон" із Конотопа налагодив ремонт гелікоптерів різних модифікацій для миротворчих сил ООН.

◆

В Одесі розпочався фестиваль "Гуморина-2000 " – одеситів і їх гостей чекають безліч приємних несподіванок: прем'єри фільмів і театральних вистав, клоунади, файєрверки.

◆

72 відс. відвідувачів веб-сторінки УНІАН (www.unian.net) запевнили, що не мають коханців, з них 25 відс. уникають позашлюбних стосунків з принципових позицій, 25 відс. – не мають коханок (коханців), але думають, що треба мати.

ТЕМА ТИЖНЯ

Неґативну думку про державу створюють спецслужби?

Скандал навколо стосунків України з МВФ почався від СБУ

Скандал із розміщенням Національним банком України в 1997-1998 роках своїх валютних резервів у кипрській філії швайцарського банку Credit Suisse First Boston набуває все більших обертів. За останні кілька місяців провідні західні видання – "Файненшл Таймс" та "Нью-Йорк Таймс" цій темі присвятили понад два десятки публікацій. Результатом такої масованої газетної "атаки" стало те, що Міжнародний валютний фонд відмовився поновлювати фінансування української держави за програмою EFF до закінчення авдиту НБУ, а візит прем'єр-міністра до Вашінґтону і зустрічі його з чільними урядовцями перенесено на невизначений час.

Офіційний Київ висуває кілька версій причин розкручування на міжнародній арені "української" теми. Серед них – майбутні президентські вибори у США, вплив на західні західні засоби масової інформації росіян та можлива причетність до публікацій "каліфорнійського в'язня" – екс-прем'єра Павла Лазаренка. Коли йдеться про початок тепер уже скандальновідомої історії розміщення валютних резервів НБУ на Кипрі, то здебільшого згадують лише діяльність депутатської слідчої комісії на чолі з Віктором Сусловим. Матеріали саме цього парляментського розслідування використовувалися останнім часом у західній пресі. Проте і в Україні і поза її межами сьогодні ніхто, на жаль, не згадує, що ж саме стало поштовхом для розкручування законодавцями так званої "справи Ющенка".

Слід нагадати, що ще 1 жовтня 1998 року Служба безпеки України надіслала на ім'я тодішнього голови парляменту Олександра Ткаченка таємну доповідну записку про незаконні операції НБУ із валютними резервами держави. У ній, зокрема, йшлося про ризикове розміщення центральним банком в "Credit Suisse First Boston (Cyprus) Ltd" частини валютного резерву. Попри те, що цей документ мав гриф "цілком таємно", він одразу ж був розповсюджений серед народних депутатів. Що, зрозуміло, й викликало належний ефект – законодавці зажадали від СБУ додаткових пояснень. Після виступу в парляменті тодішнього заступника голови Служби безпеки Олександра Бєляєва Верховна Рада і вирішила утворити тимчасову депутатську слідчу комісію.

За результатами її розслідування у травні 1999 року комісія доповіла парляментові про виявлені нею зловживання з валютними резервами і заявила "про формування в Україні фінансового угруповання на чолі з Віктором Ющенком". Останній тоді всі звинувачення на свою адресу та адресу Національного банку відкинув, наголосивши, що вони мають політичний підтекст. Проте тодішній голова НБУ не уточнив імена замовників. Оглядачі висували кілька версій розкручування "справи Ющенка". Найпримітивніша з них: Віктор Суслов мріяв посісти крісло голови НБУ і найкращий спосіб для нього – звинуватити Ющенка у зловживаннях. Реальними ж виглядають дві версії. Перша – бажання певних політичних сил невтралізувати тодішнього голову НБУ як по-

(Закінчення на стор. 23)

В Києві відновлено столітню синагогу

Загальний вигляд щойно відкритої Центральної київської синагоги Бродського, в якій відбулася перша за останні 70 років відправа, в середу, 22 березня 2000 року.

Найбільша на сьогодні в Україні синагога була побудована сто років тому коштом банкірів і цукрозаводчиків Бродських за проєктом архітектора Лева Ґінзбурга, який також брав участь у спорудженні київської Національної опери, Музею українського образотворчого мистецтва і ансамблю Політехнічного інституту.

Реконструкцію синагоги здійснено з ініціятиви Всеукраїнського єврейського конґресу. У день відкриття синагога пожертвувала по 800 гривень кожній сім'ї, що втратила своїх годувальників внаслідок вибуху метану на шахті ім. Баракова в Краснодоні 11 березня цього року.

Фото УНІАН

АМЕРИКА І СВІТ

Фільм „Американська врода" здобув 5 нагород „Оскара"

ЛОС АНДЖЕЛЕС, Каліфорнія. – Тут у неділю, 27 березня, відбулося 72-ге з черги величаве вручення нагород „Оскара" Американською академією фільмового мистецтва і знань. У той вечір ціла Америка з увагою стежила на телевізійних екранах за відкриттям конвертів, де на карточках були виписані здобуті нагороди з різних категорій, котрі зібраній публіці зачитували відомі особистості фільмової та розвагової індустрій. Найкращим визнано фільм „Американська врода" (American Beauty), який здобув п'ять нагород у різних ділянках. Найкращим актором – Кевіна Спейсі. Сем Мендес отримав нагороду найкращого режисера, відомий письменник телевізійних скриптів Алан Балл отримав нагороду за оригінальний сценарій, а Конрад Л. Галл був нагороджений за кінематографію. Нагороду найкращої акторки здобула Гіларі Сванк за свою гру у фільмі „Хлопці не плачуть" (Boys Don't Cry). Нагороди за найкраще виконання другорядних роль серед жінок здобула Анджеліна Джолі за ролю у фільмі „Дівчина завада"(Girl, Interrupted), а серед чоловіків – Майкл Кейн за ролю у фільмі „Правила Сайдерового дому" (The Cider House Rules).

Чилійський парлямент ухвалив конституційну поправку

БУЕНОС-АЙРЕС, Арґентина. – Національний конгрес (парлямент) Чіле ухвалив конституційну поправку, що гарантує довічну юридичну недоторканність всім колишнім президентам, включаючи Августо Піночета. Згідно з новою поправкою, ухваленою наприкінці минулого тижня, екс-президенти, які мають статус довічних сенаторів - Августо Піночет і Едвардо Фрей, повинні відмовитися від своїх місць у верхній палаті парляменту, зберігши при цьому юридичну недоторканність і грошові оклади в розмірі 3 млн. песо на місяць (близько 6 тис. доларів США). Проти Піночета, який повернувся 3 березня в Чіле з Англії після 503-денного домашнього арешту, порушено 77 кримінальних справ, в яких його звинувачують в порушенні прав людини. Прийшовши до влади в 1973 внаслідок збройного державного перевороту, Піночет одноосібно правив країною аж до 1990 року. За цей час в Чіле загинуло і пропало без вісти понад 3 тис. осіб. Нова поправка, ухвалена депутатами Національного конгресу, викликала обурення не тільки в Чіле, але й за її межами.

Можливості на політичний притулок Е. Ґонзалеса – малі

МАЯМІ, Фльорида. – У вівторок, 21 березня, спроби маямських свояків шостирічного Еліяна Ґонзалеса перешкодити його поверненні до батька на Кубу, зазнали деякої затримки, коли федеральний суддя відкинув позов з вимогою уділити переслухання в справі політичного притулку для хлопчини. Суддя Федерального окружного суду К. Майкл Мур вирішив, що тільки головний прокурор Дженет Ріно може надати Еліянові політичний притулок. У Вашінгтоні Дж. Ріно відразу заявила, що політичного притулку дитині вона не надасть і він якнайшвидше повинен повернутися до батька Хуана Ґонзалеса. Адвокати маямських родичів хлопця відразу подали апеляційну скаргу проти цього рішення до Апеляційного суду 11-ої округи в Атланті з вимогою не допустити до повернення Еліяна на Кубу до часу вирішення будь-яких апеляційних скарг.

Американсько-польський "Фонд свободи"

ВАРШАВА, Польща. – В польській столиці відбулося урочисте відкриття американсько-польського "Фонду свободи". Це громадське об'єднання свою діяльність спрямовує на допомогу органам місцевого самоврядування та на впровадження економічних реформ, як у Польщі, так і у східних сусідів поляків. Фонд має намір вже до кінця вересня цього року витратити на проголошені цілі 1 мільйон долярів. Американськими та польськими "батьками фонду" стали професор Збігнєв Бжезінський, колишній посол Польщі в США Єжи Козьмінський та колишній посол США в Польщі Ніколас Рей. "Фонд свободи" - спадкоємець "Польсько-американського фонду розвитку підприємництва", який надавав фінансову підтримку малим та середнім фірмам. "Завдяки діяльності "Фонду свободи" хочемо дійти до тих реґіонів, які відстають у своєму економічному розвитку, – сказав на церемонії відкриття З. Бжезінський. Ми надаватимемо підтримку в реалізації реґіональних програм як в Польщі, так і в Україні".

Збільшується жорстокість проти журналістів у світі

ВАШІНҐТОН. – Угрупування оборонців свободи преси твердить, що жорстокість стосовно репортерів, як небажаних свідків воєнних злочинів і інших зловживань, значно зросли минулого року у світі. Комітет охорони журналістів у своєму звідомленні повідомляє, що в 1999 році вбито 34-ох журналістів, на 10 більше як задокументовано у 1998 році. Хоча деякі загинули випадково, то все ж таки більшість було убито навмисно. В Сьєрра-Леоне вбито 10 журналістів, шість убито в Югославії, п'ять в Колюмбії та два у Східньому Тімурі. У тому ж звідомленні говориться і про те, що в 1999 році всього 87 журналістів знаходилося у в'язницях, а це на 31 особу менше, як попереднього року.

Заарештовано банкових керівників

МОСКВА. – Трьох керівників "Трасткредитбанку" було заарештовано на 10 днів відповідно до статті 190 КПК РФ. За словами першого заступника керівника Слідчого комітету при МВС РФ Сергія Новоселова, протягом 10 днів їм буде пред'явлено обвинувачення, оскільки у справі було вилучено "дуже великий масив документації". Торкаючись причетности банку до відмивання грошей на користь керівників чеченських збройних формувань, він відзначив, що вже зараз "у слідства є документи з рахунків, куди переправлялися гроші, у тому числі в "Бенк оф Нью-Йорк" і прибалтійські банки на конкретних осіб".

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@worldnet.att.net Web-site: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054and additional mailing offices.
Передплата на рік $50.00, на півроку - $30.00. Для членів УНСоюзу $40.00 річно, на півроку - $25.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.
Головний редактор – Раїса Галешко
Редактори: Ольга Кузьмович, Ігор Пилипчук, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто; Верстка – Павло Стокотельний; Реклама – Марія Осціславська; Адміністратор – Володимир Гончарик.

Лицар української правди

Як співає один знаменитий московський бард, „в нас охоче вінчають героя, та спочатку в могилу зведуть". Про багатьох і багатьох ця пісня, хто став героєм з зовсім, здається, негероїчного приводу – просто казав людям правду. Що може бути звичайнішим у людському житті? Але коли те життя перевернуте догори дном, коли ідеали – під ногами, коли панує зло і кривда, то найменше і найтихіше слово правди стає подвигом, ясним променем проймаючи безпросвітність лихих часів. Багато чинів доводиться здійснювати кожній людини за життя, але тільки один чин іде з нею у безсмертя – вірність правді, відданість справедливій справі. Саме цей верховний чин обезсмертив ім'я Вячеслава Чорновола, назавжди вписавши його в історію воістино справедливої справи – українського духовного і державного відродження останньої чверти трагічного і все ж для нас, українців, тріюмфального ХХ сторіччя.

Сьогодні, через рік після смерти Чорновола, його згадують переважно як політичного діяча, як першого демократично обраного голову Львівської обласної Ради, як провідника Народного Руху, але чим більше часу відділятиме нас від дня його відходу, тим повнішим поставатиме перед нашим зором його образ – образ людини з вулканічною енергією, людини невпинної дії, і водночас – високоосвіченої, блискуче ерудованої, і ще водночас – складної і суперечливої в такій мірі, що тільки велика любов до України і рідного народу могла ту його внутрішню суперечливість злагіднювати і втримувати в раз і назавжди обраному ним напрямі руху. За переконаннями, за політичним світоглядом він був властивим демократом, одначе за особистим характером, за темпераментом Чорновіл був вродженим лідером, а отже, – в немалій мірі автократом. З погляду психології, в цьому поєднанні нібито непоєднуваного насправді нема нічого нелогічного: той, ким рухала така нестримна енергія, хто був невичерпним генератором ідей, той і мусив – просто був зобов'язаний зоставатися в самому центрі свого оточення, домагатися простору для втілення тих ідей, за принципом – кому більше дано, з того й більше спитається. І „там" він, будьмо щодо цього певні, гідно склав свій звіт, бо і його демократизм, і його автократизм були тільки формами служіння українській ідеї.

У своїх дуже цінних спогадах „Українські силуети" правозахисник-політв'язень Михайло Хейфец називає Чорновола „зеківським генералом", тобто неформальним провідником політичних в'язнів совєтської тюрми, і разом з тим визнає, що „за складом душі Вячеслав – благородна людина... Спостерігаючи за ним, я зіставляв його з Ґанді, Неру, Кеніятою...". І це благородство Чорновола було його окрасою протягом усього життя, але разом з тим – і його особистою драмою: він наївно сподівався чесної боротьби з безчесними, безповоротно зіпсованими совєтською системою людьми. Проілюструвати цю драму можна, зіставивши його власні висловлювання. Ось інтерв'ю В. Чорновола з жовтня 1990 року, коли Горбачов ще мав великі надії на збереження „оновленої" імперії, на запровадження „соціялізму з людським обличчям": „Я завжди знав, що історичний поступ невідворотний... Мої давні знайомі сьогодні згадують, що вважали мене в ті часи невиправним оптимістом. Бо навіть на початку 70-их років, коли вкривалися інеєм сліди недавньої відлиги, перед самим тотальним погромом українства 1972 року, я казав їм про нове неминуче відродження української духовности і державности". І справді гандівський, абсолютно ніби недоречний в українських умовах гуманізм чуємо в інтерв'ю, датованому листопадом 1991 року: „Наш антикомунізм – то боротьба ідей, а не людей..." . Як же він жорстоко помилявся, вважаючи, що з комуністами можна боротися ідейно. І яким вигідним ворогом був він зі своїм непідробним, вродженим благородством для тих нелюдів, що залили кров'ю пів світу!

А може, він якраз і не помилявся? Може, він якраз і розумів те, що таке важке для загального розуміння – що злом зло неможливо перемогти? І хіба не є саме таке розуміння життя глибоко українським?

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про леґенду сьогоднішніх днів

Чи це справді – щойно рік минув від трагічної смерти Вячеслава Чорновола? Переглядаємо нашу „Свободу" з 2 квітня 1999 року повну світлин та сумних вісток про трагічну загибель Чорновола саме в часі, коли Україна його дуже потребувала, читаємо слова співчуття з усіх усюдів і просто не хочемо вірити, що ось уже рік проминув, рік, повен подій в Україні, але подій не дуже веселих та не дуже корисних. І до цих особливо невеселих належить перша річниця смерти Чорновола та думки про цю втрату, якої зазнала ціла Україна. Як звичайно у таких моментах, думається та ставиться питання, на яке ніхто не дасть відповіді: „Кудою пішла б доля України, коли б Чорновіл сьогодні жив"?

Десь зі закутин химерної пам'яті висуваються незабутні враження і спомини із першого приїзду В. Чорновола сюди, в США, і першої зустрічі з ним в редакції „Свободи" у 1991 році. Для нас усіх це був рік евфорії та невимовної радости від зустрічей із найвідомішими особистостями сучасної України, що раз-у-раз відвідували Нью-Йорк, користуючи із відкритих кордонів. Чорновіл, однак, – це була для нас вийняткова постать, так добре відома віддавна, й ось уперше ми мали нагоду зустрітися віч-на-віч.

Цю першу зустріч переживали усі члени редакції, які брали в ній участь, й усіх нас полонив темперамент і енергія, такі характерні для справжнього провідника, яким був Чорновіл. Ми слухали його виразних поглядів на кожну ділянку політичного та громадського життя у відродженій Україні – ми вірили у його провідницький хист та ролю, що її він відіграє на нашій оновленій Батьківщині. Ми просто слухали його, як провідника, який вкінці може взяти керму в руки, якщо навіть спочатку символічно. Тому уважно записували його відповіді на кожне поставлене нами запитання. А вже особливо важливе було нам послухати його думки щодо нашої діяспори навіть, коли вона не була так корисна, як ми б хотіли.

„Українська діяспора викликала в мене позитивні враження, навіть кращі, як я сподівався. Назагал абсолютна більшість розуміє, що доля України вирішується тільки в Україні, і допомога Україні не повинна бути пов'язана з експортом до нас потроху ще живих тут партійних чи ідейних розбіжностей, які часто носять анахронічний характер і затрималися на чужині найбільше через довголітній відрив від рідного ґрунту. На щастя, сьогодні вже маємо більшу можливість зустрітися і краще зрозуміти один одного".

З пожовклого річника „Свободи" із 1991 року глядять на мене ці слова Чорновола, а в думках остання вістка з Києва про це, як члени Народного Руху України захопили домівку, зайняту Українським Народним Рухом – другою частиною Руху. Чи це сповнилися слова Чорновола із 1991 року, чи це якась нечиста сила в нашому народі, чи кара Божа на тих, що так погано перейняли кермо після смерти свого провідника?

Але ні, витягаю із великої скриньки старих дописів друге інтерв'ю із В. Чорноволом вже із других відвидин у США після двох років самостійности та читаю, як критично оцінює він непорозуміння у цьому Народному Русі, якого подвижником він був. Значить, Чорновіл скоро здав собі справу із труднощів і непорозумінь, які панують серед наших партійників. А все ж, може, він зумів би краще попровадити політичне життя, як воно сьогодні стоїть? А може, краще, що його немає та не несе він важкої відповідальности за події сьогодення?

Згадуючи його, важко уникнути тисяча різних запитань, на які ніхто не має відповіді. Одне, однак, певне: для історії і майбутніх поколінь він залишиться леґендою останніх років ХХ століття.

О-КА

Працівники редакції тижневика „Свобода" висловлюють глибоке співчуття кореспондентці нашого видання в Ізраїлі Світлані Глаз з приводу трагічної смерті в Україні її брата **Валерія Волошина**

Паломництво, що увійде в історію

Напередодні свого паломництва до Святої Землі – місця народження Християнства Папа Іван Павло II підкреслив, що це буде чисто релігійна подорож прочанина в ювілейному Святому році, котра дозволить йому молитися та відправити Служби Божі в місцях, де Ісус Христос жив і проповідував. Однак у цьому закутку Близького Сходу, котрий називаємо Святою Землею, мабуть, більш ніж будь-де, релігію дуже часто використовують для політичних послуг, і треба подивляти, як 79-річний, на вигляд не дуже здоровий Папа зумів вміло збалансувати святе зі світським під час свого паломництва.

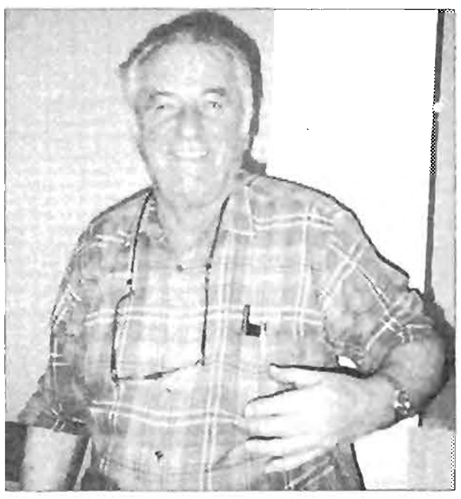
Нога Папи Івана Павла II ще не вспіла ступити на Святу Землю, а вже його особистість спонукала до неабиякої співпраці обидвох урядів – Ізраїля і Палестинської самоуправи щодо безпеки гостя. У висліді візита відбулася без будь-яких пригод.

У понеділок, 20 березня, розпочав

(Закінчення на стор. 23)

ГІСТЬ РЕДАКЦІЇ

Приречені і... забуті діти

Гість редакції – Осип Голинський

За півсотні кілометрів від міста Коломиї на Прикарпатті є село Залужжя, в якому розмістилася особлива дитяча лікарня. У ній побував польський журналіст Анджей Клімчак, розповідь якого „Чорнобильська вмиральня" вмістила газета „Глос парафії" в Гартфорді, Конн. Він пише: „Шпиталь розмістився в давньому маєтку родини генерала Ярузельського. До шпиталю привозять дітей віком 4–8 років, вражених післячорнобильськими хворобами і каліцтвами. У багатьох немає рук і ніг, тіла понівечені. Небагатьом судилося жити. Ще недавно було в шпиталі 400 дітей, залишилося 164. Смертність висока, а умови життя – вражаюче бідні. Єдині ліки – йодина і генціяна. Медичні інструменти – старий стетоскоп, кілька мензурок. Дітьми опікуються лікар і 5 медичних сестер. Діти не знають своїх батьків. Усі вони страждають від „сирітської хвороби" – хитаються тендітними тільцями, панічно жахаються усього. Побачивши мене, гуртуються в громадки, мов перелякані звірятка. „Вони ще не бачили чоловіка, не звикли", – пояснює медична сестра. Порозмовляти з ними не вдається: діти плачуть, тиснуться до стіни. Особливо тяжко на другому поверсі, де лежать нерухомі діти. Вони перелякано туляться до билець ліжок і скавулять з остраху. Коли я дістаю фотоапарат, мале починає скидатися в ліжку, видає якісь нелюдські звуки, дивиться на мене з благальним жахом. Я не можу фотографувати...

На вугільній кухонній плиті вариться якась їжа без назви. На металевому столі сірими цеглинами височать буханці хліба. Жінки виносять великі алюмінійові миски з чорною кашею і картоплею. „Щодня те саме", – зітхає одна з жінок. Чому? Тому що коштів з державного бюджету вистачає тільки на чверть утримання. Мене не пустили на годування дітей: чи вони їдять з спільної миски?

Померлі не мають душпастирської прислуги і похорону. Їх просто закопують. Біля шпиталю я зустрів сторожа, який сказав, що ніколи не заходить всередину, бо "нервово не витримує дитячих страждань".

Ці рядки луною озвалися в українській громаді Америки. В редакції "Свободи" побував заступник голови Крайової управи Об'єднання колишніх вояків і приятелів 1-ої Української Дивізії УНА Осип Голинський, який розповів нашому кореспондентові:

– Коли ми дізналися про цей шпиталь, то почали думати, як допомогти дітям. На нашому засіданні ми призначили 2 тисячі долярів на допомогу нещасним дітям. За ці гроші ми купимо в Україні простирадла, з яких 500 дістане шпиталь в Залужжі, а решту – Фонд допомоги дітям Чорнобиля. Купимо також дві пральних машини. З моїх околиць в Україні походить зять Миколи Гориня, який прилучився до цієї справи. Він домовився про купівлю простирадел по доляру два центи за кожне, а якщо доведеться платити податок, то ще додасться по 20 центів, але в будь-якому разі буде близько двох тисяч простирадел. Товариство Приятелів Руху північного Нью-Джерзі подарувало тисячу долярів виключно на харчі для цього шпиталю. Харчі будуть придбані чотирма частинами, по 250 долярів кожна. В управі (її очолює Петро Буняк) обговорюється пропозиція про виділення ще 5 тисяч долярів тільки на простирадла для потреб фонду „Діти Чорнобиля".

Після розмови з Осипом Голинським стало відомо, що до акції допомоги шпиталю в Залужжі приєдналася також громада Української євангельської церкви в Юніоні, Н.Дж., яка готує пачки для хворих дітей. Адреса шпиталю: **дитяча лікарня, село Залужжя, Коломийського району, Івано-Франківської области.**

Розмовляв **Л. Х.**

Віталій Карпенко,
політичний оглядач „Свободи"

В Україні з'явилась надія на краще

В Україні з початком нового року спостерігається значне політичне пожвавлення, викликане створенням більшости у Верховній Раді та кінцем домінування у ній комуно-соціялістів, очікуванням референдуму за так званою "народною ініціятивою", новим кроком у реформуванні колгоспів. Про ці важливі проблеми політичний оглядач "Свободи" Віталій Карпенко мав інтерв'ю з головою Верховної Ради Іваном ПЛЮЩЕМ, і сьогодні замість традиційного огляду пропонуємо читачам відповіді речника українського парляменту на запитання нашого кореспондента.

– Іване Степановичу, після відомих подій у Верховній Раді, пов'язаних із формуванням більшости, яка нині розстанова політичних сил і яка перспектива діяльности Верховної Ради?

– Формування більшости завершилось ще в січні, у лютому зформовано керівні органи, і сьогодні Верховна Рада України є дієздатною, приймає конструктивні рішення. За цей час розглянуто 150 документів, з-понад 70-ти з них прийняті рішення, в тому числі – бюджет 2000 року, розглянуто проєкт приватизації в першому читанні. Тепер Верховна Рада приступила до розгляду проєкту Програми уряду на 2000–2004 роки. Однак для ухвали законів конституційного поля потрібна більшість в 300 голосів. І хоч сьогодні в роботі Верховної Ради бере участь 340-360 народних депутатів, але голосує всього 240–250. Це свідчить про те, що сьогодні Верховна Рада не може розглядати питань, які стосуються конституційного поля.

– Ліві фракції реєструються?

– Ліві фракції реєструються регулярно, беруть участь у розгляді питань, але, як правило, не голосують. Тому, узагальнюючи, можна сказати: альтернативи формуванню більшости не було, це був єдино правильний крок. Як зроблено, в яких формах – це вже інша справа, але сьогодні Верховна Рада виконує свої функції.

– Чи є перспективи набрати конституційну більшість?

– Конституційна більшість є при реєстрації, а от чи буде при голосуванні – сказати не берусь: іде перегрупування депутатів у фракціях. Не стало трьох фракцій: Прогресивної соціялістичної партії, Селянської партії, "Громади". Натомість з'явилась одна – фракція "Солідарність", в якій 16 депутатів.

– Як може скластися доля Верховної Ради у зв'язку з наступним референдумом?

– Моя думка така: Верховна Рада має відпрацювати свій конституційний термін. Для цього є всі підстави. Що ж до референдуму, то як законослухняний громадянин, депутат і посадова особа, скажу: тільки Конституційний суд має виключне право тлумачити ту чи іншу норму указу про проведення референдуму. Якби я був членом Конституційного суду, то наполягав би, щоб перше питання про довіру чи недовіру Верховній Раді не виносити на референдум, як таке. У Верховній Раді є більшість і вона працює, що є свідченням її дієздатности.

– Але ж під час референдуму передбачені також питання про зміни до Конституції, про двопалатний парламент. Як Ви ставитеся, до цього?

– Я серйозно сприймаю три питання, що виносяться на референдум: 1)можливість розпуску Верховної Ради Президентом в разі, коли не зформована більшість; 2) якщо протягом трьох місяців не приймається бюджет; 3) якщо протягом 30 днів не відбуваються пленарні засідання. Оцих трьох норм досить, щоб Президент мав можливість розпустити парлямент. Що ж до змін у Конституції, то сьогодні їх може вносити і приймати Верховна Рада. Питання про зняття недоторканости може вирішити сама Верховна Рада. Щодо інших питань – скорочення кількости депутатів до 300, двопалатности парляменту, – то тут багато неясностей: 300 депутатів – це при однопалатній чи двопалатній Верховній Раді? Невідомо. Це питання не чітко визначено, людям важко зорієнтуватися.

– Іване Степановичу, Ваше життя тісно пов'язане з аграрним сектором. Зараз розпочалися реформи на селі, як підуть вони?

– Я глибоко переконаний, що саме зараз розпочалося серйозне реформування на селі, а до цього часу багато було розмов, а не реформування. Я з 1990 року виступаю за приватну власність на землю. І радий, що указ про реформування аґропромислового комплексу передбачає створення нових сільськогосподарських виробників на основі приватної власности. Він докорінно відрізняється від попередніх актів. І реформа пішла – знаю не зі зведень, а з власних спостережень. Вже реформовано понад 30 відсотків господарств. На жаль, не скрізь ще виданий державний документ громадянину-селянинові, що це його земля. Та це – питання часу. А реформування пішло, і тільки таке реформування сприятиме відновленню господаря.

– Скільки ж селян уже отримали землю не в паперах, а в натурі?

– Понад 6 мільйонів чоловік.

– Висловлюються застереження, що нині, при тотальному безгроші'ї у селян, які мають право розпоряджатися землею і продавати її, інші можуть скуповувати наділи за безцінь... Чи не потрапить земля в чужі руки?

– Я твердо переконаний, що землю ніхто не вивезе за кордон, вона залишиться у нас. Чи можна виключити моменти, що хтось скупить землю? Не можна. Але у цьому випадку, повірте, він же не захоче, щоб його земля заростала бур'янами. Він обов'язково буде вкладати в неї кошти, щоб вона давала прибуток. Тому це природно, що сьогодні селянин потребує кредитних ресурсів. На жаль, держава не може цього йому забезпечити, але держава сьогодні списує йому борги. Найближчим часом ми приймемо за-

(Закінчення на стор. 6)

XIX - XXI
СВОБОДА
1893 - 2000
У ТРЬОХ СТОЛІТТЯХ

Ця сама проблема, хоча роки минають

Чи це справді писане у 1911 році? Паки і паки бачимо, що минають роки, зміняюються і століття, а деякі проблеми залишаються постійно актуальними. Ось що читаємо в редакційній статті, з датою 10 серпня 1911 року: „А ми?"

„500 тисяч корон на українські приватні школи зложили галицькі Українці в минулім шкільнім році. За ті гроші удержувано 5 приватних ґімназій, 3 учительські семінари, 1 ліцей, 2 жіночі ґімназії, 1 школу виділову дівочу і 2 народні школи у Львові.

Коли зважить ся, що бідний український народ по при державні, краєві і мійські тягарі – податки, поносить ще і добровільний тягар удержування своїх шкіл, своєю послідною кервавицею, то се свідчить про великий засіб національної сьвідомости наших галицьких братів. Ідея „Рідної Школи" захопила і одушевила не тілько інтеліґенцію і міщаньство, але й широкі верстви селянства. Се видно із виказів жертв.

Та видатки ростуть; в сїм році, що пічнеть ся з днем 1-го вересня на самі ґімназії потрібно о 55 тисяч кор. більше, бо прибуває 11 сьвіжих відділів. І тепер вже галицька українська преса завзиває до нових складок і жертв.

І не дуже весела думка находить нам на ум. 500.000 корон зложили в однїм році наші братя, стиснені до краю австрійською податковою шрубою.

Неодин з галицьких жертводавців в правдивім того слова значіню мусів собі від уст відоймати, аби сповнити свій народний обов'язок: дати дрібну лепту на рідну свою школу.

І якже нужденними в виду того приходять тих кількасот долярів, зложених на сю цїль Американською Русею! А тут о цент далеко лекше, як в бідній Галичині.

За пару тижнів пічнеть ся опять наука, підуть нові видатки, получені з удержанєм наших шкіл в Галичині. І Галичина у повній надії глядить за океан, глядить на нашу Русь і жде...

„А ми?.."

Це питання „А ми"? можемо поставити сьогодні, в 2000 році, коли школи в Україні так потребують помочі від нас. Та не лише в Україні. Під загрозою стоїть українська школа при церкві св. Юра в Нью-Йорку, єдина українська школа в метрополії світу. Бракує гроша на її удержання – а ми?

Центру досліджень...

(Закінчення зі стор. 1)

видання документів, зокрема архівних. Серія українських перекладів видається на спілку з Інститутом української археографії Національної Академії наук України, Інститутом історичних досліджень Львівського університету та іншими українськими науковими установами. Перше видання в цій серії був двотомник „Історичні есе" Івана Лисяка-Рудницького, що появився в 1994 році, а друге – „Російський централізм і українська автономія: ліквідація Гетьманщини, 1760–1830 рр." д-ра Зенона Когута (1996).

Перша праця в серії англомовних монографій появилася 1996 року – „Ukraine between East and West: Essays on Cultural History (to the Early Eighteenth Century)" Ігоря Шевченка. Наступним твором буде монографія Я. Ісаєвича про українські братства.

Центр виступив співвидавцем збірника документів, що зберігаються в російських архівах „Документи до історії українського козацтва, 1613–20 рр.". Ця праця появилася спільними заходами Центру ім. П. Яцика, Інституту українознавства ім. Івана Крип'якевича (Львів) при Національній академії наук України та Інституту слов'янознавства і балканістики Російської академії наук (Москва).

Продовжує діяти стипендійний фонд ім. І. Коляски

Стипендіятом Меморіяльного фонду ім. Івана Коляски восени 1999 року був відомий український історик, спеціяліст в галузі дослідження історії України козацької доби, проф. о. Юрій Мицик – завідувач катедри історії та політології Національного університету „Києво-Могилянська Академія", а також завідувач відділу пам'яток княжої та козацької доби Інституту української археографії та джерелознавства ім. Грушевського НАН України.

Тримісячне перебування в Канаді він присвятив праці в архівах та бібліотеках Едмонтону, Вінніпегу, Саскатуну, Мондеру, Торонто. Серед матеріялів колекції мікрофільмів КІУС було виявлено щоденник похідної канцелярії князя Януша Радзивила за 1649–1652 роки, у котрому як у дзеркалі відбилися події Національно-визвольної війни українського народу в межах Сіверщини. Виявлено незнані раніше документи гетьманів України Б. Хмельницького, І. Виговського, І. Мазепи, полковника М. Небаби, київського митрополита С. Косова.

Проф. о. Ю. Мицик.

Презентація сьомого тому англомовної „Історії України-Руси" М. Грушевського

Переклад на англійську мову сьомого тому „Історії України–Руси " Михайла Грушевського вийшов друком у листопаді 1999 року. Цей том представлено вченим на національній конвенції Американської асоціяції сприяння славістиці на презентації, що відбулася в Сент-Луїсі (Мізурі) 19 листопада під час засідання Американської асоціяції українїстів. Том представили членам асоціяції д-р Франк Сисин – головний редактор Проєкту перекладу праці Грушевського, й директор Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика; д-р Сергій Плохій – заступник директора Центру, та д-р Максим Тарнавський – директор видавництва КІУС. Сьомий том „Козаччина до 1625 р." – другий, який опрацював Центр ім. П. Яцика, і який видало видавництво КІУСу. Перший том вийшов друком 1997 року і був зустрінутий позитивними відгуками читачів і рецензентів. Новий том – перший з серії, присвяченої українській козаччині. Цей том переклав на англійську мову покійний д-р Богдан Струмінський, а співредакторами були д-ри Ф. Сисин та С. Плохій, при допомозі Уляни Пасічник. Дотація Національної фундації гуманітарних наук (Вашінгтон) оплатила переклад тому, а Канадська фундація українських студій допомогла покрити частину видавничих витрат. Підготовити том до друку допоміг щедрий дар Ольги Павлюк у пам'ять її чоловіка Степана Павлюка.

Пресове бюро КУІС

Росія обрала...

(Закінчення зі стор. 1)

тків виборців. Найбільше голосуючих було в Криму, у Києві в голосуванні взяли участь понад 12 відсотків, Львові близько 7 відсотків.

Коментар "Свободи"

Обрання колишнього совєтського шпигуна в Німеччині, колишнього директора російської служби безпеки Владіміра Путіна, політика „твердої руки", жорстокого поневолювача Чечні – президентом Російської Федерації невдовзі виявить, певна річ, і український аспект, проте тепер ще зарано прогнозувати, в чому він полягатиме. Покищо для самих росіян В. Путін великою мірою залишається загадкою. Навіть проникливі аналітики ще не знають, в який бік поведе Росію ця „тверда рука".

Зовні, на словах, все виглядає ніби пристойно: російське суспільство відчуло потребу відродитися економічно і духовно. Путін просто таки блискавично став символом цього відродження. Та дотепер воно ні в чому не виявилося, тільки у жорстокому винищуванні чеченців, які „посміли" прагнути незалежности на своїй рідній землі.

Щодо економічних проблем Росії, то тут армія і зброя Путіну не допоможуть. Як добре відомо, усі без винятку багатства Росії за роки єльцинівських „демократичних" реформ опинилися в руках кільканадцятьох олігархів, і тепер Путінові належить – російські виборці чекають цього – дистанціюватися від олігархів і позбавити їх впливу на політику. Чи це йому вдасться? Швидше за все, ні. Принаймні так думає Борис Березовський, один з найбагатших підприємців Росії і прихильник Путіна. На запитання про „дистанціювання", тобто відсунення неправедних багатіїв від влади, він відповів: „Це абсолютно правильно... Тільки це неможливо здійснити. А слова правильні. Для виборця...".

Відома російська журналістка Євгенія Альбац свідчить у газеті „Нью-Йорк Таймс" (20 березня), що Путін зовсім не випадково зберіг у своєму оточенні декілька єльцинівських діячів і навіть призначив віце-прем'єром Михайла Касьянова, близького до єльцинівської, а значить і олігархічної „родини". Вже за потурання Путіна той самий Березовський і його спільник Абрамович придбали у власність свого „голдингу" до 70 відсотків алюмінієвих підприємств Росії.

Щодо того, як далі розвиватимуться українсько-російські взаємини, то політичні коментатори передбачають, що Україна зазнає ще тотальнішого тиску з боку Росії Путіна, іншими словами – з боку тих самих російських олігархів, які сплять і бачать перекупленими стратегічні підприємства і цілі галузі України. І це є державною політикою Росії: міністер у справах Співдружности Незалежних Держав Леонід Драчевський люб'язно повідомив, що Росія готова прийняти українські борги не грошима, а майном. У зв'язку з цим політичний оглядач УНІАН Петро Грунський каже: „Не можу погодитися з деякими політологами і політиками України, які чекають від Путіна „стабільности". Для того, щоб російські олігархи могли з усіма вигодами підім'яти під себе українські ліквіди, становище їм, навпаки, необхідно дестабілізувати, послабивши Україну і політично, і економічно".

Разом з тим можна погодитися з думкою керівника київського центру соціяльно-політичних досліджень „СОЦІС-Ґеллап" Олександра Стегнія („День", 28 березня): „Чи буде Україна з приходом Путіна відштовхнута Росією? Мабуть, ні, оскільки така політика спонукатиме Україну до біймів з НАТО. А це не входить у стратегічні пляни Росії".

(За матеріялами інформаційних аґентств)

В Україні...

(Закінчення зі стор. 5)

кон про створення земельних банків, і якраз вони будуть перепоною тому, щоб якомога менше осіб з нечесно нажитим капіталом могли скуповувати землю.

– У селян є інтерес до реформи?

– Тільки тепер селяни повірили, що реформа на селі – це вже серйозно. Є багато свідчень цьому.

– Іване Степановичу, селяни завжди потерпали від так званих ножиць – цін на сільськогосподарську продукцію, з одного боку, і на техніку, пальне, промислові товари – з другого. Як це питання вирішується тепер, чи не заберуть знову за безцінь врожай тільки для того, щоб покрити, скажімо, витрати на пальне? Я знаю багато фактів, коли торік за тонну пального господарства віддавали 5 тонн ячменю, чи там 4 тонни пшениці...

– Ну, це результат бартеризації та векселізації. Якщо на селі з'явиться господар, він знайде пальне для техніки. На будь-якій бензиновій станції можна купити пальне по такій ціні, яка сьогодні є. Інша справа, що у селянина немає грошей. Тому йому пропонують кабальні умови. А з нинішнім рівнем інфляції сільськогосподарський виробник потрапляє у залежність від олігархів. Що ж до цін на сільськогосподарську продукцію та на промислові товари – то була і є, на жаль, негативна практика, коли пляшка мінеральної води вдвічі дорожча від пляшки молока. Так само, як цеглина дорожча від хлібини. Так, паритету цін не було тоді, на жаль, його немає й тепер. Але якщо селянин буде сам господарем, а переважна більшість буде справжніми господарями, то вони самі впливатимуть на ціни. Якщо селянину буде невигідно продавати продукцію тут, то він виходитиме на зовнішній ринок, і саме це змусить владу по-іншому поглянути на речі.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

В Сиракюзах відбулися Річні загальні збори Окружного комітету УНС

Річні загальні збори Окружного комітету УНСоюзу відбулись 12 березня в Сиракюзах, в Українському Народному Домі. Збори відкрив заступник голови Михайло Кривий, який привітав гостей і попросив настоятеля української православної церкви ім. св. Луки в Сиракюзах о. Романа Тарнавського промовити молитву. Хвилиною тиші було вшановано померлих членів цієї округи.

Після звітування Управи і Контрольної комісії приступили до обрання нової управи Окружного комітету. Одноголосно вибрано на голову округи д-ра Івана Гвозду. Михайло Кривий – заступник і господар, мгр. Михайло Середович – секретар, Микола Велич – скарбник. До складу Контрольної комісії увійшли: Джойс Ткач – голова, Григорій Гавришків і Григорій Базар – члени.

Про організаційний стан округи, динаміку членства, деякі проблеми, пов'язані із цими питаннями, на підставі одержаних матеріялів з Централі УНС і повідомлень союзової преси, говорив д-р Іван Гвозда. Окрім того, диякон д-р Мирон Ткач реферував рішення Конвенції УНС щодо переорганізування центральних органів УНС, а Джойс Ткач – секретар 39-го Відділу, і Григорій Гавришків – секретар 283-го Відділу, поділилися з присутніми плянами майбутньої союзової праці в їхніх відділах.

В загальному, учасники зборів присвятили увагу таким питанням, як різкий спад членства УНСоюзу і шляхи припинення цього спаду; потреба залучення в ряди УНСоюзу молодих кадрів, включно з імігрантами „четвертої хвилі"; потреба негайного пожвавлення відвідин відділів членами уряду УНСоюзу; проведення відвідин по громадах, організування „воркшапів" по відділах і симпозіюмів для управ відділів та округ; пляновані відвідини Централі УНСоюзу і конференції з її урядовцями; союзова преса, яка чітко не віддзеркалює завдань та ідеологічних засад УНСоюзу; реклямові матеріяли „продуктів" УНС не дорівнюють матеріялам забезпеченевої індустрії Америки, а засади організованости діяльности Союзу, його психосоціяльні настанови і адміністративно-технологічні операції роблять враження відсталости.

Збори закрив нововибраний голова д-р Іван Гвозда, який подякував всім за конструктивну і корисну працю для УНСоюзу, одностайну підтримку цієї найважливішої української установи в діяспорі.

І. Г.

Тепла зустріч у Вотервліті

Голова Олбанської округи УНС Микола Філь був ведучим програми „Свят-Вечора", який 9 січня 2000 року вже 31-ий раз влаштовали 99-ий Відділ Союзу Українок Америки і місцевий Відділ УККА у Вотервліті, Н. Й.

Це надзвичайно гарна і корисна імпреза, котра дає нагоду зійтися всій громаді і спільно провести час, спожити традиційні страви Свят-Вечора, поколядувати і побажати собі всього доброго в Новому році. Крім того, це продовжує наші традиції та дає можливість передати їх молодшому поколінню.

В неділю по полудні в залі нашого Українського громадського клюбу, голова 99-го Відділу СУА Люба Кушнір привітала присутніх та побажала смачної вечері.

Він попросив о. Михайла Мищука, пароха церкви св. Миколая у Вотервліт, провести молитву і посвятити просфору. Отець парох також привітав гостей і побажав всього найкращого і Божого благословення та почав молитву колядою „Бог Предвічний", поблагословив просфору, яку союзянки роздали присутнім.

Першою точкою розвагової програми був „Вертеп", в якому взяла участь родина Мищуків – Тарас і Леся та їхні діти Володимир і Соломійка. Наступною точкою була збірна деклямація у формі „Вертепу", яку виконали Олеся і Зеня Верзоли, Ярослав, Володимир і Соломійка Мищуки, Євген Спяк і Софійка Панич. Обі ці точки були чудово виконані, за що належиться велике признання Тарасові Мищукові. Тоді хор церкви св. Миколая під орудою Ярослава Кушніра виконав кілька коляд.

Були представлені гості – о. парох Михайло Мищук з дружиною Олею, о. Ярослав Костик – парох Української Католицької Церкви в Гадсоні, Н. Й, Василь Карабін – голова Українського громадського клюбу, Люба Кушнір – голова 99-го Відділу СУА і Михайло Бережанський – голова місцевого Відділу УККА. На святі промовляли о. Ярослав Костик і Микола Філь, який подякував Дозі Кушнір, Любі Мокій, Богданні Бережанській, Михайлові Бережанському, Іванові Романишину, Ярославі Кушнір, Павлові Шевчуку, Аксентію Урбану і Івану Зендрану за довголітню, сумлінну працю.

Михайло Бережанський, голова місцевого Відділу УККА, щиро подякував союзянкам за смачну вечерю і труд.

Дозя Кушнір

Сидять (зліва): Богданна Бережанська, Теодозія Кушнір і Люба Мокій. Стоять (зліва) Павло Шевчук, Михайло Бережанський, Ярослав Кушнір, Іван Зендран та Іван Романишин.

ОКРУЖНІ ВЕСНЯНІ СЕМІНАРИ СЕКРЕТАРІВ УНСОЮЗУ

Запрошені секретарі, організатори та всі зацікавлені продажею життєвого забезпечення

Семінар провадитиме МАРТА ЛИСКО – Головний Секретар УНСоюзу

Округа	Голова Округи Число телефону		Дата	Приміщення	Година
Чикаго	Стефко Куропась,	847-923-7458	4/1/00	Укр. Культ. Центр свв. Володимира і Ольги, 2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622	1:00
Торонто	о. Мирон Стасів,	416-531-9945	4/2/00	Церква св. Покрови, 18 Leeds Str., Toronto, ONT M6G 1N7	1:00
Олбані	Микола Філь,	518-785-7596	4/8/00	Союзівка	1:00
Вунсакет	Леон Гардінг,	401-658-1957	4/8/00	Союзівка	1:00
Бостон	Ляриса Діяк,	617-344-7075	4/8/00	Союзівка	1:00

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

В Америці вшановано пам'ять Романа Шухевича

До редакції тижневика „Свобода" надійшло багато повідомлень про Богослуження, академії, зібрання, інші імпрези, присвячені 50-річчю героїчної загибелі головного командира УПА, генерала-хорунжого Тараса Чупринки – Романа Шухевича. З огляду на обмежені можливості часопису вміщуємо ці повідомлення зі скороченнями, щоб мати можливість поінформувати читачів про події в кожній громаді.

НЮАРК, Н. Дж. – Заходами Товариства вояків УПА 5 березня в Церкві Івана Хрестителя відслужено Панахиду в пам'ять полеглого героя. Того ж дня в Українському Народному Домі в Ірвінґтоні відбулась урочиста академія, яку відкрив Павло Батьків. Доповідь виголосив вояк УПА, довголітній в'язень польських тюрем Степан Кметь. В мистецькій частині виступили Юрій Симчик, Софійка Падковська, Наталка Раковська, Оксана Нагайська, юнаки СУМу та Пласту під керівництвом Іванни Кононів. Голова відділу Товариства в Нюарку-Ірвінґтоні Іван Кушнір подякував присутнім за участь в академії.

ЧИКАҐО. – 4 і 5 березня тут перебувала безпосередня учасниця подій в Білогорщі Дарія Гусак, присутність якої надала відзначенню 50-річчя загибелі Романа Шухевича особливої символічности. Після Панахиди, яку відправили в соборі свв. Володимира і Ольги шість священиків (співав хор „Сурма" під орудою проф. Андрушкова), відбулася імпреза в домівці СУМу. Її відкрив голова 8-го відділу ООЧСУ Іван Павлик. Слово про героя виголосив д-р Мирослав Харкевич, у мистецькій програмі виступили Леся Дрозд, Ірина Турчин, Леся Коник, Оленка Гірна.

НОРТ ПОРТ, Фл. – 5 березня створений УККА і УАКР громадський комітет з відзначення 50-річчя геройської загибелі Романа Шухевича запросив гостей на урочисту програму. Спершу в церквах Пресвятої Богородиці і св. Андрія відслужено Панахиди, на які прибули численні мешканці Норт-Порту, Порт-Шарлот, Венесу, Понта Ґорда, Енґлевуду, Сарасоти і Ст. Петерсбурґу. Програму, присвячену пам'яті героя, відкрив голова громадського комітету інж. Роман Малюк. Провадив нею голова ООЧСУ М. Лисак. Доповідь виголосив старшина ДУН та УПА інж. Мирослав Кальба.

У мистецькій частині вечора взяли участь Орест Лазор, д-р Володимир Король, Галина Король, Осип Назаренко, Надія Ванжула, змішаний хор під дир. Люби Добровольської-Інґрам.

КАРТЕРЕТ. – 12 березня після Панахиди в церкві св. Марії відбулась організована з ініціятиви 100-го відділу СУА в Картереті академія в пам'ять Романа Шухевича. Її відкрив Іван Васічко. Доповідь виголосив голова 9-го відділу ООЧСУ і голова Товариства колишніх вояків УПА ім. ген.-хор. Тараса Чупринки в Ірвінґтоні Іван Кушнір. Оксана Кузишин прочитала спомини про героя, виступив зі словом про нього голова місцевого відділу УККА Володимир Янів.

Вірші читали Теодор Білецький, учні Адріяна Кузишин і Назар Шкамбара. Словом подяки за участь вечір закінчив голова 4-го відділу Організації Оборони Лемківщини в Елізабет-Картереті Василь Маталага.

РОЧЕСТЕР, Н.Й. – 19 березня в Українській католицькій церкві Богоявлення відправлено Панахиду, а пополудні того ж дня в школі св. Йосафата влаштовано академію, яку відкрив голова громадського комітету Роман Куціль. Колишні вояки УПА Стефан Адамчик зачитав Присягу вояка УПА, а Михайло Бохно зробив доповідь про Романа Шухевича. Після цього виступили квінтет молодих бандуристів, хор „Сурма" (диригент Жанна Кремінська), учень Василько Годенчук.

КЕРГОНКСОН, Н.Й. – Після Панахиди в місцевій церкві 5 березня відбулась урочиста програма на вшанування пам'яті Романа Шухевича, яку відкрив проф. Іван Телюк. Доповідь про життя і боротьбу героя зробив голова 56-го відділу ООЧСУ Микола Вітенко. У програмі взяли участь хор „Золотий гомін" (диригенти проф. В Бакум і д-р О. Волянський), Зеня Бундзяк, „суменята" Іванка Бігун і Владислав Довгань, старші сумівки Христя Бігун і А. Кульчицька.

Юні учасники програми в Кергонксоні Іванка Бігун і Владислав Довгань.

СПРІНҐ ГІЛ, Фл. – Після Панахиди в місцевій церкві відбулась академія на честь Тараса Шевченка і Романа Шухевича, яку відкрив Теодор Комар. Провадив програмою Богдан Стеців. В першій, шевченковій частині, доповідь виголосив Олександер Богданов, співав церковний хор, вірші Шевченка читали Катерина Джеремеш, Василь Ґерула. В другій частині реферат про Романа Шухевича прочитав Кирило Пиль, деклямували вірші Галина Макс і Оксана Оленич, хор виконав „О Україно, о люба ненько".

Інформації про імпрези надіслали Степан Кметь, Іван Телюк, Лев Боднар, О. Кузишин, Григорій Королишин, Іван Лико, Богдан Стеців.

Пам'ять завжди з нами

Ми разом були ув'язнені

В листопаді 1934 року мене доставили до концентраційного табору в Березі Картузькій і привели в кімнату на другому поверсі, де я познайомився з Романом Шухевичем. Він був пристійний, гарної статури, усі в'язні його поважали і до певної міри слухалися.

За його порадою в'язні допомагали старшим і молодим на тяжких роботах. Коли треба було тягнути воза, то таких ставили при дишлю. Також всупереч забороні збирали хліб для тих, хто потрапляв до карцеру, щоб їх трохи підтримати після відбуття покарання.

Володимир Янів складав вірші і ми їх вивчали напам'ять за примовкою, що півень взагалі писати не вміє, але знає, коли треба людей будити. Запам'яталося:

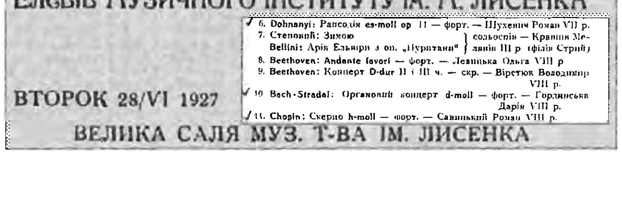
Де сорок нас у одній залі,
де лавок і столів немає,
лиш тверդь камінної підлоги.
І рад не рад на ню сідаєш,
Коли вже надто мліють ноги.

Роман Іваницький,
Ворм Мінерал Спрінгс, Фл.

Шухевич був обдарованим піяністом

Роман Савицький надіслав до „Свободи" дві програми концертів випускників Музичного інституту імені М. Лисенка у Львові з 1927 року, в яких брав участь Роман Шухевич. Він був на той час учнем сьомого року навчання і виступав поряд з такими відомими пізніше музичними діячами, як проф. Роман Савицький і Дарія Каранович. Талановитий піяніст говорив тоді своїй товаришці з навчання: „Ти побачиш, який я ще буду славний". Його провіщення здійснилося, але не в музиці, а в боротьбі за вільну Україну.

О.К.

III. РІЧНИЙ ПОПИС

ЕЛЄВІВ МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ ІМ. М. ЛИСЕНКА

ВТОРОК 28/VI 1927

6. Dohnanyi: Рапсодія es-moll op. 11 — форт. — Шухевич Роман VII р.
7. Степовий: Зимою; Bellini: Арія Ельвіри з оп. „Пуритани" — сольоспів — Кравців Мелянія III р. (філія Стрий)
8. Beethoven: Andante favori — форт. — Левицька Ольга VIII р.
9. Beethoven: Концерт D-dur II і III ч. — скр. — Вірстюк Володимир VIII р.
10. Bach-Stradal: Органовий концерт d-moll — форт. — Гординська Дарія VIII р.
11. Chopin: Скерцо h-moll — форт. — Савицький Роман VIII р.

ВЕЛИКА САЛЯ МУЗ. Т-ВА ІМ. ЛИСЕНКА

„Соловейком" командував Р. Шухевич

Як відомо, „Нахтіґаль" („Соловейко") – це кодова назва українського куреня, який був одним з двох (другий був „Ролянд" – Є. Побігущого), що були покликані в Кракові весною 1941 року Організацією Українських Націоналістів-революціонерів (ОУН-р) як Дружини Українських Націоналістів (ДУН).

Згідно з домовленістю з головним німецьким військовим командуванням (OKW), курінь мав би вишколюватися німецькими інструкторами і бути використаним у війні проти Радянського Союзу на території України. Під час його створення члени куреня склали присягу не на вірність Гітлеру чи Німеччині, але виключно Україні та організації ОУН-р.

30-го червня курінь „Нахтіґаль" першим увійшов до Львова, захоплюючи важливі об'єкти: ґазівню, електрівню, цитаделю, тюрми, радіостанцію та був співтворцем проголошення відновлення Української Незалежности і мав стати зв'язком і організатором Української Національної Армії. Того ж дня курінь „Нахтіґаль" під командою сот. Романа Шухевича відбув дефіляду перед новоствореним урядом, заявляючи тим своє підпорядкування.

Пізніше, після того, як зайняли Вінницю, курінь відійшов до Юзвина на перепочинок. Вояки нав'язали зв'язок з підпільними похідними групами, від яких довідалися, що німці, реаґуючи на проголошення Української Незалежности, вимагали його відкликання, а коли провідник Степан Бандера не погодився, його заарештували, як і прем'єра Ярослава Стецька та членів уряду, приєднавши Галичину до „генералґубернаторства" Польщі, а з решти території створено „Райхскомісаріят України". Будучи керівником куреня „Нахтіґаль", сот. Р. Шухевич вніс протест перед німецьким урядом: якщо Німеччина не відкличе заборони відновлення Незалежности України та не звільнить з ув'язнення провідника С. Бандеру, прем'єра Я. Стецька та членів уряду, то курінь до того часу відмовляється від дальшого походу з німецькою армією.

Це був відважний протест, поданий Шухевичем німецькому урядові. Члени „Нахтіґаль" були свідомі того, що німці не мають права їх зліквідувати, бо вони не складали присяги на вірність Німеччині, а тільки Україні, однак знали, що німці напевно запроторять їх в концтабори. Після роззброєння обох куренів „Нахтіґаль" і „Ролянд" злучено та переорганізовано на поліційний курінь „Шутцманшафтбатальйон - 201" і перекинуто на Білорусь для охорони транспортів та боротьби з совєтськими партизанами.

В грудні 1942 року в місті Могилеві, Білорусь, після закінчення контракту, члени 201-го куреня відмовились залишитись і надалі при німецькій армії.

Після гострих дебатів курінь розв'язано, старшинам вдалося уникнути розстрілу і по якімсь часі більшість членів куреня включилися в ряди УПА, розбудовуючи її, давши їй своїх командирів, старшин-інструкторів, включно з сот. Р. Шухевичем – пізнішим Головнокомандуючим, генерал хорунжим Української Повстанської Армії – Тарасом Чупринкою.

Антін Феденишин,
учасник ДУН,
Спрінґфілд, Н.Дж.

Українці Нью-Йорку відзначать 35-ліття УІТ

У квітні 2000 року минає 35 років від часу заснування Українського Історичного Товариства, яке сьогодні діє в Америці, Україні, Канаді і Західній Европі. УІТ видає міжнародний історичний журнал „Український Історик", головний орган української історичної науки.

Заходом Українського літературно-мистецького клюбу в Нью-Йорку, при співпраці з УІТ відбудеться окремий вечір присвячений діяльности УІТ і сучасному розвитку української історичної науки. Цей вечір збігається також з відзначенням 100-ліття з року народження проф. Олександра Оглоблина, першого президента УІТ і одного з найвидатніших українських істориків у XX ст.

Головну доповідь виголосить проф. Любомир Винар, теперішній президент УІТ і голова Світової Наукової Ради при СКУ, на тему: „Українське Історичне Товариство: вчора, сьогодні і в майбутньому". Д-р Л. Винар є також головним редактором „Українського Історика" і Головою Історичної Секції УВАН у США, дійсним членом НТШ та інших наукових установ в Америці і Україні. Після доповіді відбудеться презентація „Українського Історика" в оцінці будівничих національної культури в Україні" (д-р О. Романів, голова НТШ у Львові, академік Я. Ісаєвич, д-р Я. Дашкевич і інші). Після цього відбудеться коротка інформативна доповідь про Міжнародний конгрес українських істориків в Чернівецькому університеті, що відбудеться в травні цього року.

Зустріч з проф. Л. Винаром відбудеться в п'ятницю 7 квітня, в залі Українського літературно-мистецького клюбу (136 Друга авеню, 4-ий поверх Нью-Йорк, 10003). Цю імпрезу організує і нею проводить мгр. Ярослава Ґеруляк, голова Українського ЛМКлюбу. Відбудеться також виставка видань УІТ. Початок о 7-ій вечора.

Запрошуємо усіх любителів історії, дослідників і членів громадських установ з Нью-Йорку і околиць.

Організаційний комітет

„Україна на порозі третього тисячоліття"

На таку тему виступив з доповіддю голова Міжнародного благодійного фонду (МБФ) видавництва „Смолоскип" та Допомогового фонду українського студенства в Україні (ДФУСУ) Осип Зінкевич в суботу, 4 березня, в залі Українського Національного Об'єднання в Едмонтоні, Альберта. Доповідь відбулася під патронатом Едмонтонського відділу Конґресу Українців Канади (КУК) на чолі з його головою Степаном Романюком при допомозі Олі Саварин. „Без помочі української діяспори „Смолоскип", МБФ і ДФУСУ не могли б працювати на Україні взагалі", - заявив на самім початку О. Зінкевич, і немов у доказ правди його слів присутні під час запитань склали на їх працю 2,525 дол., КУК дав 575 дол., а з продажі книжок прийшло - 279 дол. Збіркою зайнялися Стефа Солтикевич, Оля Саварин, Люба Федущак і Маріянна Саварин, книжками - Софія Скрипник. Вечором керував Петро Саварин, а доповідача і присутніх сердечно привітав голова КУК С. Романюк.

„Ми були свідками 'вимріяної' України, але такою вона не є і ще добрих 10 літ не буде, аж поки до влади не прийдуть молоді", - сказав О. Зінкевич. Дві ОУН і Рух боролися за самостійність, але через відсутність досвідчених національних кадрів, здібних перебрати владу, до влади прийшли ті, що були й раніше. У висліді до нерозв'язаних національних питань - мови, преси, шкільництва й культури - додалися безробіття, заборгованість і корупція. Проте треба завжди пам'ятати, що Україна здобула незалежність і визнання світу, зберегла територію, утвердила верховенство закону, випрацювала свою власну конституцію і т. д. Вже є молодь, яка не лише хоче бути „майбутнім України", а й сучасністю, що майже поголовно проголосувала за Кучму, що проявляє ініціятиву у всіх сферах життя і дає надію, що „молода Україна" йде і нікому її вже не зупинити!". „Смолоскип" видає тепер серію книжок про діячів „розстріляного відродження", книжки з політології і політики, квартальник „Молода нація", а найголовніше - проводить семінари, конференції, зустрічі, допомагаючи, щоб Україна стала якнайскорше українською. Хай Бог йому в цьому допомагає! Д-р Яр Славутич подякував за доповідь і подарував на пам'ятку III Західньоканадський збірник НТШ, Оля Саварин подала вислід збірки, а С. Романюк побажав щасливої дороги до України.

Присутні оглянули виставку передвиборної літератури й карикатур. В час свого триденного перебування в Едмонтоні редактор Зінкевич відвідав Канадський Інститут українських студій на чолі з д-ром Зеноном Когутом, Українську книгарню, Український архів і музей та жертводавця на МБФ д-ра Миколу Суховерського.

Петро Саварин

Архів Січових Стрільців у музеї Стемфорду

Час від часу маю приємність подати до відома українській громаді в Америці і в Україні про розвій цієї важливої культурної інституції під покровом Української Католицької Церкви. Сьогодні особливою темою є Архів Українських Січових Стрільців.

Д-р Василь Ленцик,
директор музею

Героїчна боротьба Українських Січових Стрільців за незалежну Україну є назагал відома. Одні погинули з рук московського ката, як д-р Володимир Старосольський, один із організаторів Січових Стрільців, Остап Луцький, посол Дмитро Великанович, д-р Д. Левицький та інші „імже ність числа".

Одна частина Січових Стрільців опинилась на еміграції. І ця частина вважала за свій священний обов'язок зберегти пам'ятки тієї боротьби та пам'ять про побратимів. Згадаймо хоч деяких з них, що відійшли у вічність в Америці: отаман Теодор Рожанковський - перший командант УСС, отаман Никифор Гірняк, Степан Ріпецький - організатор Архіву Січових Стрільців, д-р Білозор - головний лікар Січових Стрільців, д-р Володимир Калина, творці стрілецької пісні Роман Кучинський, Лев Лепкий і М. Гайворонський, Петро Постолюк, Євген Зиблікевич та інші. В Німеччині заснув навіки отаман Степан Шухевич, в Чехії помер оборонець Львова Теофіль Шухевич, який боровся в Карпатській Січі в 1938 році разом з Романом Шухевичем. В Сибірі помер асистент д-ра Білозора, тоді студент медицини, а згодом лікар в Журавні д-р Микола Ґілецький.

Передання Архіву Українських Січових Стрільців (зліва): д-р Василь Ленцик, о. мітрат Іван Терлецький і голова Братства вояків українських армій Осип Труш (справа).

Д-р Ріпецький зайнявся організацією архіву Січових Стрільців. Він перший звернувся до мене, чи музей в Стемфорді не примістив би цього архіву. Я, порозумівшися з Владикою Василем Лостеном, опікуном музею, повідомив д-ра Ріпецького, що радо надамо приміщення. Остаточно Братство колишніх вояків українських армій завершило упорядкування архіву. В жовтні 1999 року голова Братства О. Труш з водієм привезли Архів Січових Стрільців до музею в Стемфорді.

Від управи музею д-р Василь Ленцик, директор музею, і о. митрат Іван Терлецький, директор архівів музею, в асисті о. віце-ректора Колегії св. Василія Івана Кащака, перебрали цей цінний історичний скарб.

Вже багато відвідувачів мали нагоду оглянути експонати Архіву Січових Стрільців. Одним із перших був д-р Олег Романів, голова НТШ у Львові і генеральний секретар Головної ради НТШ. Розміщенням експонатів архіву займаються Любов Волинець, куратор музею, о. митрат Іван Терлецький і о. Ігор Міджак.

ЩО? ДЕ? КОЛИ?

КАЛЕНДАРЕЦЬ ПОДІЙ

1 квітня – концерт Українського фолкльорного ансамблю „Черес" в Українському Інституті Америки (**2 East 79th Street, NYC**). Початок о 8-ій вечора.

◆

1 квітня – доповідь д-р Лариси Крушельницької „Нові успіхи і проблеми бібліотеки" в НТШ при **63 Четверта авеню, між 9 і 10 вул.**, в Нью-Йорку. Поч. о 5-ій год.

◆

2 квітня – річні збори Української федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" у Філядельфії (**700 Sedar Road, Jenkintown, Pa**). Початок о 2-ій год.

◆

2 квітня – концерт в пам'ять Дарії Каранович влаштовують Український Музичний інститут і 28 відділ СУА в УНДомі (**140 Prospect Ave., Irvington, NJ).** Початок о 4-ій по полудні.

◆

7 квітня – в Українському Інституті Америки (**2 East 79th Street, NYC**) перегляд фільму „Вогнем і мечем". Поч. о 8-ій веч.

◆

9 квітня – доповідь з прозірками Ольги Тритяк „Діти в школах США та в Україні" в залі Української католицької церкви Архистратига Михаїла (**1700 Brooks Boulevard, Manville, NJ).**

Поч. о 3-ій годині.

◆

9 квітня – ювілейний концерт Українського хору „Думка" в авдиторії Cooper Union в Нью-Йорку (при 3-ій вул. і Схід 7 вул.). Початок о 2-ій по полудні.

◆

15 квітня – концерт камерної музики в Українському інституті Америки (**2 East 79th Street, NYC).** Початок о 8-ій вечора.

◆

14 травня – відзначення 100-ліття чоловічої гімназії в Івано-Франківському. Пожертви приймає проф. Орест Лисинецький (**172 Locust Drive, Union, NJ 07083**).

◆

20 травня – загальні збори НТШ в Америці в будинку НТШ в Нью-Йорку. Початок роботи секцій о 10-ій годині. Збори почнуться о 1.30 по полудні.

◆

21-23 травня – ювілейний з'їзд українських шкіл табору „Міттенвальд", Німеччина, на Союзівці. Тел. **(914) 626-5641.** Факс **(914) 626-4638.**

◆

22-26 травня – V Конференція з проблем української економіки у Львові. За інформацією звертатися до проф. І.С. Коропецького - тел.: **(215) 517-7389**, факс **(215) 204-8173.**

◆

11-16 червня – з'їзд Товариства сеньйорів УНС на Союзівці. Телефон **(914) 626-5641**.

◆

22 червня – IV Світовий конгрес стрийських гімназистів: **Stryj Committee, 24E 7th St., apt. 12B, New York, NY, 10003.**

До уваги читачів!

Оголошення в розділі „Що, де, коли?" є додатковим джерелом інформації і вміщуються в цій колонці тільки за умови подання цих оголошень через відділ реклами (тел. **973-292-9800, дод. 3040**).

Урочисте вручення премії імені Дм. Нитченка в Спілці письменників України

Ця нагорода, на відміну від літературних премій, що є сьогодні в Україні, присуджується не за художні твори, а за активну пропаґанду української книги. Премію засновано нещодавно Ліґою українських меценатів та родиною світлої пам'яті Дмитра Нитченка (Ніценка).

Визначено лавреатів премії імені українського письменника Дмитра Нитченка

Дмитро Нитченко (літературний псевдонім Дмитра Ніценка) відомий як великий подвижник українського слова. Цей письменник, журналіст, критик, літературознавець, педагог, меценат, жувучи в Австралії, мав свою особливу „релігію" – українську книгу. Впродовж усіх десятиліть на чужині він писав книги, рецензував найвагоміші, найактуальніші твори, що виходили українською мовою в діяспорі і, ще за тоталітарних часів, в Україні, редагував книжки, популяризував їх, видавав і навіть продавав, щоб за виручені гроші опублікувати нові. Усе життя Дмитра Нитченка, сповнене високого патріотичного змісту, було життям для українського слова, української книги. Нещодавно ця світла людина, на 95-му році, пішла від нас. Засновуючи премію імені Дмитра Нитченка, Ліґа українських меценатів разом з доньками великого благодійника – Лесею Ткач (в літературі – Богуславець) та Галиною Кошарською вирішили відзначити нею саме тих, хто активно пропагує українську книгу.

Це можуть бути рецензенти, журналісти, видавці, працівники торгівлі, меценати і всі ті, хто справді активно її популяризує, скорочуючи відстань між книжкою і читачем, покупцем. Присуджуватиметься вона щороку 21 лютого – до дня народження письменника.

25 лютого у Спілці письменників України дипломи лавреатів премії імені Дмитра Нитченка вперше вручив виконавчий директор Ліґи українських меценатів, письменник, критик і журналіст Михайло Слабошпицький. Перші сім лавреатів представляють Україну, Канаду, Австралію. Такої високої чести удостоєна канадійка українського походження Леся Бризгун-Шанта. Донька одного з чільних представників колишнього уряду Центральної Ради, активний культурний діяч українського зарубіжжя. Народжена в Словаччині, мешкає в Торонто. І крізь все життя несе в душі святу батьківську любов до України, стверджуючи її власними справами. Наприклад, весь тираж своєї книжки „Золотий горішок", за яку письменниця була удостоєна премії ім. Лесі Українки, вона передала до шкільних бібліотек. Член Спілки письменників України, заступник голови канадського Об'єднання працівників літератури для дітей і молоді Леся Бризгун-Шанта організувала у Торонто збір видань для навчальних закладів України, переслала до шкіл сотні примірників українських книжок, у тому числі усіх своїх збірок повістей, оповідань, казок.

Серед лавреатів – українець з Австралії, громадянин Великобританії, відомий громадський діяч, журналіст, меценат Михайло Ґоян, який добре знав Д. Нитченка, допомагав йому. Понад вісім тисяч дитячих садків отримали українські книжки в дарунок від благодійного родинного фонду подружжя Ґоянів. За фінансової підтримки фонду побачили світ том з унікальних матеріялів і документів про діяльність першого президента УНР Михайла Грушевського, книжка „Живий Шевченко" Дмитра Чуба (ще один літературний псевдонім Дмитра Нитченка), та багато інших важливих видань. Долучаючись до акцій Ліґи українських меценатів, лише останнім часом М. Ґоян закупив у видавництвах України десятки тисяч книг і цілими бібліотечними комплектами передав їх школам, гімназіям, університетам.

Премії удостоєні також поетеса, співробітниця творчого об'єднання мистецьких програм Національної радіокомпанії України, авторка сотень передач, присвячених новинкам українського письменства Світлана Короненко, директор „Української книгарні" у Львові Ольга Огризко. Львівська книгарня, реєстр книг котрої складає понад 800 назв, що представляють 70 видавництв України, є справжньою світлицею духовности, взірцем творчого підходу в книготоргівлі. Тут постійно відбуваються творчі вечори, презентації книжкових новинок, бібліографічні огляди, налагоджена тісна співпраця з бібліотеками реґіону.

Є серед лавреатів і науковці, педагоги. Володимир Поліщук – кандидат філологічних наук, декан філологічного факультету Черкаського педагогічного університету. Він є автором багатьох рецензій та оглядів творів художньої літератури, упорядником збірок А. Чужого, Т. Осьмачки, О. Лана, С. Бена, Ю. Ґедзя, Д. Борзяка, О. Журливої та інших. А відомий поет-сатирик, Микола Сом, кореспондент газети „Вечірній Київ", де у „Літературній вітальні" реґулярно пропагуються набутки національного письменства, автор десятків рецензій на книжкові новинки є, до того ж, відмінником народної освіти України, викладачем Требухівської сільської школи. Анатолій Шевченко – відомий літературознавець, критик, письменник. Як головний редактор, протягом десяти років редаґує популярну в Україні і за кордоном „Народну газету".

Вітаючи лавреатів з відзнакою, письменники Анатолій Дімаров, Анатолій Михайленко, які добре знали Дмитра Нитченка і співпрацювали з ним, інші учасники урочистости відзначали: усі нагороджені є активними подвижниками українського слова. Гідно продовжуючи справу свого славного попередника, письменника й мецената, ім'я котрого носить нагорода, вони пропаґують українську книгу наполегливо, цілеспрямовано й талановито.

Прес-служба
Ліґи українських меценатів, Київ

З ініціятиви Миколи Жулинського

В числі перших лавреатів премії імені українського письменника Дмитра Нитченка – декан філологічного факультету Черкаського педагогічного університету Володимир Поліщук. Щойно його прийнято до Спілки письменників України. Пропонуємо інтерв'ю кореспондента „Свободи" з нагородженим літератором, дослідником і педагогом.

Черкаські письменники і діячі освіти на Тарасовій горі в травні минулого року (зліва) – Олена Фещенко, Микола Шамрай, Анатолій Горбівненко, Іван Дубінін, Людмила Тараненко, Володимир Поліщук, Сергій Руднєв.

– Університет, в якому ви працюєте, донедавна мав ім'я 300-річчя возз'єднання України з Росією. І це не було тільки символічне ім'я – у цій вищій школі панувало засилля комуністичної ідеології, яке насаджували численні професори з надто „червоним" минулим. Чи сталися якісь зміни?

– Університет тепер носить ім'я нашого земляка Богдана Хмельницького. Але багато ще зі згаданих вами викладачів працюють на своїх посадах. Проте ми, відверто кажучи, навчилися на них не зважати. Вони тепер нагадують монголо-татарів після битви на Куликовому полі. А ми маємо тепер важливіші справи, ніж боротьба з „уламками імперії".

– Недавно в „Свободі" було вміщено велику статтю вашого колеґи Василя Пахаренка про спроби комуністичних ідеологів насадити своє, викривлене тлумачення творчої спадщини Тараса Шевченка. Поява такої статті у вашому університеті – прикмета часу, адже Черкащина – Шевченків край.

– І саме тому ми тепер вирішуємо важливе завдання, ініціятором якого став академік Микола Жулинський. Йдеться про створення на базі університету Наукового центру з шевченкознавчих досліджень, який діятиме під егідою Інституту літератури НАН України. Торік у нас відбувся міжнародний симпозіюм „Тарас Шевченко і европейська культура", в якому взяли участь Микола Жулинський, Іван Дзюба, багато інших відомих людей. Уже затверджено положення про Науковий центр, видано реклямний проспект, вирішуються кадрові питання. Щодо оргтехніки, книжок нам вже допомогли українці діяспори, і ми маємо надію на дальшу підтримку.

– У вашій особистій дослідницькій діяльности вагоме місце посідає „відкриття" літературних імен, які колишній режим намагався викреслити з історії і пам'яти. І не тільки українських. Наукова громадськість прихильно зустріла ваше дослідження про польських і єврейських письменників Шевченкового краю. Які є новини на цій ділянці?

– За останні 6-7 місяців мені пощастило на дві третини реалізувати свій давній задум про створення обласного літературного музею. Із запланованих шести залів вже оформлено чотири. До цього доклав багато праці художник Юрій Олійник. Музей розповідає про літературне життя нашого краю від часів Київської Русі до наших днів. Адже корені красного письменства тут дуже давні. Пригадаємо хоча б Дмитра Туптала, автора „Житія святих"... Музей має стати передовсім навчально-науковою базою для студентів університету. Але його вже відвідують екскурсії учнів та вчителів, усі охочі. Ми будемо вдячні за матеріяли, які можуть збагатити музейне зібрання. Можна писати на мою адресу: **вул. Ґаґаріна, 49, кв. 141, Черкаси 18002.**

Д-р Селезінка знову їде в Україну

Літом 2000 року д-р В. Селезінка зі своїми помічниками плянує проводити в Івано-Франківську курси лікування глаукоми

18-місячна дитина з мамою і бабунею після операції катаракти.

Про д-ра Володимира Селезінку вже не один раз писала „Свобода". Добре знають його і в Україні. Цього року він поїде туди сьомий раз, щоб рятувати людей від найпоширеніших очних недуг. Як кожного року, так і цього разу йому на допомогу поїде ціла група американських хірургів, що дарують свій час та гроші, щоб оперувати хворих на очі. Як розповів нам д-р В. Селезінка, група буде працювати в очній клініці Івано-Франківська, щоб оперувати пацієнтів, які терплять на вроджену катаракту і косоокість, як також лікувати глаукому і погіршення зору. Минулого року, як інформує д-р В. Селезінка, оперовано 11 пацієнтів. Вроджену катаракту треба оперувати в перші місяці після народження, щоб хворобу вилікувати цілком. Косоокість також треба оперувати, але це можна здійснювати протягом перших п'яти років життя.

Літом 2000 року д-р В. Селезінка зі своїми помічниками плянує проводити в Івано-Франківську курси лікування глаукоми, і американські лікарі мають надію передати свій досвід українським лікарям. До цього, однак, потрібні спеціяльні апарати для досліджування зору і міряння тиску в очах. Ці апарати коштують 30,000 дол. На жаль, минулорічні фонди зужито на інші медичні апарати, як лазер та інше. Тому д-р В. Селезінка звертається тепер вдруге зі закликом до української громади в США складати на ці потрібні інструменти добровільні датки, які можна відтягнути від податку, під числом: **CAAU's IRS #95-4352938.**

Пожертви слід посилати на такі адреси: „**Ukrainian Eye Project" (CAAU) at 5325 Teasdale Avenue, North Hollywood, CA 91607**, або: **Dr. Selezinka, 12176 Sand Trap Row, San Diego, CA 92128**, або до „Самопомочі" в Нью-Йорку під числом конта **2418830.**

О. К.

Шевченківські дні відзначено...

...в Пармі

В неділю, 12 березня, відбувся концерт в залі Святопокровського осередку в Пармі – на пошану Тараса Шевченка. На початку представник Українських З'єднаних Організацій інж. Евген Палка оголосив головні точки програми і попросив до слова голову УЗО мгр. Василя Ліщинецького. Прелегент коротко, але змістовно підкреслив значення поета Т. Шевченка як генія, пророка і будителя українського народу.

Чоловічий хор „Дніпро", під диригентурою Оксани Боднарчук і при акомпаньяменті Лариси Чернецької, в числі біля 20 осіб, відспівав величаво „Заповіт". Святочне слово „Кобзар у серцях нащадків" виголосив Микола Гаталяк, учень „Рідної школи". Вірш Т. Шевченка „Тополя" прочитала Олеся Рабосюк, вірш „Тарасова ніч" деклямувала учениця Христя Дубчук, а вірш „Сонце заходить" – учениця Тереса Смолило. Дитячий хор в числі біля 50 дітей під диригентурою Анни Келлер і при супроводі Дозі Крісслатої співав пісні „Тече вода", „Рідна мова", „Гуде вітер вельми в полі" і „Не щебечи, соловейку".

На кінці першої частини концерту пластове новацтво деклямувало вірш Лесі Храпливої „Тарас Шевченко", в підготовці Дарії Якубович. В другій частині концерту виступали діти школи українознавства ім. Тараса Шевченка при соборі св. Володимира в Пармі.

Д-р Володимир Боднар

...в Норт-Порті

11 березня український Норт-Порт і околиці відзначили Шевченківські роковини. Свято готувала новообрана культурно-мистецька референтка Валентина Мушинська. Роман Шраменко розповів про життя Тараса Шевченка і значення його творчости для українців усього світу.

Програма вечора складалась із пісень на слова Шевченка у виконанні об'єднаного хору під керівництвом Миколи Андрушка, у співпраці з Любою Інґрам, та деклямацій Галини Король, Миколи Василика, Ганни Черінь. Окрасою вечора був „дует" близнят – 10-річних Олі й Романа Ворощуків.

Галина Паньків

...в Маямі

„Не забудьте пом'янути" „– заповіт, який лишив нам Геній і Батько українського народу сповнила наша маямська громада, вшановуючи концертом 186-ту річницю з дня народження Тараса Шевченка. Концерт відбувся 12 березня в залі української католицької церкви. Програму вела Ірина Ракуш. Дана Васькевич і Карина Вилк розпочали свято відспіванням „Заповіту". Роман Балабан виголосив святочне слово. Учениця Наталка Іваницька продеклямувала вірш Т. Шевченка „Думка". В. Скрипт читав „Вінок Тарасові" – Л. Костенко, А. Гусак – „Кобзареві", С. Кузьменко, Р. Романів – уривки з поеми „Іван Підкова" і У. Романів – „Гомоніла Україна" Шевченка. На закінчення церковний хор відспівав „Думи мої, думи мої" та „Реве та стогне", диригувала Дана Васькевич.

Добровільні датки 136 дол. Передано до Наукового Товариства ім. Шевченка.

Мирослава Х. Тершаковець

„Верховина" – українське село

Українсько-американська культурна фундація (голова Євген Татарин) повадить збірку коштів на придбання гірської оселі відпочинку „Верховина" в Ґлен Спей, Н.Й. 17 березня „Свобода" надрукувала статтю про важливість продажу „Верховини" саме українцям. Сьогодні на прохання читачів вміщуємо розповідь про історію оселі, підготовлену за публікаціями минулих років д-ра Маркіяна Клюфаса і Данила Моха.

Чарівні околиці Ґлен Спей – одне з наймальовничіших місць Америки. Сама назва Ґлен Спей, яка походить від ірляндських поселенців, означає „зелений курорт". Вперше ця місцевість згадується в 1779 році, в часи американської визвольної війни.

Численні потоки, гірські водоспади, озера серед квітучих лісів надають цим місцям особливої краси. Клімат лагідний, здоровий. Тут переважно тепло, тому гарно ростуть виноград і ярина. В озерах водиться риба, в лісах пасуться олені.

Ще у 1626 році тут з'явився перший ірляндський управитель, який очолив усе зростаючу громаду поселенців. Місцеві індіянці боронили свої землі, але були змушені поступитися приходькам, не раз ціною великої крови з обох боків.

Українці прийшли в Ґлен Спей мирними стежками. У 1939 році подружжя Анна та Іван Барани купили тут шматок землі, поставили хату. З 1941 року вони стали проживати у невеликій оселі Понд Едді. Через рік Барани вже мали ресторан біля шляху 97, над рікою Делавер. У ті ж часи тут оселилися Польний і Голембійовський.

Минали роки і Український Робітничий Союз (УРС) почав шукати місця для оселі відпочинку своїх членів. Ще у 1951 році Антон Галелюк заснував корпорацію, яка придбала маєток Зінгера з кількома будівлями, парком і озером. Того ж року сюди приїхали на відпочинок кілька сімей з УРС. Їм тут дуже сподобалося, і через кілька років УРС купив землю у корпорації. На той час люди з третьої хвилі вже набули деякого достатку і прагнули мати власне місце для літнього відпочинку. Для цього якнайбільше підходила оселя в горах Кетскілс, пізніше названа „Верховиною". Українці й самі почали купувати тут землю, будинки. Одними з перших поселенців в горах були мгр. Михайло Кіндрачук, В. Козак, В. Камінський, А. Головатий, І. Новак. Перші поселенці з Понд Едді перебралися до Ґлен Спей. В 1961 році тут жили вже 43 українських родини. А коли були люди, то мали бути й церкви. В 1966 році почалося будівництво греко-католицької церкви за проєктом арх. Аполінарія Осадци. Була збудована також православна церква. Поселення довкола церкви дістало назву "Українське село".

Українська-американська культурна фундація ставить за мету збереження цієї оселі в українських руках, збирає пожертви на придбання „Верховини"

Народні гуляння на „Верховині"
(Світлина з бюлетеня, виданого до 10-річчя Української католицької церкви св. Володимира в Ґлен Спей)

УКРАЇНА І СВІТ

РОЗДУМИ ПІСЛЯ ПРОЧИТАНОГО

Хто тепер вийде на вергунівський лан?

Понад три роки тому, збираючись переселитися в США, я попросив приятеля навчити мене водінню авта. Приятель сказав, що найкращим місцем для такого навчання буде дорога від Черкас до приміського села Вергунів. Щодня ми проводили якусь годину на цій дорозі. Авто бігло сірою стрічкою асфальту до села, потім я розвертав його біля неодмінного пам'ятника Ленінові і вертався до міста повз поля вергунівського колгоспу, який тоді мав назву „Пам'ять Леніна".

В Америці мені випало прочитати рукопис майбутньої книжки Семена Старова "Страта голодом", у якій мене найбільше вразив опис дороги з Вергунів до Черкас: „Нарешті ми перейшли село і опинилися на шляху, що вів до районного центру. Правобіч, впродовж усієї дороги лежали трупи тих селян, які, мабуть, пробували дістатись до міста в пошуках роботи й шматка хліба. Знесилені голодом, вони не могли туди дійти і врешті лягали або падали край дороги, щоб уже ніколи й не підвестися. Розлогі колгоспні поля, що простяглися на багато кілометрів обабіч шляху, виглядали як побойовисько під час великої війни. Вони були всіяні трупами тих селян, які померли з голоду, перекопуючи старі картоплища в надії знайти хоч пів картоплинки, недогляненої під час збирання".

Старових тепер багато і у Вергунах, і в Черкасах. Одним з них був Семен, який, не з власної волі, в селі не залишився. Я вірю, що вища сила покликала Семена Старова у світ, щоб він зміг поза „залізною завісою" одним з перших розповісти про страту голодом українців рідного села й усього наддніпрянського краю. Його книга вийшла у 1985 році англійською мовою, а згодом французькою, уривками – польською. Її записали на плівку. Серед численних рецензій книги привертає увагу точне визначення її місця у розкритті суті „імперії зла", яке написав в Австралії Ян Блек: „Страта голодом" становить цінність як анатомія радянського терору". І справді, на прикладі одного села автор не тільки описує жах повільної голодної смерти сотень людей, а й розповідає про методи, якими їх заганяли до колгоспу, позбавляли волі і гідности, зводили до рівня, нижчого від тваринного.

Вергуни і раніше знали артільні, кооперативні об'єднання селян для спільного придбання машин, спільної праці на молотьбі. Але в 1929 році в селі з'явилися люди, які мали впровадити об'єднання іншого роду – колективне господарство. Як правило, приходьки не зналися на хліборобській праці, зате добре знали як застосувати насильство і зруйнувати сільську спільноту. Спершу влада арештувала і вивезла на північ 15 помітних в селі людей – вчителя, кращих господарів. Село поділили на 8 стохаток, а кожну з них – на десятихатки і п'ятихатки. До кожної стохатки прикріпили пропагандиста, до менших груп – агітаторів. Кожен з підрозділів мав відповідальну особу з числа селян. Кожна стохатка мала свою хлібозаготівельну комісію. Крім міліціонерів, були призначені також так звані постійні виконавці. Так було утворено „актив", понад 650 членів якого мали повністю тероризувати селян. До цього слід додати ще партійну і комсомольську організації, робітничо-селянську інспекцію і спеціяльний відділ ҐПУ (попередника КҐБ). Владу диктатури здійснювали комнезами – комітети незаможних селян, до яких ввійшли часто не найкращі представники сільської громади. Були також малолітні піонери - „стукачі".

Поневолення селян тривало під виглядом добровільного запису до колгоспу, до якого їх змушували на цілонічних зборах з міліцією та шантажуванням. Коли й ці засоби не допомогли, село оточило військо з гарматами і кулеметами. Активісти зруйнували церкву, яка додавала селянам духовної підтримки. Почалися масові арешти. Першими арештували відповідальних за ті десятихатки, де люди не хотіли йти до колгоспу. Оскільки справа з колгоспами по всій країні не рухалася з місця, з'явилася стаття Сталіна про помилки в колективізації, а пропагандисти пояснили, що в усьому винні євреї, яких усунули від цієї справи. Замість попереднього „тисячника" Цейтліна з міста прибув до Вергунів новий – садист Черепін. На початок 1931 року село Вергуни було повністю колективізоване. Оскільки виробництво в колгоспі не йшло на лад, а зерно треба було віддати державі, почалося повальне відбирання усіх припасів в людей, прелюдія страшного голоду. Далі в селі розпочалась трагедія голодної смерті... Як відомо, тема Голодомору 1932-33 року була суворо заборонена в Україні і нові покоління виросли, нічого не знаючи про цю трагедію, про цей злочин. Кожна публікація з цієї теми допомагає людям усвідомити минуле і позбутися шкідливих ілюзій. Особливо ж, коли йдеться про таке свідчення, як "„Страта голодом" Семена Старова.

Книжку видало київське видавництво „Українознавство" за підтримки Фонду Катедр Українознавства при Гарвардському університеті США. Це вже 34-та позиція бібліотеки журналу „Пам'ятки України". З англійської мови її переклав Ростислав Доценко.

Минулого грудня я знову побував в Черкасах і проїхав дорогою, яку тепер за книгою Семена Старова сприймаю інакше. Бетонний Ленін як і раніше стояв серед села, а на засніжених полях було порожньо. Щойно було опубліковано указ Президента про повернення селянам відібраної колись землі. Хто вийде напровесні на просторий вергунівський лан?

Левко Хмельковський

Чи стане колгоспник хліборобом?

Олександер Вівчарик

Нинішніх українських селян ніяк не можуть зрозуміти їхні земляки, які свого часу вирвалися з совєтського „раю" на Захід. І не зрозуміють ніколи, бо тікали з СССР передовсім люди свідомі, хазяйновиті, небайдужі. А в Країні Рад таких знищували. Нинішнє покоління селян виховували переважно ті, хто не хотів працювати і жив коштом інших, маючи владу у вигляді нагана. А також ті, котрі доносили на сусідів, щоб отримати їхнє майно, ще й ті, які всього боялися і вчили дітей, що ласкаве теля дві корови ссе.

Здавалося б, що Указ Президента України про реформування аграрного сектора економіки (АПК) мав сколихнути і обнадіяти селян. Адже тепер, нарешті, можна отримати землю. Але...

Нещодавно мені довелося побувати в колективному сільськогосподарському підприємстві „Тясмин" (донедавна – колгосп імені Горького), в селі Великій Яблунівці поблизу Сміли. Я повинен був запитати, що люди думають про реформування АПК . Завітав на ферму. В очі відразу впала її убогість, відсутність механізмів, а вигляд брудних і голодних корів просто пригнічував. Доярки обступили журналіста, розповідаючи про своє злиденне життя: нічим годувати і доїти корів, часто відключають електроенергію.

Завідуючий фармою Олександер Іващенко теж поскаржився на відсутність кормів, пального, однак порадив зфотографувати для газети доярок Катерину Лихолай і Галину Петрову. Хвилин двадцять гуртом шукали пристойних халатів для них. Після зйомки я запитав в жінок, що вони думають про реформування АПК.

– Дурниці все це, – відповіли мені дружно. – Голова колгоспу сказав, що колгоспи не розганятимуть.

– Але ж ви не отримуєте грошей, надій складає 2.5 літра від корови, а ви тужите за колгоспами! – здивувався я.

У відповідь – мовчання. Невже і справді старцям землі не треба, бо за неї треба відповідати? А гуртове, як відомо, чортове, з нього завжди можна щось потягнути.

Недавно відбулися звітно-виборні збори в колгоспі „Пам'ять Леніна" села Попівки. В цьому селі народився голова Смілянської організації Конгресу Українських Націоналістів Іван Петренко, тут він створив агрофірму „Антей". Іван пробував донести до селян суть реформування, йому боліло, що керівники села, передчуваючи агонію, вже відкрито розкрадають майно колгоспу. І. Петренко мріє, щоб селяни розвивали господарство на основі приватної власности на землю, бо тоді і лише тоді земля матиме господаря. Про все це Іван говорив на зборах, на яких вчетверте за останні чотири роки обирали керівника колгоспу.

– Відступати нікуди, – наголошував І. Петренко. – У колгоспі 6 років не платять заробітної платні, господарство має 450 тисяч гривень боргу, врожаї мізерні.

Відгуку на його промову не було. Але вона і не цікавила керівників району, які привезли кандидатом на голову колишнього голову з села Ковалихи Володимира Мікуляка. В. Мікуляк довів тамтешнє господарство до повного краху, а тепер мав „реформувати" господарство Попівки як ставленик владних структур. Схоже, що його привезли для того, щоб в селі нічого не змінилося.Після зборів пенсіонерка Домна Танцюра сказала: „Від колгоспу ми добра не бачили. Якось хотіла забрати свій земельний сертифікат, та голова налякав, що й домовини на похорон мені не зроблять. То я вже сама дошки почала збирати..."

Доярки Катерина Лихолай і Галина Петрова вважають, що в колгоспі вигідніше.

Але у селі є молодь, є Іван Петренко, є фармер Петро Одородько, який взяв в оренду 50 гектарів землі і кредит для придбання техніки, має власну тракторну бригаду, сімейне господарство, але й наймає людей. Розрахунком люди задоволені і роботу виконують совісно. Він вважає, що земельна реформа витягне сільське господарство з того болота, в якому воно опинилося.

Отже, є вже нові люди – не кріпаки, і не старці. І це вселяє надію.

м. Сміла

АНАТОМІЯ АНТИУКРАЇНСТВА

Що стоїть за цим „обществом"?

„Свідомих українців, не байдужих до процесів остаточного зформування – духовного, світоглядного, господарсько-матеріяльного – української нації не можуть не занепокоювати антиукраїнські рухи всередині України, які, відверто зловживаючи демократією, намагаються перешкодити утвердженню незалежної української держави. До таких рухів передусім належить „політичне русинство" на Закарпатті, яке влітку минулого року провело в Ужгороді вже п'ятий з'їзд так званого Світового конґресу русинів. Було б добре, якби „Свобода" докладніше розповіла про цю подію..."

(З листа Степана Женецького до редакції „Свободи")

У зв'язку з цим вважаємо за доцільне ознайомити наших читачів з текстом інтерв'ю кореспондента Українського радіо Михайла Драгана з академіком Національної академії наук України Олексою Мишаничем, яке прозвучало у радіопрограмі „Політичні студії" 14 і 28 липня минулого року. – ***Ред.***

Михайло Драган (далі – М. Д.): На сторінках закарпатської преси продовжує обговорюватися тема „політичного русинства", в центрі якої – надання Закарпаттю статусу автономної республіки і визнання закарпатських українців новим, окремим східнослов'янським народом. Чи є якісь наукові, історичні підстави для такої дискусії? Кому вона вигідна і хто її нині підтримує? Адже, понад 50 років тому Закарпаття, волею народу, ввійшло до складу України. Нині ми говоримо про нього як про перлину Українських Карпат, радіємо його успіхами і переживаємо його біди. 78 відсотків населення Закарпаття – українці, 92 відсотки закарпатців у 1991 році на всенародному референдумі першого грудня віддали свої голоси за незалежну Українську державу. То як у світлі цих даних розуміти деякі ди-сонанси нинішнього дня?

Олекса Мишанич (далі О. М.): „Політичне русинство" на Закарпатті оформилося у 1990 році, саме тоді, коли стало очевидним, що СРСР розвалиться і піде в небуття. Біля його колиски стояли тодішні керівні структури области – обком Комуністичної партії України і обласна Рада депутатів трудящих. Товариство карпатських русинів було створене 17 лютого і зареєстроване 20 лютого, тобто через три дні. Тоді ще мало хто сподівався, що на перший погляд ніби й невинне „культурно-просвітнє товариство", яке через якийсь час названо „обществом", стане дестабілізуючим фактором в області, оголосить відкриту війну незалежній Україні, почне штучно творити новий народ – карпатських русинів і домагатися для нього держави. Ця мітична „держава" фіґурує нині під різними назвами – „автономна Підкарпатська Русь", „Рутенія", навіть „Закарпатська Республіка". Розпочалася багаторічна сепаратистська метушня, послідовна робота з метою відірвати Закарпаття від України і приточити його до Угорщини, Чехії, або ж і – Росії.

„Общество подкарпатських русинов" і „Товариство угорської культури Закарпаття" виступили із спеціяльними„декляраціями" про повернення Закарпаттю статусу автономної республіки, який воно нібито мало у 1938 році. Як знаємо, автономія 1938 року переросла в Карпатоукраїнську державу. 10 лютого 1999 року лідери „політичного русинства" виступили з новою „Деклярацією підкарпаторусинських організацій про повернення Закарпаттю статусу автономної республіки в складі України", якою в наказовій формі вимагають від *„Президента України, як ґаранта Конституції, – зобов'язати Уряд України розглянути питання про відродження Закарпатської Автономної Республіки в складі України і русинської національности та подати відповідні законопроєкти до Верховної Ради"*, а від Верховної Ради вимагають *„без зволікання розглянути та прийняти закони про утворення автономної в складі України Закарпатської Республіки"*.

Ось така самодіяльна русинська законотворчість!

Створене у 1993 році ще й підпільне *„Временноє правительство Подкарпатськоі Руси"*, яке очолив голова *„Общества подкарпатських русинов"* проф. Ужгородського університету Іван Туряниця, розпочало агресивний наступ на Україну, намагаючись всіми способами відірвати від неї Закарпаття. Закарпатські сепаратисти успішно працювали і працюють під керівництвом тих, хто їх сотворив – колишньої компартійної номенлятури, різних наукових комуністів, атеїстів та інтернаціоналістів, які не менш одверто працюють на розвал незалежної України. Закарпатський русинський сепаратизм – лише одна з ланок ширшого наступу світових сил зла на Україну. Він має, отже, могутніх ідейних надхненників і покровителів, почувається досить комфортно. За ним – Москва, Прага, Братислава і Будапешт, та окремі антиукраїнські сили зі США й Канади. Мета у всіх одна – розчленування України.

М. Д.: В Ужгороді відбувся П'ятий світовий конґрес русинів. Він пройшов досить спокійно, без тієї антиукраїнської істерії, яка була властива попереднім конгресам. Обласна преса дуже скромно відгукнулася на цю подію. Що це за конґрес і які його завдання?

О. М.: Світовий конґрес русинів створено у 1991 році. У березні цього ж року проведено перший конгрес у місті Межилаборцях у Східній Словаччині. Я був присутній на цьому конгресі і можу підтвердити, що всі його оратори, особливо делеґати від Закарпаття, змагалися в тому, хто більше бруду виллє на Україну і сплюжить культурно-національне життя українців Східної Словаччини. Дальші конґреси відбулися в місті Криниця (Польща), селі Руський Керестур (Югославія), місті Будапешт (Угорщина) і ось п'ятий Конгрес – в Ужгороді.

Світовий конґрес русинів було створено для об'єднання й координації „русинських" товариств в різних країнах світу, насамперед – в Україні, Словаччині, Польщі, Угорщині і Югославії. Голосяться до русинів й окремі особи з інших країн. В цьому не було б нічого поганого, якби на першому місці в роботі конгресу не стояло патологічне антиукраїнство. Найбільше в паплюженні України по закордонах вправляються закарпатські „русини", хоч не відстають від них і словацькі шовіністи. Нинішній голова Світового конгресу русинів Василь Турок на науковому семінарі з русинської мови в Пряшеві 16 квітня минулого року надривно скаржився, *що українці* в 50–70-их роках знищили на Пряшівщині все, що лише можна було знищити: русинську національність, русинську церкву, русинські школи, русинський театр і русинську культуру, залишивши після себе „духовну пустиню" і „спалену землю". На цьому семінарі одверто звучали голоси про „фашистську" і „напівфашистську" Україну, і належать вони закарпатцям. Світовий конгрес русинів не веде конструктивної роботи, він тільки руйнує, грубо втручається у внутрішньополітичні справи України.

На Ужгородському конґресі русини раптом змінили тактику, почали заявляти про свою льояльність до України, зняли питання про окрему державу „Рутенію", виявили бажання співпрацювати з Україною. Все це – звичайне окозамилювання. Вони увірували, що Україна визнала їх і їхні сепаратистські домагання, оскільки не заборонила їм проведення конґресу в Ужгороді. Очевидно, йде перегрупування сил і „виховання" тих крикунів, які завалилися у свойому паплюженні України. Проф. Магочій, керівник конгресу, заявив, що *існує окрема Підкарпатська Русь, окремий русинський народ і окрема русинська мова*. Ось його риторика: „Русинів офіційно визнано, як окремий нарід в більшості країн, де вони перебувають. Русини існують і будуть існувати в Підкарпатській Русі, незалежно від того, що окремі українці або український уряд думає про них".

Крім проф. Магочія, були ще й інші активісти п'ятого світового конґресу русинів, які надавали тон, і на яких оглядалося 70 делеґатів. Учасникам конґресу надіслав офіційне привітання голова Верховної Ради України Олександер Ткаченко. В роботі конгресу взяли участь також два депутати Верховної Ради України від комуністів і соціялістів – Іван Баранчик та Іван Мигович, кандидат на пост Президента України від Слов'янської партії Олександер Базилюк, народний депутат України від „Громади" академік Петро Толочко, різні „наукові" комуністи, „наукові" атеїсти й інтернаціоналісти. Треба врахувати також, що колишній секретар Закарпатського обкому Комуністичної партії України, нині депутат Верховної Ради проф. Іван Мигович, і колишній завідуючий відділом пропаґанди й аґітації цього ж обкому Комуністичної партії доцент Микола Макара є основними теоретиками і захисниками політичного русинства, а точніше – політичного сепаратизму на Закарпатті. Цього досить для переконання, що політичним русинством, місцевим реґіональним політичним сепаратизмом на Закарпатті керують ліві сили. Вони й провокують тут українофобію, галичанофобію, творять новий народ, зрештою, керують і „світовим конґресом русинів".

Таємне стало явним!

М. Д.: Чи ці питання обговорювалися на попередніх конґресах і чи не є це втручанням зовнішніх політичних сил у внутрішні справи незалежної України?

О. М.: Попередні світові конґреси не приймали якихось спеціяльних рішень, принаймні публікованих відомостей про це нема або недоступні. На них виступали делегати, кожний зі своїми скаргами на Україну і українців, і всі одностайно сходилися на тому, що русини – окремий народ, домагаючись для себе окремої держави і окремої літературної мови. Йшлося переважно про Закарпаття, бо ж ніхто не наважився запропонувати, щоб для майбутньої Рутенії віддали по шматку своєї території Словаччина, Польща чи Угорщина. Говорилося тільки про Україну, за рахунок якої має постати нова автономна чи незалежна Підкарпатська Русь. Така постановка питання є грубим втручанням представників інших сусідніх держав у внутрішні справи України. Яким правом проф. Магочій, разом із своїми прибічниками зі Словаччини, Польщі, Угорщини та інших незалежних країн домагається відторгнення від України частини її території? Україна зобов'язана захистити свою територіяльну цілісність від будь-яких сепаратистів – своїх і чужих.

Проведення ужгородського конгре- су русинів було передбачене попереднім, Будапештським конгресом. На нього покладалися великі надії. Недаремно його натхненники – ліві сили – виявили до нього стільки уваги і посвяти. Та все ж таки до якихось радикальних антидержавних акцій на ньому не дійшло.

Проведена в його рамках наукова конференція не подала жодної проблемної конструктивної доповіді. Навіть проф. Магочій виступив лише з поверховими „зауваженнями", у яких скаржився на мляву роботу русинів, старіння їхнього контингенту. Окремих успіхів русинами досягнуто, на його думку, „завдяки наполегливій і навіть провокаційній діяльности маленької групи відданих русинських патріотів на чолі з професором Іваном Туряницею". Не забув він також похвалити хормайстра Михайла Алмашія, художника Володимира Микиту, православного попа Димитрія Сидора і найбільше – доцента Миколу Макару за те, що той через кероване ним „Русинське науково-освітнє товариство... почав ширити через лекції знання про русинів у більш популярній формі".

І справді, колишній науковий комуніст й інтернаціоналіст, останній завідувач відділу аґітації і пропаґанди Закарпатського обкому Комуністичної партії України має великий досвід лекційної комуністичної пропаґанди і нині успішно продовжує стару діяльність, перефарбувавшись у русина. Команда проф. Магочія на Закарпатті справді „весела й винахідлива". Об'єднує її одне – патологічна компартійна ненависть до незалежної України.

М. Д.: Які сили в Україні підтримують його, хто сприяє його сепаратистській діяльности в Закарпатті і кому вигідне об'єднання світового русинства проти України? Чи можна говорити окремо про Маґочія – вченого-історика і Маґочія – політика, чи може тут „щось інше"?

О. М.: Про проф. Маґочія у нашій пресі вже сказано чимало, його, так би мовити, політичний портрет вималювався досить виразно. Як вчений-

(Закінчення на стор. 17)

В Україні підростає патріотична молодь

Більшість із нас листується з рідними чи знайомими в Україні. Найчастіше їхні листи радости не приносять: важко жити людям. Та цим разом я отримала листи від моєї рідні молодшого віку, у яких висловлені їхні погляди на сучасне та майбутнє України. Листи вселяють віру в українську молодь, українських дітей, в український народ і його світлу майбутність. Окремі уривки з цих листів пропоную нашим читачам.

Коли я читала листа сімнадцятирічної Мирослави Матис, мені здавалося, що різдвяна вечірня зірка засіяла ще яскравіше. Якщо молодь є нашою майбутністю, то одним з її найкращих представників є сама Мирослава. Вона пише: „Повірте, ми абсолютно не маємо вільного часу. Я повертаюся зі школи о 4-ій годині по полудні і відразу сідаю за уроки. Ні про який телевізор чи телефонічні розмови з друзями й мови не може бути. Адже я – у випускному клясі і готуюся вступати у наш Житомирський педагогічний університет. Зараз беру участь в олімпіядах знань – зайняла перше місце на шкільній і готуюся до міської та обласної. Сподіваюся закінчити школу з золотою медалею за відмінне навчання. Школа видала кращим учням квитки на безкоштовний проїзд у таксі протягом однієї години. Якщо я закінчу і другу чверть на відмінно, то отримаю запрошення до ресторану. Як бачите наша школа сприяє збільшенню числа відмінників. На літніх канікулах я їздила до Швеції на міжнародну конференцію „Life-Link" зі захисту природи і людини. Потрапили ми туди не просто так. Наша делегація у складі 3 осіб виграла міжнародний конкурс. Із 150 шкіл різних країн світу виграло 15, включаючи нас. З України більше ніхто не переміг. Отже, на конференції ми представляли усю Україну. Прибули також делегації з Австралії, Австрії, Англії, Італії, США, Японії, Колюмбії, Боснії, Герцеґовини, Литви, Латвії, Швеції – усі переможці. Ці 10 днів, проведені у Швеції, стали дуже корисними. Усі здружилися. Нас запросили у багато країн в гості. Можливо, десь у березні наша делегація поїде в Англію..."

Мирослава закінчила минулої осені також музичну школу, а в 1998 році на фортепіянному конкурсі посіла перше місце.

Мирославу цікавить також політика. Ось її коментар: „У жовтні в нас відбулися президентські вибори. Леоніда Кучму переобрали на другий строк. Але, на мою думку, люди понадіялися лише на його совість. Адже за конституцією третій строк йому не світить, отже, він може не хвилюватися за своє майбутнє. Нещодавно новим прем'єром став молодий банкір Ющенко. Я думаю – він наш майбутній президент".

А ось рядки з листа від батька: „Нам здається, що у вас на Заході формується дещо збочена картина про стан справ в Україні. Не все в нас так сіро і безнадійно, як вам видається. Іде природний процес становлення молодої держави, формується нова молода еліта керівників, які всією душею є патріотами і готові будувати нашу державу. Без сумніву, одним з них є Ющенко. Зараз він обіймяв пост прем'єра – ми чудово розуміємо, що це тяжка ноша, але ми йому віримо і надіємося на те, що через чотири роки він стане нашим президентом.

Поступово такі молоді люди, необтяжені минулим, приходять у активне життя – це наше майбутнє.

Наші діти, виховані на початку становлення нашої держави, є найкращими, найпослідовнішими її патріотами. Я жодного разу не чув з їхнього оточення навіть якихось сумнівів в тому, що Україна повинна бути незалежною. Вони мислять майбутнім, а їхній розвиток, їхні знання набуті в наших школах, дозволяють думати, що вони зможуть зберегти незалежність держави і допомогти їй зайняти належне місце в світі. І я впевнений в нашому світлому майбутньому". Хай же ідеї й ентузіязм родини Матисів-Мисечків, уривки з листів яких я навела, множаться в Україні, і це стане запорукою її утвердження і розквіту

Брониславa Скорупська,
Трентон, Н.Дж.

Самогубства дітей та підлітків

Вони йдуть із життя тому, що не хочуть жити у світі дорослих?

Кудись весь час відходять діти. З дахів, з вікон, з мотузками на шиях, з червоними лініями на руках. Відходять назавжди з думкою повернутися до іншого, кращого світу, де всі одне одного люблять, де вчителі не ставлять поганих оцінок, де не буває самотньо і де не треба червоніти біля шкільної дошки за мамині чоботи з потрісканими носами. Їхні проблеми на наш досвідчений дорослий погляд – дріб'язкові. Однак діти залишаються з ними наодинці: віч-на-віч зі страхом, з приниженням, уявною безвихідністю і нескінченним жалем до себе.

Минулої зими у невеликому містечку на Івано-Франківщині повісився 12-літній злодюжка, який не міг стерпіти, щоб його маму викликали до школи і ганьбили через нього. У березні цього року, з перервою у два дні у місті Хмельницькому пішли з життя двоє підлітків.

Попри те, що майже у кожному місті майже щодня трапляються або спроби самовбивства, або неминучий наслідок "вдалої" спроби, статистика дитячих самовбивств лякає вже тим, що взагалі існує. У 1998 році, за даними Державного комітету статистики, було зареєстровано 78 випадків «самогубств і самопошкоджень дітей віком до 15 років». Стільки ж – у 1997 році.

На запитання кореспондента «Дня» відповідає Анатолій Чуприков, доктор медичних наук.

– Останні десять років були дуже важкими для народу України. Як змінилася за цей час крива самогубств, зокрема, серед дітей і підлітків?

– Незважаючи на те, що багато людей з ностальгією згадують радянські часи, кількість самогубств і тоді була дуже й дуже великою. Довгі роки держава приховувала ці цифри. Вже тоді ми належали до країн з високим рівнем самовбивств. Так само й тоді існувала проблема дитячого самогубства. На жаль, доводиться констатувати, що до радикальних змін у нашому житті населення не було готове, і саме цим можна пояснити зростання самогубств – десь у півтора рази порівняно з останніми роками існування Радянського Союзу. Соціяльно-психологічний момент, на думку багатьох фахівців, обов'язково на цьому позначається, навіть якщо пусковим моментом є міжособистісні стосунки, коливання настрою тощо. Зростання дитячих самогубств сталося передусім «завдяки» реакції дорослих.

Тут потрібно звернути увагу на те, що зростання кількости самогубств тривало лише до 1996 року. Незважаючи на всі труднощі сьогоднішнього життя, люди якось вже звикли й пристосувалися до всього і йдуть на такий "відповідальний крок" не частіше, ніж раніше.

З дітьми ситуація дещо інша. Навіть у розвинутих країнах останніми роками спостерігається зростання дитячо-вікових самовбивств. Наприклад, в Америці за останнє десятиріччя їх кількість зросла на 300 відс. В усьому світі зараз відбувається певне культурне зближення. І на нас обрушуються такі ж інформаційні потоки, як Европі та Америці, і так само ми переобтяжуємо наших дітей знаннями, вимагаємо від них іноді неможливого, що не відповідає їхнім віковим особливостям.

В Україні кількість дитячо-підліткових самогубств, порівняно з тією ж Америкою, не така вже й велика. Всього у 1996 році, за даними офіційної статистики, ми втратили 471 людину, у 1998-му — 485.

– Це дійсно реальні цифри?

– Про самогубства завжди досить складно говорити як про дійсно реальні цифри. Цілий ряд з них завдяки стараннями батьків, лікарів видаються за нещасні випадки. За кордоном, наприклад, родичі самогубців не отримують забезпечення (страхування). Але такі випадки все одно становлять меншу частку.

– Що частіше за все стає причиною дитячих і підліткових самогубств?

– Уявлення про цінність життя у дітей і підлітків абсолютно інше. Життєвий досвід у них дуже малий і обмежується часто враженнями від телевізійних фільмів, коли герої оживають, або живуть в іншому вимірі і навіть намагаються втручатися в справжнє життя. Тому дуже багато хто з підлітків, які здійснюють самогубство, впевнені, що їх врятують, або якщо їх не врятують, то все одно вони будуть жити далі, тільки в іншій формі.

–Якою може бути найефективніша профілактика спроб самогубства? Що можна зробити для того, щоб запобігти черговій трагедії?

– Наша проблема в тому, що ми дуже часто глухі, не прислухаємося до того, що кажуть близькі люди. Як правило, завжди є волання про допомогу. Молода людина іноді неодноразово говорить своїм батькам, друзям, що "ви мені всі набридли, і я піду від вас". Ми вважаємо, що він це зопалу сказав. А потім дивуємося: це ж треба, він це все-таки зробив!

Европейці підрахували, що кожна спроба самогубства дуже дорого обходиться платникам податків. Навіть у відносно благополучній Данії кожна спроба самогубства обходиться суспільству в середньому в 6-7 тис. долярів. Тому суспільство зацікавлене, щоб таких спроб було якомога менше. У них у кожній газеті на першій сторінці безкоштовно друкують телефони різних благодійних організацій.

– Чим пояснюється зростання самогубств у сільській місцевості?

– 1998 року справді почалося абсолютно чітке зростання самогубств серед сільського населення. Досвід спілкування з сільськими мешканцями підказує мені, що вони тепер позбавлені тієї допомоги, яка надавалася їм раніше, зокрема психолого-психіятрична. А відсутність, скажімо, можливости поїхати до міста – немає грошей, щоб сплатити за проїзд, немає бензини – призводить до того, що люди від безвиході кидаються в колодязі, вішаються. У місті в цьому сенсі простіше – тут є телефони довіри, різні благодійні організації, тут працює багато різних конфесій, які борються за наші душі, намагаються заповнити душевний вакуум після ідеологічного краху радянського способу життя.

– А як справи в армії?

– Кількість самогубств серед наших вояків набагато більша, ніж в американських збройних силах. Але там навіть маленька їх кількість турбувала міністерство оборони, і воно створило спеціяльну програму допомоги. На жаль, я покищо не чув, щоб хтось у Міністерстві оборони України зацікавився цим питанням і звернувся до нас за консультаціями. Хоч цифри надзвичайно високі – приблизно в десять разів більші, ніж серед дорослого населення України.

– Існує поширена думка, що самогубцями не стають, а народжуються. Наскільки вона правильна?

– Це не так. Біологічно такої схильности не існує.

– Чи можете ви описати психологічний портрет дитини, схильної до самогубства?

– Частіше за все, це діти з виявами явної і прихованої депресії. Але не існує тесту, завдяки якому можна визначити, трапиться чи не трапиться це з конкретною людиною. Але прислухатися до прохань про допомогу варто. І варто також звертатися по допомогу до психологів і психіятрів.

– І останнє запитання. Що ж все таки робити?

– Я давно вже наполягаю, що нам потрібна державна програма із запобігання самовбивчій активності. Кожному відомству там знайшлася б робота. Щорічно до 15 тисяч осіб добровільно йде з життя. Ця цифра вдвічі більша, ніж кількість убивств. І молодь у ній просто губиться. Якщо ми – цивілізована країна, ми не повинні боятися говорити про це.

Наталя Трофимова
("День", друкується зі скороченням)

СПОГАД

Як вітала Канада нашу „св. Софію"

Коротко про себе та про моє життя. До приїзду в Едмонтон я проживав в Америці, у Джерзі-Ситі. До Америки приїхав з Німеччини в 1951 році, з табору. Працював машиністом в Нью-Джерзі. Ми виробляли частини до ракет та до інших конструкцій. Тут я працював до 1984 року. Померла моя дружина – і я залишився сам, бо Господь не благословив нас діточками.

Моя сестра, Анна Кравчук, живе в Едмонтоні, і я вирішив переїхати до неї. Перевіз тіло дружини і поховав на цвинтарі св. Михаїла. В той час я не знав у місті нікого і не мав знайомих. Старенька жінка в „Кінґсвей Мол" порадила мені записатися до „Лаєнс-клюбу", дала мені листівку та адресу цього клюбу. Я пішов туди, мене прийняли і сказали, що це є мій другий дім. Я тут можу займатися улюбленою справою від 8 ранку до 4:30 по полудні.

Я робив брошки, кульчики, рамки. Згодом зацікавився роботами з кольорового скла. Почав виготовляти портрет Т. Шевченка та інші речі. Це мені вдалося і давало охоту до дальшої праці зі склом. Я зробив кілька годинників та багато інших речей.

Наближалося 1000-річчя Християнства в Україні. Я задумав щось цікаве до цієї знаменної дати. Моя покійна дружина так хотіла дочекатися до того часу...

Пішов я до церкви св. Юра і зробив знімку з хоругви св. Володимира. Почав робити образ зі скла. Члени клюбу почали запитувати, хто то? Я пояснив, що це князь України і що тисячу років тому він прийняв Християнство в Україні. Відтак я дістав знімку церкви св. Софії в Києві і задумав збудувати її макет на святкування 1000-річчя Християнства. У канцелярії клюбу спитав, хто хотів би мені допомогти в цьому і чи дирекція дозволить мені це робити. Мені дозволили.

Але до помочі потрібні люди і гроші. Ми організували комітет під керівництвом провінційного відділу КУК. До комітету ввійшли: І. Шалева, В. Снігур, М. Куць, Л. Куць, д-р Б. Медвіцький, Л. Стебельський, Б. Гонтарик, А. Градюк, д-р Д. Тодосійчук, Л. Шулякевич та Р. Федорів.

Я замовив дерево. Коли привезли матеріял, в офісі почали сміятися: мовляв, чи я не задумав будувати хату? Я пояснив, що будемо будувати парадний макет українського собору. І ми почали працю. Постійними моїми помічниками були: С. Лук'янець, д-р Тодосійчук, Я. Ґовда і Б. Юник – маляр, 79-літній А. Сарапук кожного вечора запитував, чи можна йому прийти знову. Якось прошу його, чи зможе прийти в понеділок. Він відповів: „Як почуєте дзвони по мені, тоді не прийду, а коли не буде дзвонів, то прийду". Він завжди був на час і багато мені допоміг.

Час від часу приходив І. Шалева і робив знімки та дбав, щоб ми мали поміч. Сам я виробив при верстаті 271 годину. Щодня приходили чужинці дивитись нашу роботу: японці, китайці та інші. Директор клюбу Вікі Ґільдрет приводила групи людей, щоб я пояснив їм, що ми будуємо і яка ціль цієї нашої праці. Пані Вікі жартувала і представляла мене як українського посла. Коли ми закінчили роботу, то дістали пляшку шампанського і зробили спільну знімку. Тоді директорка сказала, що її чоловік працює на телевізійній програмі Сі-Бі-Ес та що він згодився наш витвір показати по телебаченню.

Коли ми перевезли до ґаражу макет церкви і там склали на віз, який придбав І. Шалева, прийшов МакЛейн з Сі-Бі-Ес і зробив відео та взяв інтерв'ю у мене. Мої помічники сказали йому, що я не є канадієць. На що він здивувався: в Едмонтоні живе 70 тисяч українців, а цю велику роботу здійснив американський українець, мовляв, як це так?

Після закінчення праці ініціятиву приготування до паради перебрала молодь. Вона прикрашувала віз та супроводжувала його до Калґар на святкування. Мені також хотілося поїхати з ними, і я подорожував всюди, де ми святкували це свято.

Гордо і величаво пройшов наш парадний віз по вулицях Калґар. Чудово прийняли калґарці нашу творчість. Тільки й було чути, як клацали фотоапарати і відеокамери та як плескали в долоні. Я йшов біля воза і мені здавалось, що мої ноги з гордости не дістають землі.

Потім наш парадний віз був в Едмонтоні на „Клондайк-параді", в Летбріджі, Ріджайні, Веґревіллі, Барґеді. Ми були запрошені до Торонто і Нью-Йорку, але це коштувало забагато грошей...

Будова воза почалася 28 березня 1988 року і закінчилася 22 червня. В нагороду за мою працю я одержав канадський прапор.

Володимир Снігур,
член УНСоюзу,
Едмонтон, Канада

Макет собору св. Софії. На його тлі, у княжих одягах, – В. Снігур і А. Мартин.

ІСТОРІЯ І ПАМ'ЯТЬ

„Я живу завдяки УПА"

РОЗПОВІДЬ ЖІНКИ, ЯКА НЕ ЗАХОТІЛА НАЗВАТИ СВОЄ ПРІЗВИЩЕ

Те, що я сьогодні живу й усю снагу моїх літ віддаю вільному Ізраїлеві, я завдячую, очевидно, лише Богові та УПА. Богові за те, що дав мені такі очі, як українські волошки, і я нічим не різнилася від Марусі чи Олі, дівчат української землі. Я не була подібною ні до моєї матері – рудоволосої, зеленоокої Сари, ні до батька – чорноволосого рабина міста Болехова в Західній Україні.

Мій батько жив у приязних стосунках з місцевим греко-католицьким деканом, до якого часто заходив на дискусії про Біблію. Донька священика Оля була моєю найщирішою товаришкою від першої кляси.

Після закінчення народної школи батько віддав мене до місцевої „Рідної Школи", хоча була в місті польська державна гімназія. Батько сказав, що в українській школі я зазнаю менше принижень. Але він дуже помилявся, вживаючи слова „менше". За вісім років навчання в українській школі я не зазнала жодного приниження. Товаришки вважали мене рівнорядною, ставилися до мене, як до українки. В гімназії я вивчила літературну українську мову, пізнала велич духу української літератури.

Вдома виховували мене за старозаконним звичаєм. Говорили ми не діялектом, а чистою гебрейською мовою. Батьки змалку виховували мене в любові до Ізраїля. В 1935 році я здала матуру і хотіла записатися на медичний факультет. Але моє подання відкинули разом з поданнями 38-ми українців. Тоді я записалася на філософію. В червні 1939 року закінчила студії і одержала докторський титул. 28 вересня мав відплисти до Палестини корабель, на який я мала зарезервований квиток. Але 1 вересня вибухнула війна, і я не встигла виїхати зі Львова. Нові господарі – большевики спочатку ставилися до євреїв прихильно. Я відразу одержала працю в середній школі.Але не минуло і року, як з'явилися в моїй хаті міліціонери і звеліли збирати речі в дорогу. Прийшов наказ вивозити людей на Сибір. Перед виходом я попросилась до туалету, де чекав мене порятунок. Я вискочила через вікно і перехідною брамою втекла на іншу вулицю.

Весь час, аж до відходу большевиків, я переховувалась в моєї товаришки Олі, доньки священика з нашого містечка. Оля ділилася зі мною останньою скоринкою хліба і була наче рідна сестра.

За німців я працювала кравчинею в українських домах. Документи мала на прізвище українське, обличчя моє не було підозріле, але нерви не витримували. Кожного дня я бачила великі колони євреїв, що покірливо йшли на смерть в супроводі кількох поліцаїв.

Упоравшись з євреями, німці почали арештовувати українців. Тюрми заповнилися українською молоддю, інтеліґенцією, а згодом і свідомими селянами. Часті розстріли, арешти і вивіз в концтабори були на денному порядку. Я здогадувалася, що Оля теж має зв'язки з УПА, бо одного дня з'явилася в нашій хаті машинка, на якій Оля писала всякого роду пропагандивні тексти. Часом Оля зникала і приїжджала заболочена і втомлена. До нас почали заходити незнайомі хлопці і дівчата. Двірник нашого дому почав слідкувати за нами. Про це вибалакалася переді мною його жінка. Я розказала про це Олі, і тоді візити до нас дещо припинилися. Оля запропонувала мені вступити в УПА. Було це 7 листопада 1943 року. І того дня стала я членом героїчної УПА.

До липня 1944 року переховувалися ми в лісистих околицях біля Львова. Там я перейшла 6-місячний санітарний курс. В нашій групі нарахувала я тоді 12 євреїв, з них – 8 лікарів.

Коли в липні 1944 року большевики знову повернулися в Західну Україну, я дістала наказ піти в містечко Рожнятів і працювати в місцевій міліції. Вісім місяців працювала я секретаркою начальника міліції. Я удавала перед ним прихильницю комунізму. Тим часом я була у постійному зв'язку з повстанцями. Я інформувала їх про все важливе, що вдалося мені підхопити в міліції.Але одного дня на умовленому місці зі зв'язковим мене застукав сам начальник. Він зв'язкового важко поранив і, думаючи, що вбив, залишив на місці, а мене повіз у тюрму. Тим часом зв'язковий, очунявши, рештками сил доповз до своїх і розказав про арешт. Одного дня відбувся суд, і там мене присудили на смерть.

Коли погасили в коридорах світло, жінки вирішили всю ніч провести в молитві, щоб гідно зустріти ранком смерть. Стара бабуся зняла з грудей чорний хрестик, на якому блищало срібне знам'я Розп'ятого Христа. Всі по черзі цілували хрест, а тоді почали шептати молитви. Я молилася з усіма щиро. Вправді релігія моїх батьків учить, що Христос не є Бог, тільки великий пророк, але цієї ночі я переконалася, що Христос – Єдиний Бог. Не знаю, скільки часу пройшло в молитві, як раптом почули ми постріли і метушню на коридорах. Двері нашої камери відчинилися, а в них стали хлопці, яких я знала з лісу. Містечко Рожнятів на чотири дні захопили повстанці.

Відтоді я була з ними. Літом 1945 року перейшли ми в Карпати. Восени почалися бої і наш шпиталь поповнився, праці було дуже багато.

7 січня 1946 року, саме на Різдво, оточили нас большевики. Рятунку не було. Командир дав кожному з нас ручну гранату, щоб вбити себе в останній хвилині. Старенький священик-інвалід три години молився перед дерев'яним хрестом і просив: „Поможи, Христе, не дай марно погубити наші душі!". Ми молилися усі з ним. І тоді сталося чудо. На підмогу прийшла з другої сторони Карпат велика група повстанців і, напавши на большевиків ззаду, прорвала кільце.

Влітку 1946 року нашу групу розбили дощенту. Большевиків було в десять разів більше. Загинула в бою моя подруга Оля. Наш шпиталь був добре захований у великій ущелині і нас не знайшли. Врятувалося вісім осіб: шпитальний лікар, старенький священик, кілька інвалідів і я.Три тижні ніхто до нас не навідувався, ми не знали, що діється довкола. Харчі кінчалися. Ще тиждень, і нам грозила голодна смерть. Тоді заявив о. Володимир, що піде шукати зв'язку. Ми не затримували його, хоч ніхто з нас не вірив, що 77-літній зі штивною ногою старець дійде до мети. Від його відходу минуло ще два тижні. Бараболя скінчилася, і ми вже два дні нічого не їли. Лікар, що був уродженцем Києва, глузував з себе, кажучи, що людина від смерти ніде не може сховатися. Батьки його вмерли від голоду, а він втік до міста і врятувався, але через 13 років голод прийшов за ним аж сюди. Але того ж дня полудня зв'язковий приніс нам харчі, гроші й наказ іти на Захід. Отець Володимир таки добився до якоїсь групи і вислав нам поміч. Наступного ранку ми вибралися в дорогу.

1 жовтня 1946 року опинилися ми в англійській зоні в Австрії. Там я розпрощалася зі своїми товаришами. Як я дісталася до Палестини, це вже не належить до теми моїх споминів.

Ще мушу сказати про зустріч з моїм стареньким батьком, який, вислухавши моїх оповідань, запитав тремтячим голосом:

– Чи ти, може, вихрестилася?

З цього питання я добре зрозуміла, що мій батько легше переніс би вістку про мою смерть, як зміну релігії. А все ж і я часто роздумую над вірою в Христа.

Я досить відома на своїй новій батьківщині, навіть мій підпис знають чимало дипломатів, тому я не хотіла б називати своє прізвище. Але ця розповідь – правда.

(З газети „Джерельце", Харків)

ПОЛІТИЧНИЙ ФОРУМ ЧИТАЧІВ

Економічна програма Л. Кучми. Чи матиме успіх цього разу?

Ще в жовтні 1994 року новообраний Президент Л. Кучма накреслив у Верховній Раді основні напрямні своєї економічної програми. Він ствердив, що Україна перебуває на грані економічної катастрофи. Щоб її оминути, треба зреформувати податкову систему, звільнити ціни з-під контролі уряду, зменшити державні субсидії, зменшити бюджетний дефіцит, приспішити приватизацію, відновити приватну власність на землю, прийняти закони, які полегшили б чужоземні інвестиції. Президент виразно висловився, що для цих реформ альтернативи нема.

Програма була дуже добра, і якусь її частину вдалося Л. Кучмі зреалізувати. Наприклад, в 1999 році промислова продукція перший раз за десять літ піднялася на 4.3 відс., ціни на споживчі товари піднялись тільки на 19.2 відс. У січні ц. р., в порівнянні з січнем минулого року, внутрішній валовий продукт (ВВП) збільшився на 3.4 відс. Авторитетні закордонні фінансові інституції передбачають, що ВВП України цього року підійметься вгору. Але чому досягнення такі малі? Що було причиною – недостатні адміністративні здібності Президента чи брак підтримки у Верховній Раді і в публічній опінії?

І от мали ми нові вибори і нове послання Л. Кучми до Верховної Ради відносно економічних і соціяльних реформ. З економічної точки зору послання – це плян першорядних заходів для успішних реформ. Послання докладне, тому звернемо тут увагу тільки на найголовніше.

Програма передбачає: зростання рівня монетаризації економіки, тобто скасування бартерної торгівлі, яка є шкідливою і для економічного росту, і для збору податків. В 1999 році рівень бартеризації у промисловості знизився з 42.5 до 33 відс.

Втримання низького рівня інфляції і валютна стабілізація, які є основними елементами стабільности економіки і добробуту різних прошарків населення заохочує людей тримати гроші в банках, щоб, завдяки цьому, банки могли позичати гроші підприємствам. Валютна стабільність є передумовою для чужоземних інвестицій, яких Україні дуже потрібно.

Програма пропонує дальше поширення приватної власности в промисловій продукції, де уже сьогодні 70 відс. загального обсягу продукції виробляється на недержавних підприємствах. На думку Л. Кучми, відносини власности недостатнім чином захищені законодавчо. Президент хотів би підвищити „...частки приватного та корпоративного секторів у структурі ВВП як мінімум до 75–80 відс.".

Л. Кучма каже, що „Україна має вагомі об'єктивні передумови формування інноваційної стратегії... економічного розвитку. Це наявність висококваліфікованих трудових ресурсів, сучасної мережі навчальних закладів. За рівнем підготовки науково-технічних кадрів та фахівців вищої кваліфікації належить до провідних держав світу... У числі семи розвинених країн світу Україна має повний цикл проєктування виробництва літаків... Нові моделі літаків АН-70, АН-140 та АН-38... справедливо вважаються одними з найперспективніших моделей XXI сторіччя... Нині реалізуються міжнародні програми ракетно-космічного комплексу морського базування.., де застосовуватимуться українські ракетоносії „Зеніт" і „Циклон" ... ...Реалізуються проєкти розвитку танкобудування. Україна входить до п'ятірки країн світу за замкнутим циклом виробництва цієї складної високотехнічної продукції... Україна зберігає високотехнічні конкурентноспроможні виробництва в інших галузях машинобудування... Достатньо високим є і науково-технічний потенціял України...

В аґрарному секторі „зусилля держави концентруватимуться на відродження села, перетворенні АПК (агропромислового комплексу) у керівний, експортоспроможний сектор економіки... Ми вже пройшли значну частину шляху до утвердження приватної власности на землю...

Найважливіші пропозиції Л. Кучми в ділянці соціяльної політики стосуються розвитку державного і приватного забезпечення – медичного, пенсійного тощо.

Це дійсно солідні пропозиції реформ та економічної політики. Чи матиме Л. Кучма тим разом більші успіхи, ніж у попередній каденції? Без сумніву – так, тому що, зміцнивши свій політичний авторитет після виборів, Президент зумів створити у ВР більшість, яка підтримує його основні програми.

М. Мельник,
Талмадж, Огайо

Українська Служба Безпеки є. А українська безпека?

Українську Службу Безпеки (УСБ) створено 20 серпня 1991 року, щоб заміняти совєтське КҐБ в Україні. Структурно УСБ, між іншим, складається з відділів розвідки, контррозвідки, військової контррозвідки, боротьби з корупцією, функційного і технологічного устаткування, документації, аналізи та ін. В березні 1992 року Верховна Рада ухвалила закон в справі Служби Безпеки України, підпорядковуючи її і Президентові держави, і також Верховній Раді.

Нова УСБ не лише складається із професійного персоналу попереднього КҐБ, але, що найгірше, 35 відсотків його складу – це росіяни, які вишколювалися в Москві і які продовжують втримувати з Москвою контакти. Першим головою СБУ був Євген Марчук, колишній перший заступник Ніколая Ґолушки, спеціяліста з контррозвідки КҐБ. Ґолушко як член п'ятичленного директорату КҐБ, в 1987 році був головним московським „полювальником на дисидентів", а потім головою КҐБ в УРСР. У 1991 році його замінив Є. Марчук.

Як стверджують Джулія Андерсон і Джозеф Л. Албіні в „International Journal of Intelligence and Counter-intelligence", (ч.3, 1999 р.), „Ґолушко, передавши Марчукові українське КҐБ, забрав із собою документи КҐБ України і повернувся до Росії. Ці документи є важливим джерелом для шантажування і використовування російською розвідкою матеріялу проти розвідувального персоналу, який залишився в системі СБУ, та різних співпрацівників з СБУ". В липні 1993 року Ґолушко став шефом головної контррозвідувальної агенції КҐБ Росії.

Президент Леонід Кравчук в 1994 році, перед президентськими виборами, призначив головою СБУ Валерія Малікова, колишнього першого заступника Марчука і офіцера КҐБ Росії. Трохи пізніше, в 1995 році професійний совєтський кагебіст Євген Марчук стає прем'єр-міністром України, а ще один „мисливець на дисидентів" колишній совєтський каґебіст Володимир Радченко, очолює СБУ. У 1998 році він стає заступником секретаря Володимира Горбуліна, Ради Національної Оборони і Безпеки України. У 1998 році Радченка заміняє колишній шеф прикордонної митниці Леонід Деркач, який і досі керує СБ України.

Згідно з цитованими вище американськими авторами, насичення СБУ совєтськими і російськими професійними офіцерами КҐБ ускладнює проблему унезалежнення України від Росії. Колишнє „КҐБ України продовжує бути головним знаряддям Москви в поборенні українського націоналізму, і є інструментом Росії, при допомозі чого вона старається контролювати Україну", і пропагувати з'єднання України з Росією (стор. 284). Прикладом протиукраїнської діяльности СБУ–КҐБ є „Т"-адміністрація, підаґенція СБУ, керована підполковником Віктором Бурлаковим. Вона повинна виявляти можливості небезпеки для України, однак замість цього наставляє Україну проти Заходу, – на тій „підставі", що „західні бізнеси, дослідні інституції, релігійні групи є заанґажовані в розвідувальних службах", тому Україна не повинна їм довіряти.

Після проголошення незалежности України колишній совєтський апарат зовнішньої розвідки перейшов до Москви, залишаючи Україну лише із контррозвідкою та домашньою службою безпеки. З цієї причини Україні треба було негайно створити нову аґенцію зовнішньої безпеки. Цей переходовий стан спричинив загрозу для безпеки України, у висліді Україна підписала з Росією договір про співпрацю в ділянці контррозвідки. Не є тяжко додуматися, що Україна змушена діяти на підставі перефільтрованих Москвою міжнародних інформацій, іншими словами – що свою зовнішню і внутрішню політику мусить будувати на підставі російської дезінформації, і це трагічно позначиться на економічному розвиткові України, на її процесі демократизації, на утвердженні її незалежности від Росії.

Тепер Україна приневолена переважно торгувати із Росією, зокрема вона узалежнена від Росії потребою в оливі і ґазі. Російські і українські оліґархи, як і російські та українські служби безпеки, заінтересовані в такому порядку речей.

Оскільки в Україні є багато національно свідомих сил, то є вони й у Службі безпеки і в розвідці. Проблема в тому, як свідчать Андерсон і Албіні, що значна кількість розвідників заблизько пов'язана із колишніми колегами, які дотепер працюють в російських службах безпеки і, маючи кагебівські документи, можуть шантажувати і контролювати своїх колишніх співпрацівників. Тим більше, що громадяни колишнього Совєтського Союзу – це продукт совєтської системи, яка прищепила їм корумпованість, обман, зневагу до законности і правопорядку, донощицтво та хронічну недовірливість" (стор 286).

Глибоко закорінені в Україні російська аґентура, колишня совєтська номенклятура, оліґархія, організована злочинність пов'язані між собою многогранними спільними інтересами – на базі спільного характеру, який притаманний совєтській людині, творять своєрідну павутину. Всі, хто до неї належить, діють симбіозним порядком: хоч руйнують все, що знаходиться в їх сітці, але й самі з неї не можуть звільнитися, залишаються її найгіршою жертвою, – як домашніми, так і міжнародними злочинцями.

Андерсон і Албіні підкреслюють, що „... організована злочинність і її корупційні впливи, стимульовані діями мережі КҐБ-СБУ є головним знаряддям, з допомогою якого Росія блькує, гальмує, і підриває розвиток капіталізму і демократії в Україні" (стор. 288).

Росія втримує приблизно 50,000 війська в Криму – отже, в Чорноморському просторі діє велика розвідувальна мережа Росії об'єктом спостереження і впливів якої є Україна. Це безпосередньо загрожує національній безпеці України – її незалежності і суверенності. На жаль, Кримський півострів контролюють російські і проросійські комуністи, це база 50 ґанґстерських груп місцевої мафії. Політичні провідники півострова активно співпрацюють із відповідними чинниками Росії.Українські „квіслінгівці", російська „п'ята колона" в Україні, численна російська діяспора в Україні, з однієї сторони, і українська „нова" оліґархія – номенклятурно-політична еліта, організована злочинність і офіцерський корпус КҐБ-Служби Безпеки України, з другої – зберігають систему корупції совєтських часів в Україні. Ці чинники безпосередньо діють на владу України, виснажують її матеріяльний і людський потенціял, створюють велику загрозу існуванню української держави, вже не кажучи про її нормальний політико-економічний і духово-культурний розвиток. Слід додати, що це негативно впливає на розвиток американсько-українського партнерства і на взаємини між Україною і НАТО.

Іван Гвозда,
Сиракюзи,Н.Й.

Реєстрація чужоземців як данина тоталітарному менталітетові

В. Звіглянич

В Україні запроваджено реєстрацію чуземних громадян. Протягом трьох днів після прибуття до ваших знайомих родичів, або навіть у туристичну подорож, мерщій біжіть реєструвати вашу візу, платячи за це податок. Якщо ж ви забули зробити це, вас можуть очікувати великі неприємності при від'їзді з України – штраф від 80 до 2000 гривень (1 дол. ≈5,5 грн.). Кількість чужоземців, затриманих у Бориспільському аеропорту за відсутність реєстраційного штампу ОВІРУ (відділу віз та реєстрацій) на своїй візі особливо зросла останнім часом, про що свідчать численні листи-скарги, опубліковані в англомовному тижневику „Київ-Пост", який присвятив цій проблемі вже два своїх лютневих числа.

В чому тут проблема? Чому така, як здається, не перша і не остання вигадка бюрократичних геніїв України, зацікавлених лише у стягненні додаткових грошей до державної скарбниці, або до власних кишень, привертає до себе таку увагу поважних засобів масової інформації, як також західніх відвідувачів України? Відповідь, як здається, полягає у кричущому анахронізмові процедури реєстрації, її викликові самому духові часу і цілям, проголошеним Україною устами її всенародно обраного Президента Леоніда Кучми – приєднатися до сім'ї европейських народів, тобто до демократичних цінностей та ідеалів, одним з найважливіших серед яких є свобода пересування. Вводячи реєстрацію візи, Україна демонструє тим самим, що її спеціяльні органи зацікавлені у тотальному контролі над пересуванням чужоземців по своїй території, тобто в обмеженні свободи пересування, і у збиранні інформації про контакти чужоземців в Україні. Адже видача візи чужоземцеві вже санкціонує його необмежене пересування по території країни, яка цю візу видала, за включенням територій та об'єктів, закритих з військових або інших міркувань також для власних громадян. Ось це особливо важливе, чого на Україні ще не розуміють – рівну міру обмежень для своїх громадян і для підданних інших держав.

Також даниною тоталітарному мисленню брежнєвсько-андроповського зразку є бажання органів влади України проконтролювати контакти чужоземців на Україні – практика, яка залишилась лише у країнах на кшталт Іраку, Ірану, Китаю, Північної Кореї, Білорусі та Куби. Це не може не викликати занепокоєння у кожного, хто піклується остаточним позбавленням України від наслідків тоталітарного минулого, одним із виявів якого була абсолютна контроля КДБ над суспільством та контактами громадян з чужоземцями. Практика реєстрації чужоземців повинна змусити українську громаду поза межами України, як також усіх зацікавлених у вільному демократичному майбуттю своєї Батьківщини замислитися у тому, куди ж все-таки прямує Україна: на Захід або на Схід, в обійми Путіна-Лукашенка, якими законами – цивілізованих країн чи авторитарних режимів – вона керується у своїх безпосередніх відносинах зі закордоном.

В Україні вже давно повинні зрозуміти, наскільки важливим є прообраз країни в очах закордонних громадян і урядів, які приймають рішення про надання фінансових кредитів, розвиток бізнесових контактів, тощо саме на підставі повідомлень своїх громадян про відвідини тієї чи іншої країни.

На Заході, до якого Україна буцімто прагне, думки громадян та бізнесменів про ставлення місцевої влади до себе можуть бути вирішальними при ухваленні рішення про якісь реальні дії на кшталт фінансової допомоги або зміни візової політики. Які, скажіть, рішення стосовно України мають ухвалювати законодавці західніх країн після скарг від своїх громадян, які відважилися поїхати працювати на Україну, на обов'язок з'являтися кожні 90 днів до місцевих наглядачів для черговї реєстрації своїх нещасних віз, як також контактів та проживання? Питання, як то говориться, риторичне.

Що робити, щоб покінчити з реєстрацією – цим безглуздим атавізмом „холодної війни"? Найліпше було б, як пропонує одна з „жертв" з Швеції, Ганс Густафсон, у листі до Київ-Пост: „Я уважаю, Україна мусить покінчити з цим безумством. Не лише з реєстраційними правилами, але й з візами для громадян зі західніх країн". У протилежному випадку Україна ризикує залишитися у цілковитій візовій і міжнародній ізоляції, ще й гіршій, ніж за часів Горбачова, особливо після того, як Чехія, Угорщина та Польща введуть візовий режим з Україною у відповідь на вимоги Европейського Союзу. Пригадаймо, що названі вище країни свідомо пішли на тимчасове обмеження національної гордині, скасувавши візи для громадян західніх країн, і виграли у довгостроковому пляні, продемонструвавши світові про серйозність своїх намірів стати членами західньої цивілізації та відкрити свої двері до західніх інвесторів. Польща, Угорщина, Чехія вже стали членами НАТО і є на порозі до вступу до Европейського Союзу. Чи піде Україна їхнім шляхом, скасувавши для початку реєстрацію та візи для громадян західніх країн? І коли? І чи не надто пізно?

Володимир Звіглянич, ад'юнкт-професор університету Дж. Вашінгтона, політолог

Що стоїть за цим...

(Закінчення зі стор. 13)

історик він написав кілька книг, які заслуговують уваги. Та в історію проф. Магочій увійде, мабуть, не як історик, а як організатор світового політичного русинства. Вся сепаратистська русинська метушня на Закарпатті 90-их років пов'язана з його іменем. Можливо, що йому приписується більше, ніж він заслуговує, та поскільки він добровільно взяв на себе ролю ідеолога політичного русинства, то й, безумовно, буде відповідати за всі „рекорди" в цьому змаганні. Очевидно, він сам увірував у свою месіянську ролю серед карпатських русинів, бо демонстративно не зважає ні на критику, ні на поради. Його оточують дуже сумнівні помічники і прихильники, яких він, певно, щедро винагороджує.

Нещодавно в українській пресі, в Україні і США, надруковано матеріяли, з яких дізнаємося, що проф. Магочій ще до реанімації політичного русинства у 1990 році був агентом совєтського КҐБ. Про це розповідав один високий член КҐБ з Москви, який спеціяльно займався „справою Магочія" і дав йому характеристику як „авантюрнику" і „пройдисвіту". В Україні є сили, яким такий вчений і колишній агент КҐБ потрібний.

М. Д.: Ми постійно говоримо про політичне русинство. А чи існує звичайне етнічне русинство? Чи можна говорити про русинів як український субетнос, що має свої давні історичні традиції? Адже, майже до середини XX століття офіційно русинами називалися галичани, буковинці і волиняни. А в XIX – на початку XX сторіччя був навіть такий науковий термін „русини Австрійської держави", до яких зараховувалися й „угорські русини", нинішні закарпатські українці.

О. М.: Хто хоч трохи знає історію нашого народу, той знає і те, що український народ століттями був розділений, окремі його території входили до різних державних організмів. В російській імперії українців називали офіційно ***малоросами,*** в Польщі, Угорщині, Югославії і Румунії – ***русинами.***

Ніхто ніколи не сумнівався, що русини Карпатського реґіону, або ж русини колишньої Австро-Угорщини і малороси в Російській імперії – один народ, один етнос. Закарпатським чи угорським русинам до кінця тридцятих років було офіційно ***заборонено*** називати себе українцями. Своє українство закарпатці вибороли у 20-их і 30-их роках, а завершили цю боротьбу за назву ***українець*** у 1938–1939 роках, коли створили Закарпатоукраїнську державу.

Визволення Закарпаття і з'єднання його з Україною поклали край „землі без імени". Колишні підкарпатські русини ***свідомо*** стали українцями, українським народом. Стара традиційна самоназва „русин" в нових історичних умовах не викликала ***жодних*** **непорозумінь,** ототожнювалася з назвою „українець". Недруги України і ті, хто не сприйняв незалежну Україну, вхопилися за стару етнічну назву „русин" і почали творити окремий народ, вимагаючи для нього окремої держави. За всіма цими домаганнями криється висока політика, коли у відірванні Закарпаття від України зацікавлені як Будапешт, так і Москва, і Прага. Щодо ***етнічного русинства,*** самобутньої традиційної культури Закарпаття, то проти неї ніхто не виступає і її не заперечує. Традиційна культура Закрапаття – гордість нинішньої України. Вона відроджується, зберігається і шанується. Її історія тісно зв'язана з Галичиною, вона є часткою всієї української культури, збагачує її. Вся Україна співає українські закарпатські народні пісні, в літературну мову входять закарпатські діялектні слова, письменники Закарпаття збагатили українську літературу видатними творами, історія і література Закарпаття вивчається на всіх рівнях по всій Україні, закарпатські майстри-будівельники уславилися далеко за Карпатами. Отже, – ми один етнос, один народ, одна мова, одна віра, і найвище ***– одна держава.*** Якщо закарпатці нині хочуть більше уваги приділити своїй самобутній культурі, то Україна тільки вітає таке прагнення і допоможе примножити багатства народної культури. Якщо хтось хоче зберегти свої давні історичні назви: руснаки, русини, верховинці, бойки, гуцули, лемки, бляхи, долиняни, крайняки, сотаки, чи навіть прозивки: гайналі, биндзяки, вавуни, намулянки, тарабанці, брижі, то, будь-ласка, аби лише не принижували честь і гідність українця, громадянина України.

Та коли йдеться про штучно породжений, реґіональний політичний сепаратизм, паплюження України, культивування галичанофобії і українофобії, то мова тоді буде інша.

А політичне русинство на Закарпатті житиме, мабуть, доти, доки в його нечистих і ганебних послугах будуть зацікавлені світові антиукраїнські сили.

М. Д.: Чи можна штучно створити окремий народ з такою ж штучною мовою та ще й з окремою державою, нехай навіть і в складі України?

О. М.: Хочу підкреслити, що закарпатське політичне русинство – не рух і не течія. Це – брудна політика і дрібне політиканство місцевої напівінтеліґенції. Коли Закарпатська обласна рада прийняла у 1992 році рішення, що можна записати свою національність русина, то бажаючих знайшлося не більше ста осіб. Купка комедіянтів і політиканів вимагає не стільки русинської національности, скільки відриву области від України, тобто розвалу Української держави. Тепер, після Ужгородського конґресу, стало повністю відомо, хто ними керує, хто спрямовує їхні погляди на Москву, хто розігрує тут „кримську карту". За великим рахунком, закарпатські сепаратисти, політичні русини – це П'ята колона Москви в Україні. Це нам треба всім усвідомити й не захоплюватися мальованою декорацією русинської самобутности, для якої вороги України вимагають державного відокремлення. Нині лідери політичного русинства схаменулися й почали наголошувати, що вони вимагають „Республіки Русині" в складі України. Це – для наївних. Закарпатський сепаратизм активно підігрівається лівими силами Москви і Києва, йому потурають, з ним кокетують, а дехто, у своїй неосвічености і дрібності, справді може повірити, що закарпатські українці – окремий народ.

Політичне русинство – мертвонароджене, не має жодної перспективи. Воно ще веґетує за підтримки комуністів і прихильників воскресіння СРСР. Воно не має підтримки народу, налаштоване на деструктивну роботу, на задоволення вождівських амбіцій окремих осіб з московською чи угорською орієнтацією. Вживання ними в щоденному побуті російської і угорської мов – говорить само за себе. Особисто я знаю багато активних прихильників політичного русинства, не можу сказати про них нічого злого, але і не можу зрозуміти їхньої зоологічної ненависти до України та її державних змагань. Очевидно, дається взнаки психологія раба, який служив Будапештові, Празі, а нині готовий служити Москві.

Я вважаю, що витворити нині в Україні штучно, в колбі антиукраїнства, новий народ неможливо. Це – гра антиукраїнських сил в Україні й поза Україною на послаблення і розвал нашої молодої держави. Модель і почерк – знайомі, давно випробувані: розділяй і пануй. (Divide et impera! старі римляни казали).

(Текст інтерв'ю подаємо за Інформаційним листком Комісії зв'язку і інформації українців Закарпаття, ч. 47, 1999 р.)

ЗВІДУСІЛЬ

США заманюють «мізки» візами

Американські законодавці ухвалили законопроєкт, який майже вдвічі збільшує кількість віз Ейч-1 Бі для висококваліфікованих шукачів роботи в США. Відтак щороку такою можливістю можуть скористатися вже не 115, а 200 тисяч чужоземців, що мають досвід роботи у високотехнологічних галузях. Втім, представники бізнесу стверджують, що насправді потреба в таких працівниках удвічі більша.

Значні втрати Росії у Чечні

Федеральні війська Росії під час контртерористичної операції в Чечні втратили вбитими 1991 військовослужбовця і 5927 - пораненими. Про це повідомив перший заступник начальника Генерального штабу Збройних сил Росії генерал-полковник Валерій Манілов. Втрати Міністерства оборони Росії убитими становили 1291 особу, а пораненими - 3190. Міністерство внутрішніх справ РФ втратило убитими 617, пораненими - 2107 військовослужбовців. Загальні втрати федеральних сил за останній тиждень становили 83 загиблих і 630 поранених.

Москва вітає пом'якшення США санкцій проти Ірану

Про це говориться в заяві офіційного представника МЗС РФ, після того, як секретар Державного департаменту М. Олбрайт оголосила про деяке зменшення американських економічних санкцій проти Ірану. Це рішення пов'язується з позитивними змінами у внутрішньому житті Ірану в результаті парламентських виборів. У Росії "вітають заяву держсекретаря США про пом'якшення санкцій і підтверджують принципову і послідовну зацікавленість в нормалізації американсько-іранських відносин, що відповідає інтересам не тільки США і Ірану, а й реґіональної стабільности в цілому", підкреслюється в заяві.

Міжнародний трибунал судить боснійських сербів

У Міжнародному кримінальному трибуналі для колишньої Югославії розпочався судовий процес над трьома боснійськими сербами – Драголюбом Кунарачем, Радомиром Ковачем і Зораном Вуковичем. Усі вони обвинувачені в скоєнні воєнних злочинів у боснійському місті Фока та його околицях, захопленому навесні 1992 року армією боснійських сербів за сприяння бойовиків воєнізованих формувань.

Грузію звинувачують у нехтуванні правами людини

Міжнародна організація з прав людини зажадала від Президента Грузії Едуарда Шеварднадзе негайного звільнення близько 100 політв'язнів і дотримання прав людини щодо в'язнів грузинських тюрем. Як зазначається в документі, "тортури і свавілля в грузинських в'язницях створюють гостру загрозу життю ув'язнених". Учасники форуму закликали уряди держав Заходу чинити тиск на керівництво Грузії з тим, щоб домогтися виконання вимог правозахисників.

Він будив Україну

(Закінчення зі стор. 1)

сотні українських патріотів. Це підкреслив, виступаючи на вечорі пам'яті, віце-прем'єр- міністер України Микола Жулинський.

Зі словами глибокої шани і світлої пам'яти Вячеславу Чорноволу виступили Прем'єр міністер України Віктор Ющенко, міністер культури і мистецтв Богдан Ступка, голова Народного Руху України Генадій Удовенко, заступник голови Верховної Ради Степан Гавриш, народні депутати Михайло Косів і Лесь Танюк, митці, діячі культури.

Вячеслав Чорновіл з дружиною Атеною Пашко в засланні в Чапанді, Якутія, 1978 р.

Є незалежна Україна!

Вечорами пам'яті, поминальними Панахидами відзначила першу річницю смерти національного героя громадськість багатьох міст України.

24 березня було відкрито меморіяльну дошку Вячеславові Чорноволу на будинку по вулиці Панаса Мирного в Києві. Тут провідник Народного Руху України прожив останні сім років свого життя. Освятив дошку патріярх Київський і всієї Руси-України Філарет.

Втрата Вячеслава Чорновола, цього видатного сина України, зобов'язує українців зробити все, щоб зберегти та зміцнити державу, і це буде найкращими квітами на могилу його пам'яті, наголосив у своєму виступі віце-прем'єр-міністер Микола Жулинський.

Вшанувати світлу пам'ять Вячеслава Чорновола прийшло багато його прибічників та послідовників-рухівців. Чимало теплих слів на адресу людини, яка присвятила життя боротьбі за незалежність України, пролунало як від соратників-однопартійців, так і від представників інших партій.

В день скорботної роковини з дня загибелі Вячеслава Чорновола було відправлено 25 березня вранці Панахиду на його могилі на Байковому кладовищі. А на столичному майдані Незалежности вдень відбувся багатолюдний мітинґ-реквієм. Вшанувати пам'ять Вячеслава Чорновола прийшли побратими-рухівці, однодумці.

Хвилююча пісня "Любіть Україну" у виконанні сивочолого кобзаря стала своєрідним гаслом вечора

(Закінчення на стор. 19)

Народний депутат України Вячеслав Чорновіл біля будинку парляменту в Києві 16 липня 1996 р.

Вячеслав Чорновіл з дружиною Атеною Пашко на демонстрації 1 травня 1996 р.

Він будив...

(Закінчення зі стор. 18)

пам'яті, який відбувся 25 березня у Луцькому міському народному домі "Просвіта" і був присвячений річниці з дня трагічної загибелі В'ячеслава Чорновола. Правоборцем, який стоїть в одному ряду з Василем Стусом, Андрієм Сахаровим, Вацлавом Гавелом, назвали колишнього керівника Руху виступаючі. І як зазначалось, найкращим пам'ятником Вячеславу Чорноволу, іменем якого названо одну з вулиць обласного центру Волині, буде об'єднання не лише рухівських рядів, але й усіх національно-демократичних сил в ім'я розбудови незалежної України.

Поминальними Панахидами у храмах Тернопільщини розпочалося 25 березня вшанування пам'яті славного сина України В'ячеслава Чорновола. В обласному центрі, почесним громадянином якого є Вячеслав Чорновіл, біля меморіяльної дошки відомому політику розпочався мітинг-реквієм, який продовжився на Театральному майдані, а пізніше – в драматичному театрі відбувся вечір пам'яті В. Чорновола.

Вячеслав Чорновіл з гетьманською булавою на початку 90-х років

Урочисте відкриття пам'ятного знака з нагоди річниці трагічної загибелі Вячеслава Чорновола відбулося 25 березня у селі Шешори на Івано-Франківщині. Знак встановлено на місці, де у серпні 1965 року В'ячеслав Чорновіл виступив з промовою на відкритті пам'ятника Великому Кобзареві у цьому гірському селі.

Образ Вячеслава Чорновола витатиме у ці березневі дні над Львівщиною. До річниці з дня загибелі лідера Руху в області розроблена програма меморіяльних заходів, що включає народні віча, вечори-спогади, на яких виступлять соратники-борці з комуністичною системою і ті, хто стояв біля витоків національного відродження. Кілька тисяч львів'ян взяли участь у мітингу-реквіємі поряд з пам'ятником Т.Шевченкові в обласному центрі.

Вячеслав Чорновіл на відпочинку з онуком.

Саме звідси понад десять років тому непримиренний лицар незалежності будив своїми полум'яними промовами усю Україну. Тут сформувалися перші осередки, які згодом переросли у потужну політичну течію – Народний Рух. З цієї відправної, що стала загальнонародною трибуною, вирушили колони галицьких добровольців на ланцюг єдности із східніми братами. Та й перші паростки невдоволення, викликані загостренням економічних протиріч, теж пішли звідси.

Нині це все – рядки історії молодої держави, яка підняла на щит реформаторські почини Вячеслава Чорновола і завдяки твердій політиці перетворень здобуває визнання в світі. Віче розпочало меморіяльну програму, яка продовжилася «Заньківчанським вечором», працівники якого одними з перших представляли його як політика, дисидента, публіциста, керівника реґіону, лідера партії. А тишу недільного ранку сколихнули жалобні дзвони, що кликали львів'ян на поминальні Літургії.

За матеріялами преси
Фото УНІАН.

Атена Пашко, вдова Вячеслава Чорновола, на Байковому цвинтарі Києва у день сороковин з дня загиб елі чоловіка.

Місце на шосе Бориспіль-Золотоноша,де Вячеслав Чорновіл та його помічник Євген Павлов загинули в автокатастрофі, повертаючись до Києва з Кіровограда, в четвер, 26 березня 1999 р. Фото зроблено в день трагедії.

ЗВІДУСІЛЬ

Европейський союз схвалив напрямки розвитку

Ухваленням Лісабонської декляраціі в португальській столиці завершила свою роботу зустріч керівників держав і урядів країн-членів Европейського союзу, яка тривала два дні. Цей 17-сторінковий документ визначає основні напрямки економічного розвитку Евросоюзу на найближчий період, який можна визначити як комп'ютерну революцію в Західній Европі і вирішення проблеми безробіття – найгострішої соціяльної проблеми країн співтовариства.

Туркменістан відмовив американській фірмі

Президент Туркменістану Сапармурат Ніязов відмовив американській компанії "Пі-Ес-Джі" у продовженні мандату спонзора-засновника консорціюму "Транскаспійський газопровід"(ТКГ). Президент Туркменістану запропонував вести конкретну розмову про ціну і обсяги експорту ґазу, умови транспортування, з яких і складається фінансова картина проєкту. Однак керівники компаній-спонзорів ТКГ виявилися неготовими подати чіткі дані щодо цих параметарів проєкту.

Юґославія уважає США винуватцем війни в Косові

Кульмінацією спроб Вашінгтону встановити новий світовий порядок назвав агресію НАТО проти Югославії міністер закордонних справ СРЮ Живадін Йованович. Він виступив на відкритті міжнародної конференції "Наслідки агресії НАТО в СРЮ" з нагоди річниці цієї найсумнішої в повоєнній історії Европи події. У триденному форумі брали участь більш як 100 вчених з багатьох країн світу.

Пропонують реформувати Світовий банк

Сконцентрувати увагу на програмах боротьби з бідністю в найбільш бідних країнах, забезпечити більш вибірковий підхід у питаннях, кому і на які цілі потрібно виділяти кредити, а також чітко розмежувати обов'язки між Міжнародним валютним фондом і Світовим банком. У цьому суть основних пропозицій з реформування Світового банку і регіональних банків розвитку, з якими вийшов міністер фінансів США Лоренс Саммерс. Він виклав їх перед членами Ради з міжнародних взаємин у Нью-Йорку.

Пашпортна криза у Латвії

31 березня в Латвії закінчується час дії радянських пашпортів. Близько 39 тисяч негромадян до кінця місяця не встигнуть отримати новий документ. Такий прогноз Управління з громадянства та міґрації. Чиновники звинувачують у цьому самих власників старих пашпортів. Всім, хто залишиться без документів, загрожує кара у розмірі 45 долярів, їх практично позбавлять можливости отримувати пенсію, обміняти квартиру, одружитися, оформити прописку, вирушити в закордонну поїздку тощо.

КОЛОНКА ПОЕЗІЇ

Знайомтесь: Василь Олійник з Прикарпаття

Скоро виповниться двадцять літ, як я знайомий з ним: журналістом, мрійником, ліриком, поетом, простим, скромним українцем, який в тихій прикарпатській Долині газетярує в місцевому часописі „Свіча". Видав три збірочки теплої лірики – „Стремено", „Гармонія площин", „Толока", став членом Спілки письменників України. Його поезії пронизані мотивами осягнення світу, складного і суперечливого, пошуком духовних основ людського буття, прагненням до чистоти думок і діячів. В них перетинаються гострі нинішні проблеми із трагічними сторінками минулого українського народу.

Степан Герилів,
член Спілки журналістів України

Василь Олійник

Діди

Пасуть діди дитинство за селом.
Не череда, а їх роки у травах.
Як трунком, упиваються теплом
Під сонцем молодим і не лукавим.
Байкують, всівшись колом на землі,
Про юність, про тривоги і печалі,
А на руках їх – вічні мозолі,
Немов за працю нелегку медалі.
Як не любити це тепло очей?
Цю сивину доречну і статечну?
Та все ж до серця підступає щем,
Коли дивлюсь на їх похилі плечі.
...Роки... роки... І війни, і Сибір,
Колгоспи і податки, і онуки.
Це все скотилось, як лавина з гір,
Мелодії життя втихають звуки...
Але діди впиваються теплом,
Але діди байкують про вчорашнє.
Чи ще десь гарно так, як за селом,
Де толока в медах скупала пашу?
Вони вернулись на круги своя –
Одверті, добрі і красиві люди.
І так із неба сонце їм сія,
Як у дитинстві, що уже не буде.

Благослови

В обличчя нам вітри століть
Свинцем і пилом віяли,
Щоб побороти, спопелить
І по світах розсіяти.
Одні хлопами звали нас,
А інші мазепинцями,
Та ми були – були весь час
Із вами українцями.
Зійшла Вкраїна, мов зоря.
Понад шляхами сивими.
Чому серця в нас не горять
Єдиними поривами?
Чого вагаємось тепер:
Чи бути, чи не бути нам?
Невже козацький дух помер –
Той, що воскрес під Крутами?
Скажімо світу, хто ми єсть,
Якого роду-племені,
Що не згубили власну честь
Під бурями шаленими.
А хто зломивсь, як олівець,
Хто відцурався рідного, –
Погасне, наче каганець,
Загубиться безслідно він.
О, Боже, нас благослови,
Коли виходим діяти,
Як на дорогах життєвих
Стрічаємося з мріями.
І землю нашу збережи,
Заклечену калиною,
Щоб на планеті і в душі
Була лиш Україною.

НОВІ ВИДАННЯ

„Мені придалася б частка української крови"

Книжка, яка розвіює неґативний стереотип українця

„Правду кажучи, ніхто в моїй родині не подбав про відтворення генеалогії, але з родинних переказів відомо, що одна прабабця, коли нервувала, то лаялася білоруською мовою, а друга була литвинкою. Я був би задоволений. маючи певність у тому, що маю домішки білоруської і литовської крови. До повного задоволення придалася б частка й української, але може рід мого батька мав українців? Навіть, коли їх не було, то я почуваюся до історичної спільноти з ними. Історично, як поляк, я також є білорусом, литовцем і українцем", – пише Фелікс Садовський на завершення своєї книжки „Окрушини" („Okruchy"), виданої коштом автора польською мовою в Сувалках.

Автор зібрав у солідному томі не тільки окрушини свого життя, а численні рефлекції, породжені спілкуванням з людьми, які належали до різних суспільних систем. Щодо такого спілкування автору просто пощастило. Він народився 1941 року в Литві, звідки його родина наприкінці війни була репатрійована до Польщі.

У роки „відлиги" доби Хрущова Садовський став студентом технічного інституту в Ленінграді, який успішно закінчив. В роки навчання він побував в Сибіру, працював в Казахстані на цілинних землях, подорожував в Україні. Це перебування разом зі знанням російської мови дозволило автору не тільки краще пізнати ментальність „совєтських людей", а й збагнути засади її формування під впливом пануючої тоталітарної системи. Повернувшись до Польщі, Садовський успішно розпочав професійну кар'єру, став доктором технічних наук, навіть вступив до правлячої партії, але як людина демократичного спрямування негайно потрапив у конфлікт з партією і владою, був виключений з партії, втратив роботу і врешті решт опинився в США, де і тепер проживає з родиною.

Чим цікава книжка Фелікса Садовського для українського читача? Передовсім, це одна з новітніх спроб (останнім часом такі спроби стають усе численнішими) переглянути найчастіше негативний стереотип українця у польському сприйнятті, зформований, зокрема, зусиллями комуністичного режиму. Автор признається, що у молоді роки теж перебував під впливом такого негативного стереотипу, навіяного фільмами і публікаціями, доки не познайомився з українськими студентами в Ленінграді, а також з українцями в Києві і Львові. Не можна стверджувати, що ці знайомства принесли йому якісь відомості про українську національну ідею. Студенти взагалі розмовляли виключно російською мовою і нічим не підкреслювали свого українського походження. Проте автор принаймні переконався, що вони нічим не різняться від інших порядних людей.

З часом Садовський дізнався про голод 1932 року, почав аналізувати польсько-українські взаємини 1920 року. Він пише: „Коли б у 1920 році „совєти" зайняли Польщу, то польських селян спіткала б така ж доля, як і українців Західньої України. Але, на їхнє щастя, совєтський наступ було відкинуто і Польща дістала 20 років на відбудову державности. Треба пам'ятати, що українці під проводом Петлюри теж мали відчутний вклад у перемогу над Червоною армією. На жаль, тоді не вдалося реалізувати концепцію федерації Польщі і України, але й досі можливість утворення такої федерації не дає спокою російським імперіялістам".

Автор висловлює щирий жаль з приводу обопільних кривавих чвар між нашими народами в роки Другої світової війни і пише, що тепер треба лише просити взаємного прощення. До речі, його матір працювала тоді в Західній України і виїхала звідти за порадою місцевих українців, які знали про діяльність „якихось агентів", котрі заходилися утворювати антипольські "бойвки".

Відходячи в далеке минуле, автор бачить причину певної незгоди між поляками і українцями також в тому, що українці не мали своєї держави, тому Польща спокусилася можливістю трактувати видатних українців як своїх підданих. При цьому ці українці теж особливого опору не чинили. Він пише: "Немає жодної можливости змінити минуле. Єдине, що ми, поляки, можемо зробити, це відійти від трактування як тільки поляків багатьох видатних громадян нашої колись спільної Речі посполитої, яких дали нам сусідні народи. Після такого історично неминучого „пограбування" наших сусідів з їхніх найкращих людей, поляки стали багатші на великий людський потенціял, яким доля рівно й справедливо наділяє усі народи. Поєднання цього потенціялу з нашим потенціялом дозволило нам витримати найгірші часи нашої історії. Тепер, коли ми усі маємо свої держави, поляки повинні пам'ятати, що жодні нові кордони не повинні перешкоджати нам у поверненні нашого історичного „боргу крові" стосовно колишніх співгромадян Речіпосполитої Сарматської".

Спільною бідою поляків і українців Садовський вважає також безпідставне звинувачення обох народів у „природженому антисемітизмі".

Великий внесок у створення цього стереотипу мали спеціяльні служби СССР, з подання яких виникла „справа Дем'янюка", якого намагалися зобразити катом у „польському" концентраційному таборі. Коли на конференції National Confederation of American Ethnic Groups було проаналізовано список осіб, звинувачуваних в злочинах проти євреїв, то з'ясувалося, що усі вони походять з Центральної Европи, але серед них не було жодного есесівця чи гітлерівського злочинця. „Такий збіг прізвищ і походження, – пише автор, – вказував на „совєтську ручку", яка послужливо визначала „фашистів" з країн, де ніколи не було „фашизму".

Фелікс Садовський

Окрім двох порушених в цій рецензії тем, в книзі Фелікса Садовського є чимало інших спостережень і розповідей дуже широкого діяпазону – від підводної риболовлі, якою захоплюється автор, до аналізи фінансової політики сильних світу цього. Раджу прочитати „Окрушини", замовивши книжку за 25 долярів (кошти пересилання включені) у фірмі „Домаекспорт" вЛіндені **(тел. 1-800-229-3662)** і Пассейку **(тел. 1-973-778-2058).**

Сам Фелікс Садовський – людина творчої дії. В числі численних його винаходів і удосконалень був також вочевидь перший в США комплект українського шрифту до комп'ютера. Ця новина мала попит в українській громаді. Фелікс Садовський пише: "Люди, які телефонували до мене, починали розмову українською мовою й дивувалися, що шрифт розробив поляк, який цією мовою не послугується. Одним з тих, хто першим звернувся до Садовського, був Святослав Караванський, який опрацьовував український словник і потребував комп'ютерної допомоги. Садовський переробив його програму, приготував також „batch file", щоб полегшити йому користування щойно придбаним комп'ютером. Караванський вважав справою чести винагородити помічника, а після видання словника подарував йому примірник з посвятою як „співаторові".

Л.Х.

Фелікс Садовський. *„Okruchy". Елк (Польща) – Ратерфорд (США). 2000. 362 стор. з іл.*

Фестиваль української писанки

Центр українського мистецтва в Лос-Анджелесі (4315 Мелроз аве.), Каліфорнія, влаштовує у неділю, 16 квітня 2000 року від год. 11-ої ранку до 4-ої пополудні Фестиваль української писанки та Великодній базар. На фестивалі народні майстри писанок показуватимуть свої вироби, котрі буде можна придбати за відповідну ціну. Крім того, можна буде там придбати великодні бабки і паски та цілий ряд інших творів українського народного мистецтва. Також буде виставка традиційних великодніх кошиків, приготованих членами місцевих українських церков, школи українознавства і молодечих організацій.

Окремою атракцією фестивалю буде виступ „Запорозьких козаків" – українського танцювального ансамблю з Торонто, Канада.

Вступ – 7 дол., а для дітей 5 років і нижче – вільний. За дальшими інформаціями звертатися до Дарії Чайковської в Центрі українського мистецтва, **тел. (323) 668-0172.**

Також напередодні згаданого фестивалю в суботу, 8 квітня, і неділю, 9 квітня, від год. 11-ої ранку до 3-ої по полудні відбуватимуться майстерні писання писанок. Дві написані вами писанки – 25 дол.

Бути лавреатом Фундації Антоновичів – це престижно

Появу збірки під назвою „Штрихи до історії Фундації Антоновичів", в прегарному оформленні, за редакцією Віталія Дончика, можна щиро вітати. Вона дає не тільки вичерпний вступ пера Миколи Жулинського про діяння Фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів, але також дбайливо опрацьовані віхи розвитку фундації, а перед усім – точний список нагороджених від 1981 року до останніх лавреатів з 1998 року, Юрія Луцького і Юрія Барабаша. Жаль, що не вміщено усіх доповідей чи відповідних статтей нагороджених, серед яких стільки визначних імен.

Т. і О. Антоновичі.

Все ж збірка подає численні голоси з приводу вручення нагороди, або й короткі доповіді, які яскраво характеризують лавреатів та їхні думки. А список лавреатів, довгий та вийнятково багатий, зачинається, як першим, Василем Баркою.

Не будемо тут вичислювати усіх нагороджених цією престижевою нагородою, але імена їхні найкраще вказують на дбайливу селекцію авторів та творів з усіх ділянок літератури і науки. Книга, що появилася в другій половині минулого року, засвідчує об'єктивність суддів і великий інтелектуальний потенціял, що ним можна гордитися перед цілим світом.

Фундація Антоновичів відома вже добре так в Україні, як і за її межами, своїм авторитетом, не тільки престижевими літературними і науковими нагородами, але також наданням стипендій і грошових дотацій для здійснення важливих українознавчих проєктів. За 15 років від благородного задуму подружжя Антоновичів лавреатами стали 41 особа і редколегія газети „Літературна Україна". З вичерпного вступу М. Жулинського і „Штрихів до історії Фундації" довідуємося докладно про благородний почин подружжя Антоновичів і про працю жюрі, що має нелегке завдання вибирати лавреатів. З численних кольорових світлин та слів окремих обранців впізнаємо вагу і значення надання цієї нагороди, що сьогодні належить чи не до найпрестижніших у нашому інтелектуальному світі. На це вказує зміст цієї вийняткової збірки, що дає найкращу картину українського потенціялу в ділянці літератури, науки, історії та економіки. Між нагородженими знаходимо такі імена з чужинецького світу, як Збігнєв Бжезінський, Роберт Конквест, Дейвид Сондерс та інші. Усі вони працюють для добра України та добре розуміють її потреби. Недарма З. Бжезінський розпочинає свої слова подяки ствердженням, що „цей вечір є вшануванням українського інтелектуального життя і свободи української нації, а ця премія, яку я маю честь отримати, віддзеркалює важливий внесок в українське життя української діяспори".

Справді, переглядаючи цю джерельну книжку, бачимо, що нагороджені досі були із усіх сторін України та діяспори. На це найкраще вказують два останні імена: Юрій Луцький, професор Торонтського університету, славіст та україніст, автор численних праць і перекладів англійською і українською мовами, а останньо і мемуарів під назвою „На перехресті", який живе постійно в Канаді, – та Юрій Барабаш з Москви, що працює над дослідженням впливу української еліти на розвиток російської культури, і пише праці про українську літературу російською мовою.

Так серед нагороджених перегукуються теми, місця життя і мови, в яких їхні праці появляються, але усіх їх без вийнятку єднає глибоке знання українського буття, літератури, історії і політики, а передусім любов до України. І вона б'є із кожної сторінки цієї збірки, що вийшла за почином Тетяни і Омеляна Антоновичів.

Збірку купити можна або замовити в крамниці „Молоде життя" в Нью-Йорку при 304 Схід, 9-та вулиця, за ціну 30 дол.

О. Кузьмович

Мистецтво української вишивки – для майбутніх поколінь

Коли у грудні 1990 року до Канади прибули з мистецькою вишивкою дві жінки зі Львова Зеневчик і Стахурська їхню виставку в місті Міссісага бачило не багато, бо то був передріздвяний час. Свою коротку рецензію на ту виставку тоді я закінчила словами: „Олені Стахурській конечно треба запрягтись до ще одного надлюдського зусилля, щоб вивчене і досліджене закріпити друком для майбутніх поколінь."

І оце недавно потрапила мені в руки книжка, видана в Україні, „Мистецтво української вишивки", опрацьована Оленою Кулинич-Стахурською. Зі зворушенням перегортаю сторінки. Пригадалися слова моєї давньої рецензії: може й вони якоюсь мірою заохотили славну майстриню залишити тривалий слід для майбутніх поколінь.

Серед несприятливих умов більшевицької окупації вона мандрувала від села до села, віднаходила і досліджувала народне вишивання, з допомогою старших жінок вивчала техніку складних стібів, запам'ятовувала їх місцеві назви.

Працюючи до війни в київському музеї, Лідія Ненадкевич (за згадкою Тетяни Кошиць) нараховувала на вишиваних рушниках понад сотню стібів. Тепер Олена Стахурська дослідила на жіночих вишиваних народних сорочках 99 стібів. Серед них є декілька незнаних для мого покоління. О. Стахурська їх врятувала від забуття і загибелі, дослідивши й опублікувавши у своєму виданні. Це її велика заслуга перед Україною.

Всі стібі О. Стахурська погрупувала в рубриках, спорідненої техніки: гладь, кучерявий шов, кручений шов з відмінами, колення, гаптування, мережка і зубцювання. Чомусь пропущено „збирання" – морщення, що виконувалося в народних сорочках сирою навоскованою ниткою, яку після пришивання до манжетів чи ковніра витягували.

У виданні привертають увагу музейні кольорові цілосторінкові фотографії народних сорочок (без будь-якого підпису), що рівночасно пояснюють практичне застосування показаного рисунку та як його давніше виконували. Ще варто додати, що в кінці видання автор помістила свої роботи, дещо стилізовані взори з поданням місцевостей, де знайдено оригінал орнаменту.

Титанічну працю Олени Стахурської тяжко належно оцінити, можна лише здогадуватися, скільки часу посвятила вона цьому дослідженню.

Видання двомовне – українсько-англійське, переклад на англійську – Олі Муштук.

Альбом „Мистецтво української вишивки" стане ефективним підручником з техніки української вишивки, книжку високо оцінять кожен, хто цікавиться народним мистецтвом.

Іванна Зельська,
Міссісага, Онтаріо

В капелі бандуристів – нова управа

Новий склад управи та мистецької ради Української Капелі Бандуристів (УКБ), було обрано під час загальних зборів 5 лютого 2000 р. у місті Дітройті. На чолі з головою управи Анатолієм Мургою – новий керівний орган поведе капелю у її шосте десятиліття до нових успіхів у поширенні бандурного та хорового мистецтва у Північній Америці та по цілому світі.

До нової управи увійшли: перший заступник голови – Богдан Скляренко; другий заступник – Йосип Гулавський; секретар – Микола Житовка; скарбник – Володимир Мурга; архівник – д-р Іван Керницький, староста – Іван Китастий; члени управи: Роман Скрипакевич, Ігор Кушнір, Андрій Скляренко та Зенон Чайковський. Мистецьку раду складають: Олег Мороз, Орест Скляренко та Андрій Бірко. Мистецьким керівником і диригентом капелі залишається наш славний маестро Олег Махлай.

На сьогоднішній день капеля нараховує близько 20 інструменталістів-бандуристів та близько 40 хористів-вокалістів. Репертуар складає понад 500 музичних творів. Своєю майстерністю капеля бандуристів мала нагоду зачаровувати глядачів у таких всесвітньо відомих залах, як Карнегі-гол у Нью-Йорку, Київський оперний театр, Кеннеді-центр у Вашінгтоні, та Масі-гол у Торонто. Постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 1992 року капелі бандуристів було присуджено Державну премію України ім. Т. Шевченка.

Якщо б ви хотіли довідатись більше про капелю, просимо відвідати нашу веб-сторінку за адресою: www.bandura.org

Пресова референтура капелі

Вісті з Українського Музею

THE UKRAINIAN MUSEUM
203 SECOND AVENUE, NEW YORK, NY 10003-5706 • Tel. 212 228-0110

Збагачується бібліотека Українського музею

Для науково-дослідницької та освітньої діяльности УМ зібрав колекцію з приблизно 4000 книжок і журналів, особливо з українського народного та образотворчого мистецтва. Є також видання про скульптуру, графіку, етнографію, історію, культуру та музейництво.

Упродовж 1999 року бібліотека УМ збагатилася книжками, які подарували Олександра Кіршак із Нью-Йорку і д-р Володимир Пушкар із Філядельфії, та виданнями зі спадків Надії Попель (Нью-Йорк) та Анастасії Волкер (Роял Овкс, Мишиґен). Надійшла також велика колекція публікацій зі спадку колишньої голови СУА Лідії Бурачинської, а найбільше видань на мистецькі та історичні теми подарувала музеєві Любомира Пежанська з Нью-Йорку. Український Музей вдячний особам, які, усвідомлюючи вагомість і потребу доброї музейної книгозбірні, дарують відповідні книжки і річники журналів.

Велосипедисти й пішоходи – для музею

На допомогу музеєві заплянувано цікаву й небувалу подію – „байкатон" для ентузіястів популярного тепер спорту „mountain biking" та „вокатон" для любителів пішохідних прогулянок. Передбачено також траси для досвідчених і менш вправних велосипедистів. Організатори хочуть зацікавити молодь, дітей і їхніх батьків Українським Музеєм, тому плянують заняття, в яких можна брати участь усією родиною. „Байкатон" і „вокатон" закінчаться пікніком з несподіванками для дорослих і дітей. Ті, хто мешкає віддалено, або з якихось інших причин не може брати безпосередньої участи, матимуть нагоду приєднатися до цієї добродійної акції щедрим спонзоруванням учасників. Організатори просять стежити за детальнішими повідомленнями.

Гості з України

Директор Дніпропетровського художнього музею Людмила Тверська і куратор цього музею Тетяна Худова відвідали Український Музей у Нью-Йорку, зустрілися з його працівниками та ознайомилися з колекцією. Л. Тверську й Т. Худову запросив до Нью-Йорку Музей Дагеша на 5-ій Авеню на відкриття виставки під назвою „Перемагаючи всі перепони: жінки Академії Джуліяна".

На цій виставці можна побачити картини Марії Башкирцевої – української мисткині XIX ст. і студентки згаданої вище академії в Парижі. Найбільшу з експонованих картин Башкирцевої „У студії" позичено з Дніпропетровського художнього музею.

Музейна крамничка

У музейній крамничці завжди можна знайти цікаві подарунки, зокрема для малят. Особливий попит мають маленькі ляльки (заввишки 7 з половиною інчів, вартістю 21 дол.) в чудовому гуцульському вбранні, зробленому руками наших добровольців Дарії Кехіш, Галини Оберишин і Стефанії Самощак.

У книзі відгуків

Серед записів і книзі відвідувачів Українського Музею читаємо:

„Дуже гарна виставка відсвіжила мою пам'ять про рідні землі."

Д-р Олег Островський.
Нотгінгам, Англія.

„Дякуємо за підтримку і збереження української історії і культури."

Кулявець Анжела і Бондаренко Світлана.
Черкаси, Україна.

К. Ч.

СПОРТ

Українсько-грузинське "Динамо" перемогло німців, але у чвертьфінал не вийшло

Футболісти київського "Динамо" в заключному турі другого групового турніру Ліґи чемпіонів 1999-2000 років на очах 80 тисяч уболівальників перемогли в столиці України мюнхенську "Баварію" – 2:0 (1:0). М'ячі забили: Каха Каладзе і Георгій Деметрадзе. Обслуговувала зустріч суддівська бригада з Франції.

Георгій Деметрадзе відкрив рахунок

Таким чином, у весняному циклі групового турніру підопічні Валерія Лобановського набрали 10 очок – більше, ніж будь-яка інша команда Ліґи чемпіонів. На превеликий жаль, навіть цей результат не вивів динамівців у чвертьфінал. "Русенборг" (Норвегія) програв у Тронгеймі "Реалу" (Еспанія) – 0:1 і за сумою особистих зустрічей мадридці випередили киян і в чвертьфіналі приєдналися до мюнхенців ("Баварія" – 13 очок, "Реал" і "Динамо" – по 10, "Русенборг" – 1).

Олексій Михайличенко, один з тренерів "Динамо", сказав: "Гра була дуже змістовною, суперники показали високі швидкості, тактичну злагодженість. Ми зайвий раз змогли пересвідчитися, що у футбольних ґрандів, до яких належить "Баварія", не буває футболістів першого і другого складу. Всі вони найвищої кляси. Ліґа чемпіонів засвідчила, що звичайно вона похибок не прощає: того, що ми втратили перед зимовою перервою, саме й не вистачило. Але вже той факт, що навесні команда набрала 10 очок у 4-х іграх, – це невеликий подвиг".

Оттмар Гітцфельд: тренер Баварії": "Вітаю "Динамо", яке заслужило цю перемогу. Господарі поля першими відчули канву гри, а нам це вдалося зробити лише після перерви. Якби Ді Сальво на початку другого тайму зрівняв рахунок, то й перед "Баварією" відкрилися б чудові перспективи в цій грі. Загалом же команда показала характер, і чимало футболістів зарекомендували себе з найкращого боку... Я дуже ціную Валерія Лобановського як розумного тренера, який знає формулу успіху, і мені щиро шкода, що саме "Динамо", незважаючи на цю перемогу, не змогло потрапити у чвертьфінал".

Позаду матчі в чотирьох групах Ліґи чемпіонів УЕФА. У вівторок і середу стали відомі команди-володарі заповітних путівок у чвертьфінал. У групі «А» «інтрига» була уявною, адже доля празької «Спарти» була цілком у руках берлінської «Герти». Але німецький клюб, який дивом пробився в друге коло групових турнірів і є явним автсайдером групи, фактично покірливо поступився вдома португальському «Порто» (0:1). Матч у Празі «Спарта» та еспанська «Барселона» просто догравали, й більше щастило гостям – 1:2. У чвертьфіналі — більш імениті «Барселона» й «Порто». У групі «В» (дивіться вище) в останньому турі торжествувала профанація футболу. Тому обмежимося результатами: «Валенсія» (Іспанія) – «Манчестер Юнайтед» (Англія) – 0:0, «Фіорентина» (Італія) – «Бордо» (Франція) – 3:3.

У наступне коло вийшли англійці та еспанці. У групі «Д» англійський «Челсі» «несподівано» поступився вдома італійському «Лаціо» з Рима — 1:2 і матч у Марселі («Олімпік» – «Феєноорд» Роттердам, Голляндія – 0:0) міг закінчитися хоч із семизначним рахунком... Тож «Лаціо» та «Челсі», більш багаті европейські клюби, також у чвертьфіналі.

Матчі на цій стадії Ліґи чемпіонів відбудуться 5 і 19 квітня.

Півфінали — 3 і 10 травня.

24 травня (Сен-Дені, Франція) — фінал Ліґи чемпіонів УЕФА.

Вшанування кращих спортсменів України

КИЇВ. – В Національному палаці "Україна" відбулося свято весни та молодости під назвою "Баль чемпіонів" - щорічне вшанування спортсменів, які минулого року успішно підтримували честь держави на стадіонах та спортивних майданчиках, лижних трасах та водних доріжках.

Текст привітання Леоніда Кучми учасникам події зачитав перший заступник голови Адміністрації Президента України Юрій Богуцький. У посланні Президент подякував спортсменам за високі здобутки і висловив упевненість у тому, що нинішній "Баль чемпіонів" надихне їх на перемоги в олімпійському Сіднеї. Олімпійська тема була головною і у зверненні до спортсменів віцепрем"єр-міністра України Миколи Жулинського. Серед кращих спортсменів минулого року було відзначено біатлоністку Олену Зубрилову, штангіста Дениса Готфріда, борців вільного стилю Олександра Захарука та Ельбруса Тедеєва, легкоатлетів Інгу Бабакову та Олександра Багача, майстрів вітрильного спорту Олену Пахольчик та Руслану Таран. Кращими тренерами в різних номінаціях названо Миколу Зоца (біатлон), Михайла Мацюху (важка атлетика), Валентину Маренич (скелелазіння), Андрія Фатєєва (інвалідний спорт). Серед ігрових видів спорту найкращою командою став футбольний колектив київського "Динамо", а серед тренерів - її наставник Валерій Лобановський. У номінації "Кращий спортивний меценат року" удруге поспіль переміг почесний президент клюбу "Динамо, Київ)" Григорій Суркіс.

А шахтарі і далі бідують...

Трагедія на шахті в Краснодоні 11 березня цього року, що забрала життя 81 шахтаря і покалічила багатьох, сколихнула світ, висвітливши жалюгідні умови життя і праці українських гірників. Чи змінилося щось бодай завдяки такій дорогій ціні?

Фотографії, надіслані "Свободі" агентством УНІАН, свідчать, що люди в гірничодобувних районах України і далі знаходяться на межі боротьби за виживання.

На світлині вгорі безробітні шахтарі тягнуть візка із зібраним металобрухтом до пункту приймання селища міського типу Сніжне в п'ятницю, 24 березня 2000 року., де за них можна одержати пару гривень. Збір металобрухту є одним з найбільш реальних джерел прибутків населення в шахтарському районі.

Голова Незалежної профспілки гірників України Михайло Волинець прогнозує потужні акції протесту шахтарів навесні – на початку літа. За його словами, це пов'язано із скороченням фінансування вугільної галузі більш як на 500 мільйонів гривень, погіршенням умов праці та техніки безпеки.

Тільки цього року було травмовано понад 5,900 шахтарів, в тому числі 135 смертельно, а щодня на шахтах України гинуть 1-2 гірники.

Словам профспілкового діяча є підтвердження вже сьогодні. На світлині внизу – жителі Донецька пікетують будинок облдержадміністрації в центрі міста в п'ятницю, 24 березня, протестуючи проти прийнятого в цей день бюджету области.

Серед іншого бюджет передбачає підвищення в 2-3 рази цін за комунальні послуги і підвищення цін на хліб.

В Україні обмежують права преси

Комітет захисту журналістів (CPJ) поширив у Вашінґтоні щорічну доповідь про обмеження прав преси 1999 року, в якій назвав Україну в числі країн, у яких влада обмежує права незалежної преси за допомогою заходів адміністративного тиску, повідомляє Інтерфакс-Україна.

За словами виконавчого директора CPJ Енн Купер, урядовці, які розуміють, що можуть нести відповідальність перед світом за поміщення журналістів за ґрати, вдаються до інших методів: обкладання засобів масової інформації непомірними податками і штрафами, позбавлення доступу до друкарень, які контролюються державою тощо.

Вживання таких методів, вважає Енн Купер, «зросло до особливо лякаючої позначки минулого року в Югославії, Україні, Білорусі та інших країнах центральної і східної Європи».

Рада Европи...

(Закінчення зі стор. 1)

да Девіда Рассела-Джонстона щодо проведення всеукраїнського референдуму з народної ініціятиви. На думку С.Головатого, лист підтверджує намір Л.Кучми втілити "чіткий плян антиконституційного перевороту в Україні".

На прес-конференції, цитуючи лист Л.Кучми від 14 березня, отриманий з неофіційних джерел, С.Головатий наголосив, що цей документ уперше на офіційному рівні "визначає, що таке український референдум, і дає характеристику його наслідків". За словами С.Головатого, Президент повідомляє Д.Рассела-Джонстона, що результатом референдуму за першими питаннями (про розпуск парляменту, обмеження обсягу депутатського імунітету, скорочення кількости депутатів парляменту) є "зміна Конституції, яка стане можливою через впровадження в життя цих норм шляхом офіційної публікації тексту Конституції, що включатиме зміни, затверджені референдумом". С.Головатий наголосив, що в Конституції і законах України відсутні норми, які б забезпечували можливість зміни Конституції шляхом опублікування її нового тексту.

За словами депутата, Президент, пояснюючи в листі до РЕ питання референдуму про скасування депутатського імунітету, наголошує, що "ця норма буде приведена у відповідність до існуючих міжнародних стандартів".

С.Головатий зазначає, що в разі опублікування за результатами референдуму 20 квітня нового тексту Конституції без статті про парляментський імунітет в Україні буде знищено політичну опозицію. На думку депутата, цього ж дня Генпрокуратура матиме можливість видати накази на арешт багатьох депутатів, які не підтримують Л.Кучму.

Л.Кучма не збирається скасовувати референдум

"Підписуючи указ про референдум, я тільки виконав свої конституційні обов'язки. Я ні в якому разі не збираюся від цього відступати", – заявив Президент України Леонід Кучма в інтерв'ю журналістам у Баку 18 березня. "Я хочу, щоб усі українці знали: якщо, не дай Боже, Конституційний Суд під тиском тих чи інших політичних сил ухвалить рішення про неконституційність указу про референдум, то наступного дня парляментської більшости не буде", – наголосив він. На думку Президента, в цьому випадку країну знову чекає протистояння двох гілок влади, яке було останні шість років.

(За матеріялами УНІАН)

Негативну думку...

(Закінчення зі стор. 3)

тенційного претендента на президентське крісло шляхом звинувачення його у фінансових махінаціях. Друга – окремі підприємницькі кола, які були незадоволені діями Ющенка, вирішили таким чином позбавити його крісла керівника Національного банку. Зрештою, хоч би про чиї інтереси йшлося, восени 1998 року саме Служба безпеки України свідомо чи не свідомо дала початок довготривалому маратонові під назвою "Україна – Credit Suisse First Boston – МФВ". Удар, завданий два-три роки тому по репутації Віктора Ющенка, сьогодні виявився несподіваним ударом по репутації української держави.

В разі, якщо міжнародний авдит доведе безпечність розміщення Нацбанком частини своїх валютних резервів на Кипрі, а крім того, підтвердить, що серед них не було коштів, наданих Міжнародним валютним фондом, тоді СБУ має пояснити, чим саме воно керувалося, звинувачуючи НБУ в незаконних операціях.

Президент Леонід Кучма стверджує, що в стосунках України та МВФ є більше політики, ніж економіки. Погоджуючись із цим, В.Ющенко додає: замовники роздмухування історії з кипрським банком знаходяться в Україні. А тому, очевидно, було б цілком логічним, аби спецслужби відповіли на запитання, кому ж в Українській державі потрібно було розпалювати пристрасті навколо історії трирічної давности.

Таким чином, Служба безпеки могла б "реабілітуватися" й довести, що два роки тому, надсилаючи вищезгадану доповідну записку на ім'я спікера парляменту, вона керувалася виключно державними інтересами.

Сергій Руденко,
УНІАН

Комуністичну символіку знято...

(Закінчення зі стор. 1)

боти незаконними, "оскільки невідомо, ким підписувалося рішення" щодо зміни в оформленні фасади будинку ВР, який "включено до реєстру пам'яток історії і культури". Лідер фракції також наголосив, що "немає підстав для зміни символіки", оскільки на сьогодні не затверджено Державний герб України, а є лише малий герб – Тризуб. Відповідаючи на вимоги комуністів, головуючий перший заступник голови ВР України Віктор Медведчук наголосив, що роботи зі зміни радянської символіки на фасаді будинку парляменту виконуються відповідно до постанови ВР України від 21 січня про зміну її на державну. Однак фракція КПУ вважає незаконними акти, прийняті 21 січня та 1 лютого, і зробила відповідне подання до Конституційного суду, яке і прийнято до провадження.

УНІАН

Новий директор МВФ – Горст Келер

ВАШІНҐТОН. – Рада директорів Міжнародного валютного фонду офіційно проголосувала щодо його кандидатури. Результати цієї процедури практично визначені: суперників у Г. Келера не залишилося, і підтримують його не лише країни Европейського союзу, які його висунули, але й всі найбільші акціонери Фонду, включаючи США. Директора МВФ традиційно затверджують консенсусом. Так само традиційно цю посаду віддають европейцям. Однак цього разу, залежно від достоїнств конкретного кандидата, йшлося не стільки про одностайність, скільки про компроміс.

Паломництво...

(Закінчення зі стор. 5)

Папа своє паломництво до Святої Землі, про котре мріяв ще у своїй першій Різдвяній проповіді 1978 року. У Йорданії, на горі Нібо, звідкіля, згідно з біблійною розповіддю, Мойсей вперше побачив Обіцяну Землю, відчувши велич хвилини, в молитві звів Папа свій погляд в сторону Мертвого моря, Єрихону і пагорбів Єрусалиму та просив Всевишнього наділити всіх людей Обіцяної Землі – жидів, мусулман, християн – ласкою правдивого миру, справедливости та братерства. Ця подорож мала велике політичне і соціяльне значення для всього реґіону та історії в загальному.

На летовищі в Аммані, столиці Йорданії, вітав Папу король Абдулла II і вся королівська родина. Тут Іван Павло II у привітальній промові сказав, що „в цій частині світу існують вагомі та невідкладні питання справедливости, прав людини і народів, які мусять бути вирішені для добра усіх в ім'я вічного миру," і цими словами заманіфестував свою куди більшу ролю як тільки скромного паломника, але як людини, з місією миротворця, до мови якого про замирення і гармонійність прислухається увесь світ.

Відправивши Службу Божу для 40,000 християн Йорданії, де був присутній король і вся королівська рідня, державні і військові особистості, відвідавши на східньому березі ріки Йордан, місце хрещення Ісуса Христа, того самого дня відїхав Папа Римський до Ізраїля.

Приземлившись у Тель-Авіві, Папа підкреслив своє „глибоке зворушення", ступаючи „на землю, де Господь рішив звести свій намет". Тут, на летовищі привітали Івана Павла II з першим офіційним приїздом, як голову держави, президент Ізраїля Езер Вайцман, прем'єр-міністер Єгуд Барак і кілька міністрів.

Незважаючи на спроби сполітикувати його паломництво та труднощі складних стосунків з Ізраїлем, які постійно затьмарені століттями жидівської пам'яти про антисемітизм і оскарженнями, що Католицька Церква недостатньо виступила в обороні жидів під час Другої світової війни, Папа знову підкреслив важливість замирення на Близькому Сході.

Під час свого паломництва мрією Святішого Отця було стати рушієм зближення і замирення всіх трьох релігійних ісповідань – ісляму, юдаїзму і християнства та своїм авторитетом вплинути на осягнення постійного миру у тому реґіоні. Іван Павло II відвідав також території під зарядом Палестинської Самоуправи, включно з табором втікачів у Дегайшегу на західньому березі ріки Йордан.

Зупиняючись у Вифлеємі – місці народження Ісуса Христа, відправив Богослужбу, помолився у церкві Різдва Господнього і зустрівся з керівниками Палестинської Самоуправи. Тут палестинці також старалися надати приїздові Папи політичного забарвлення, беручи його слова співчуття та приїзд, як схвалення їхніх вимог незалежної Палестини.

Приїзд глави Католицької Церкви до Святої Землі зробив його союзником обох суперників. Для ізраїльських прихильників Іван Павло став Папою, що вповні визнав існування їхньої держави, крок, що його він започаткував ще тоді, коли вирішив, що буде першим Папою, котрий молитиметься в синагозі, першим, що визнав деяку винність католиків у Голокості, та першим, який заявив, що антисемітизм є гріхом„завжди і для всіх проти Бога і людини".

Для палестинців Іван Павло є Папою, котрий розпочав своє урядування, заявляючи в Організації Об'єднаних Націй 1979 року що мирні переговори на Близькому Сході „не можуть не розглянути та вирішити палестинського питання". Крім того, місяць тому, згідно з аналогією підписаного в 1997 році договору з Ізраїлем, Священний престіл визнав угрупування Ясира Арафата опікуном католицького майна в палестинській території, на що у відповідь палестинці запевнили право свободи християнського віровизнання та Богослужіння.

Сьогодні Папу ізраїльтяни і палестинці уважають найкращим приятелем, якого обидві сторони мають у Ватикані.

Відвідуючи ізраїльський пам'ятник невідомим жертвам Голокосту у темній холодній залі пам'яти Яд Вашему, Папа в мовчанні схилив голову у поклоні, зазначаючи, що „ця мовчанка є тільки виявом браку відповідних слів, щоб засудити цю трагедію". Провід Ізраїля, в словах прем'єр-міністра Є. Барака, зрозумів важливість цих відвідин, називаючи їх вершинною точкою його історичної подорожі.

Приватна Служба Божа в каплиці на місці Тайної Вечері та довга зворушлива особиста молитва були ще однією незабутньою подією того паломництва. Однак сподівання наближення трьох ісповідань на зустрічі Папи з представниками християн, мусульман і жидів не були успішними – ця зустріч перетворилася на негарну суперечку про долю Єрусалиму. Не піддаючись невдачі, наступного ранку Святіший Отець відправив Службу Божу на березі Галилейського моря, де у проповіді до 100,000 зібраних прочан з усіх кінців світу повторив і підкреслив відому впродовж 2000 років правду про те, що добро і зло постійно змагаються, а кожний з нас мусить рішити і вибрати – з ким йому по дорозі.

Вершинною точкою його паломництва був останній день в Єфрусалимі, де Папа Іван Павло II відвідав найсвятіші місця трьох релігій – церкву Гробу Господнього, котру назвав „матір'ю всіх церков", де провів Богослужбу, іслямську мечеть Аль Акаса та жидівську Стіну Плачу, де, згідно зі звичаєм, у щілині залишив прохання до Господа, визнаючи провину минулих прогріхів його Церкви.

Розуміючи добре ситуацію на Близькому Сході, Папа мав надію вплинути на послаблення існуючого напруження, тому постійно зазначував, що тільки з допомогою єдности й любови можна буде досягти справедливого примирення та постійного миру.

Паломництво Папи до Святої Землі залишить слід не тільки в історії народів, які живуть на Святій Землі, але цілого світу. Мимохідь насувається питання: коли ж Папа Римський, що вже побував у 91 країні світу, відвідає Україну, визнає страждання її Церков і народу та надасть молодій державі вагомости своєю присутністю?

Історія напевно закарбує моменти, як пам'ятної весни 2000 року похилий і не зовсім здоровий 79-річний чоловік, відбуваючи прощу до Святої Землі, зумів вказати сильним цього світу словом і ділом, чим може бути сила волі, віра і провідництво.

За матеріялами американської преси
Х.В.- Ференцевич

В КІНЦІ ГАЗЕТИ

ФІЛАТЕЛІЯ

Розділ веде голова Львівського обласного товариства філятелістів Олександер Жарівський

Наші святині

5 січня ц. р. українська пошта ввела в обіг художній бльок „2000-ліття християнства". Це спільний випуск поштових адміністрацій Білорусі, Росії та України, причому кожна із цих держав представлена в бльоку однією маркою. Ще в часі підготовки проєкту цього спільного випуску, коли сторонами вже були визначені сюжети трьох марок, які будуть об'єднані єдиною темою – 2000-ліття християнства, право художнього оформлення майбутнього бльоку було надано українському художникові Олексієві Штанку, поскільки запропонована ним концепція була визнана найбільш вдалою.

На трьох марках одинаковим номіналом по 80 копійок зображено мозаїку „Богоматір Оранта" із Софіївського собору Києва, фреску „Христос Вседержитель Деісус" із Спасо-Преображенської церкви білоруського міста Полоцька та ікону Володимирської Богоматері, яка сьогодні зберігається в державній Третьяковській галерії в Москві. Якщо з мистецької точки зору до оформлення бльоку особливих зауважень немає, то вони є з позицій філателістичних. Згаданий бльок має невиправдано великі розміри – 151x100 мм, а конверт „першого дня" – це вже ціла плахта довжиною 230 і висотою 162 мм. Такі „гіганти" не вміщуються на жодному виставковому аркуші, отже, на філателістичних виставках бльок експонуватися не може.

Описуючи марки зі згаданого бльоку в газеті „Поштовий вісник" за 20 січня цього року, Іван Олексюк влучно назвав ці мініятюри – „святині наші", адже всі марки бльоку мають тісне пов'язання з українською тематикою. Мозаїка Софії Київської – це справжня перлина світового мистецтва, а весь комплекс тринадцятиглавого собору входить в перелік світових скарбниць ЮНЕСКО. До української теми можна віднести і фреску із Спасо-Преображенської церкви Полоцька – міста, в якому в 20-их роках XVII століття палко відстоював ідею з'єднання Церкви Архиєпископ Української Католицької Церкви Йосафат Кунцевич.

Про Вишгородську (Володимирську) ікону Божої Матері було написано істориками чимало. Привезена на початку XII століття із Константинополя до Вишгорода, вона в 1155 році була вивезена Андрієм Боголюбським до Володимира-Суздальського, звідки і отримала нову назву – Володимирська. Але українські віруючі цю чудотворну ікону, яка є шедевром світового мистецтва, продовжують називати Вишгородською. І через вісім століть ця свята ікона не перестає хвилювати своєю одухотвореністю.

БУДЬТЕ ЗДОРОВІ!

Чому люди лисіють?

Облисіння в перекладі з латинської мови називається алопецією. Чому вона виникає? На це питання головний дитячий імунолог України Олександра Тяжка дає таку відповідь:

– Вогнищева алопеція може виникнути при хронічних захворюваннях, які супроваджуються порушенням функцій печінки, кишечника, підшлункової залози, дисфункції ендокринної системи (зокрема дисфункції щитовидної залози). Це явище може бути також наслідком хемічної інтоксикації або тривалої недостачі вітамінів. Тому кожну таку особу, зокрема дитину, необхідно обстежити у лікаря- гастроентеролога та токсиколога. Після усунення причин алопеції і при нормальній функції організму випадіння волосся припиняється.

Бережіть чоловіків

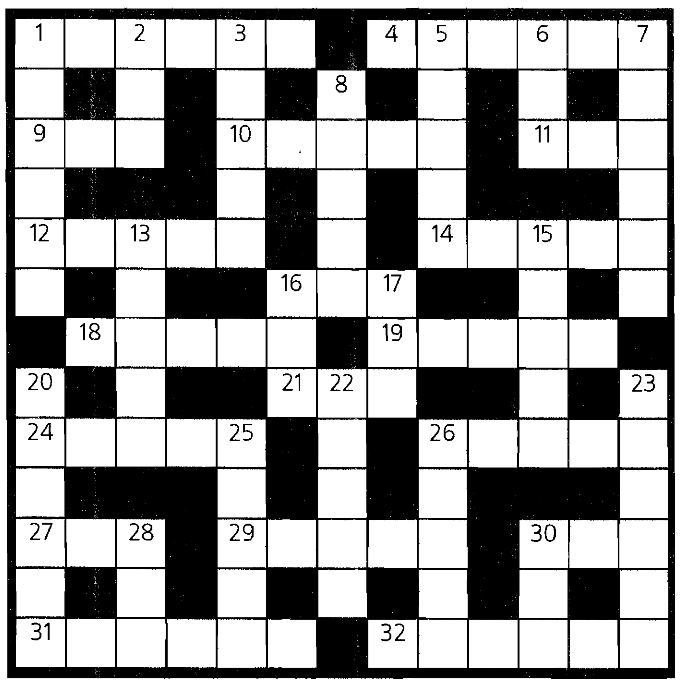
Як показали дослідження, у чоловіків середнього віку з підвищеним рівнем холестерину в крові, які страждають від ішемічної (малокровної) хвороби серця, існує значний ризик раптової смерти під час фізичного або емоційного перевантаження. У статті журналу Американської медичної асоціяції подані дані про те, що фізичне навантаження частіше приводило до смерти чоловіків із високим рівнем холестерину. У більшості випадків смерть наставала через розрив атеросклеротичної бляшки в судинах серця.

Нестача холестерину веде до депресії

Саме такого висновку дійшли американські психологи штату Південна Кароліна. Точніше, якщо рівень холестерину надто низький, то жінкам це загрожує нервовими депресіями та безпідставним відчуттям страху. Відомо, що після пологів рівень холестерину в крові різко зменшується, спричинює особливо сильні напади депресії, бо в наступний період холестерин відновлюється дуже повільно. Медики кажуть, що така сама картина характерна і для чоловіків. Про це свідчить також і статистика самогубств. Треба більше споживати риби чи риб'ячого жиру.

Д-р Юліян Мовчан

Хрестиківка

Горизонтально:

1. Прилад для визначення сторін світу. 5. Перше звання на фльоті. 9. Дні життя. 10. Клеймо. 11. Геометрична фігура. 12. Творець. 14. Народність на північному сході Китаю. 16. Безхребетна водна тварина. 18. Ім'я апостола. 19. Український чоловічий танець з топірцями. 21. Вирішальне положення в шаховій грі. 24. Чоловік вівці. 26. Один з трьох літературних родів. 27. Бачення. 29. Автор відомої картини про запорожців. 30. Печаль. 31. Наклеп. 32. Місто в Німеччині.

Вертикально:

1. Поема Т. Шевченка, написана в Переяславі. 2. Олійна або опійна рослина. 3. Лицедій. 4. Співзвуччя. 5. Поема Т. Шевченка, написана на Кос-аралі. 7. Старшина. 8. Притока Дністра. 13. Місце для видовища. 15. Зацікавлення. 16. Напій з цукрової тростини. 17. Екзекутор. 20. Брацлавський полковник. 22. Прихильник. 234. Гірська порода. 25. Натура. 26. Автор „Божественної комедії". 28. Столиця Італії. 30. Сучасний український поет.

Склав **Л.Х.**

Просто з життя

Поль Дж. Вортон з Вест Вірджінії багато років збирає різні повчальні випадки та історії з довколишнього життя. Зібрані ним історії львівське католицьке видавництво „Свічадо" випустило окремою книжечкою „Історії та притчі для катехитів та вчителів". Подаємо окремі витяги з неї.

Фармер приїхав до міста і зайшов до бару пообідати. Сівши до столу, він помолився. Галасливі молодики, які надокучали людям, причепилися до нього:

– Батечку, а в тій землі, звідки ти приїхав, усі так роблять?

– Ні, синки, у нас свині і так їдять, – відповів фармер.

◆

Тато пішов на прогулянку з сином і той запитав, як струм їде по дротах.

– Я, сину, ніколи не знався в електриці, – відповів батько. Потім син запитав, чому буває грім в небі.

– Поправді, я над цим не замислювався, – відповів батько.

Коли вони повернулися додому, син запитав:

– Тату, ти не гніваєшся, що я в тебе так багато розпитував?

– Звісно , ні, – відповів батько. – А про що ти ще хотів би дізнатися?

◆

Коли жінка втретє перетинала на мотоциклі кордон Болівії, митник запитав, що вона перевозить в мішку.

– Пісок, – відповіла жінка.

Митник зажадав перевірки і переконався, що вона таки везе пісок. Коли жінка перетинала кордон вдесяте, він не витримав і сказав:

– Тобі нічого не буде, але признайся: ти перевозиш контрабанду?

– Так, – сказала жінка.

– А що саме?

– Мотоцикли.

Собака викликав собі швидку допомогу

Поліцію, швидку допомогу і пожежників підняв по тривозі собака в польському місті Забже.

На пульті чергового швидкої допомоги пролунав телефонний дзвінок. Однак замість людського голосу в трубці почулося пронизливе завивання собаки. "Ми подумали, що хтось набрав номер телефону, але у нього не було сил говорити",- повідомив черговий лікар швидкої допомоги Ярослав Язджик.

За допомогою зв'язківців було встановлено номер телефону, звідки надійшов незвичайний виклик, і адресу, за якою терміново виїхали медики, поліція і пожежники. Оскільки квартира виявилася на 7 поверсі, куди не діставала пожежна драбина, рятівникам довелося виламати двері. Через них вискочив собака.

Як розповідають свідки, він прямо на сходовій клітині справив свою потребу і спокійно повернувся в квартиру, де нікого з мешканців не було.

Викликана з роботи додому господиня була жахливо здивована тим, що трапилося. У поліції склалася єдина версія собачої винахідливості: вставши на задні лапи, пес передніми увімкнув селектор і тричі натиснув цифру 9, викликавши швидку допомогу.

НОВІ ВИДАННЯ

Україна потребує енциклопедичних знань

До 1990 року єдиним джерелом інформації в Україні була „Українська радянська енциклопедія", укладена з позиції ортодоксального більшовизму.

Саме тому одним із перших завдань, яке поставило перед собою відновлене в Україні Наукове товариство ім. Шевченка було перевидання „Енциклопедії Українознавства" в 10 томах під редакцією Володимира Кубійовича. Це перевидання розпочато у 1993 році, головно за рахунок спонзорів – вихідців зі Львова і Галичини.

Робота над виданням розпочалася жваво, але швидко зупинилася через брак коштів. І тут на допомогу прийшла Фундація приятелів Енциклопедії України в Америці, яка тричі надавала допомогу на видання чергових томів. І ми віримо, що з допомогою цієї фундації, а також Фундації Української Енциклопедії в Канаді ми у 2000 році здійснимо остаточно випуск 9-го і 10-го томів.

Але на цьому потреба підтримки енциклопедичної справи в Україні не вичерпується. Триває підготовка нової енциклопедії про Україну як сучасну державу та про світове українство у сучасному вимірі. Ініціятором створення Енциклопедії Сучасної України (ЕСУ) став Енциклопедичний центр НТШ в Сарселі (проф. Аркадій Жуковський), співучасть у виконанні цього проєкту беруть Національна Академія Наук України (співголова Іван Дзюба) та Наукове Товариство ім. Шевченка в Україні (співголова проф. Олег Романів). Це повинен бути універсальний довідник, який відображає зміни останнього десятиліття, пов'язані зі становленням Української державности. Вже підготовлено до друку перший том ЕСУ (прийде до читача в найближчі місяці з початком 2000 року). Ця енциклопедія налічуватиме щонайменше 4-5 томів. Здійснення цього великого національного задуму стало можливим завдяки підтримці Фундації приятелів Енциклопедії України в Америці, НАН України в Києві. Вже передані кошти на комп'ютеризацію, передбачено фінансування першого тому ЕСУ.

Проф. Олег Романів,
голова НТШ в Україні,
член-кор НАН України

„Ноша України крізь віки"

Міжнародний благодійний фонд „Духовна спадщина" з великою приємністю повідомляє, що в Україні в 1999 році вийшов перший альбом художника з Австралії П. Кравченка „Ноша України крізь віки", презентація якого відбулась 24 червня 1999 року в Українському Домі.

П. Кравченко – українець, 1921 року народження, у 1940 році закінчив Київську художню школу ім. Т.Г. Шевченка. Він є одним із засновників Спілки українських образотворчих митців Австралії (СУОМА) та Фундації українознавчих студій Австралії (ФУСА), почесний член Спілки Художників України, член Міжнародного благодійного фонду „Духовна спадщина". В своєму першому альбомі автор представив 65 зразків української ноші (одягу), що носив український народ. П. Кравченко, виступаючи в своїх ретроспективних малюнках як дослідник української ноші, популяризатор наукових досягнень у цій галузі, перетнув межу нової ери і сягнув сколотських часів. Незабаром вийде 2-ий том, який включатиме в себе 100 малюнків з описом строїв доби капіталізму.

Перший том видано накладом автора за сприяння Державного Комітету України в справах національностей та міграції та МБФ „Духовна спадщина".

Альбом видано тиражем 1000 примірників.

П. Кравченко – єдиний, хто створив таку чудову серію строїв, тепер цим доробком можуть користуватися як спеціялісти, так і прихильники української культури, а найголовніше – він створений для наших дітей, які тепер матимуть змогу ознайомитаись з історією української ноші. Мрія автора – розповсюджувати альбом в Україні (безкоштовно) по школах, дитячих садках, вищих та середніх навчальних закладах, посольствах та представництвах інших країн.

Просимо читачів підтримати цю благородну справу, придбавши цей альбом. Своїм внеском ви дасте можливість автору збільшити тираж до кількох тисяч та видати 2-ий том, що дасть можливість подарувати його тим, кому він необхідний.

Вартість альбому 35 дол. з пересилкою. Просимо звертатись з питань придбання альбому за адресою: **Україна, Київ-175, вул. Харківське шосе, буд. 61, кв. 53. Тел. (044) 564-3318** до Світлани Давиденко. Номер рахунку: **Україна, Київ, Дарницьке відділення УСБ Р/р №26209584005028.**

Віра Тимощенко,
директор фонду „Духовна спадщина"

„З моїх життєвих доріг"

У Львові вийшла книга д-ра Володимира Боднара, одного з найактивніших дописувачів „Свободи".

Спочатку коротко про її автора. Д-р Володимир Боднар, 1915 року народження, є вихідцем із Жовківщини, Львівської области. Народився і виховувався у священичій родині, його батько був парохом в селі Смереків і в містечку Мости Великі на Львівщині. Як згадує сам автор, його життя проходило трьома руслами: в професійному плані, музикально-вокальному та журналістському. Початкову школу Володимир закінчив у селі Смерекові, а в Жовкві – математично-природничу гімназію. Після матури навчався у Львові, у Вищій школі закордонної торгівлі. Вибух війни 1939 року перервав його студії у Львові. Він опинився у Відні. Тут записався в університет і одночасно в музичну академію. Закінчивши навчання в 1943 році, отримав два дипломи: економіста і музиканта. А в 1947 році успішно захистив дисертацію і отримав ступінь доктора економічних наук. Такі були професійні здобутки д-ра Володимира Боднара.

Успадкувавши від свого батька добрий голос, В. Боднар ще з молодих років співав у студентському хорі в Жовкві, потім у Відні, а в Тирлі став членом славного хору „Ватра" під диригуванням проф. Лева Туркевича. У 1949 році з хористами переїжджає до Філядельфії в США. Наступного року поселився в Клівленді. Тут, поряд з основною роботою в банку, д-р В. Боднар активно включився в суспільно-громадське та музичне життя української громади. Виступав як соліст на різних концертах, а також співав у хорах. У цей період випустив свою власну платівку під назвою „Тут весни розквітли мої...", яка й до сьогодні користується великим успіхом.

Трохи пізніше, особливо з 1980 року, д-р В. Боднар проявляє себе і в галузі журналістики. Він постійно публікує в українських газетах „Свобода", „Америка", „Національна Трибуна" матеріяли на різні теми з культурного та суспільного життя української громади Великого Клівленду. Крім цих матеріялів, він також публікує родинні спогади із своїх довгих і небезпечних життєвих доріг, з подорожей в Україну та інших країн Европи. Маючи таким чином сотні газетних публікацій, автор вирішив видати їх окремою книжкою.

Книга складається із трьох розділів. Перший – це хроніка суспільно-політичного, духовного та культурного життя української громади Клівленду-Парми.

Матеріяли другого пов'язані з подіями родинного життя автора. Третій розділ – спогади з України. Загалом книга є цінною і повчальною. Для науковців-істориків та й для широкого кола читачів вона є тим джерелом, з допомогою якого можна вивчати різноманітні сторони життя української діяспори та її стосунки з Україною в період відродження та становлення української державности.

Книга має 368 сторінок у гарній твердій палітурці. Її можна придбати в українських крамницях Парми, Огайо, або в автора книги за адресою: Dr. Wolodymyr Bodnar, 2631 Robinhood DR, Parma, Ohio, 44134, tel.: (440)845-2073. Вартість книги 10 дол.

Петро Твардовський,
Клівленд

ЗБОРИ ВІДДІЛУ УНС

НЕДІЛЯ,
9 КВІТНЯ 2000 р.

Johnson City, NY. Річні загальні збори 21 Відділу УНС відбудуться о год. 12:30 по пол. в залі при українській православній церкві св. Івана Хрестителя. Секретар – Марія Зобнів

ЗБОРИ ВІДДІЛУ УНС

НЕДІЛЯ,
9 КВІТНЯ 2000 р.

Нюарк, Н. Дж. Річні збори 27 Відділу УНСоюзу відбудуться о год. 11-ій ранку по Службі Божій в церковній залі св. Івана Хрестителя при 719 Sandford Ave. Просимо всіх членів прибути на засідання. Христя Бродин – секретар.

ЗБОРИ ВІДДІЛУ УНС

СУБОТА,
8 КВІТНЯ 2000 р.

НЬЮ-ЙОРК, Н.Й. Річні загальні збори 130 Відділу УНСоюзу Т-ва „Св. Володимира" відбудуться у приміщенні Т. Гнатишин, 24 East 7th Street, Apt. 4C, New York City, NY, о год. 1-ій по пол. На порядку дня: звіти уступаючої Управи та Контрольної Комісії і вибір нової Управи на наступний рік. Проситься всіх членів прибути. За Управу Олександер Редько – голова, Юрій Юрків – секретар.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

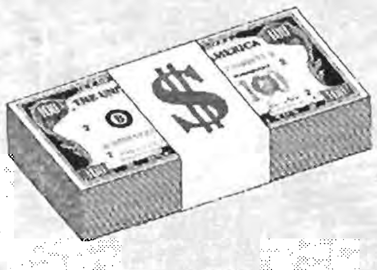
Найбільша в світі українська висилкова фірма
Висилаємо в Україну, країни СНД та Східної Європи

З нагоди 10 років заснування велика знижка на товари та послуги

» ПЕРЕСИЛКА ДОЛЯРІВ

Україна

» ПАКУНКИ

до **4** днів
Експрес 24 години

ЗАВЖДИ НАЙНИЖЧІ ЦІНИ

- ҐАРАНТОВАНО
- КОНФІДЕНЦІЙНО

Доручаємо доляри особисто в руки

- НАЙШВИДША ДОСТАВА
- НАДІЙНИЙ СЕРВІС

Безкоштовно відбираємо пачки з хати за посередництвом UPS

Всі довідки за тел: 1-800-361-7345

Більше 700 тисяч вдячних клієнтів!

МІСТ MEEST

10 років разом з громадою

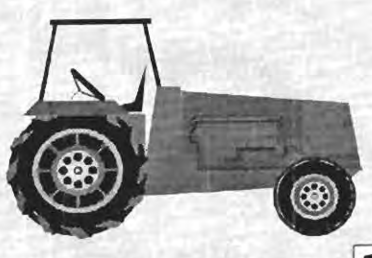
#1 в США та Канаді

Свій до свого по своє!

» НОВИЙ КАТАЛОГ НА ТОВАРИ І ТЕХНІКУ

- НАЙНИЖЧІ ЦІНИ
- ВЕЛИКИЙ ВИБІР

до 35% ЗНИЖКИ

» ПРОДУКТОВІ ПАЧКИ

- ВЕЛИКИЙ ВИБІР
- ЯКІСНІ ПРОДУКТИ

Достава від 1 до 4 тижнів

За безкоштовним каталогом телефонуйте: 1-800-361-7345

Найнижчі ціни, найкращий сервіс тільки у фірмі «МІСТ»

Щохвилинний комп'ютерний контроль за виконанням Вашого замовлення!

На кожне замовлення даєм письмове підтвердження від отримувача

РЕГІОНАЛЬНІ ПРЕДСТАВНИКИ ФІРМИ «МІСТ» У ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ

MEEST Corporation Inc. 97 Six Point Rd. Toronto, ON M8Z 2X3 Tel.: (416) 236-2032 1 (800) 361-7345	MEEST - AMERICA 817 Pennsylvania Ave. Linden, NJ 07036 Tel.: (908) 925-5525 1 (800) 288-9949	MEEST-KARPATY 2236 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622 Tel.: (773) 489-9225 1 (800) 527-7289	MEEST-CALIFORNIA 500 E. Harvard Str. Glendale, CA 91205 Tel.: (818) 547-4910	MEEST-ALBERTA 10834 97 Street, Edmonton, AB T5H 2M3 Tel.: (403) 424-1777 1 (800) 518-5558

Для кращої обслуги клієнтів маємо понад 250 агентів у Північній Америці. За агентом у Вашій місцевості телефонуйте безкоштовно: 1 -800-361-7345

"Свобода" запрошує до праці продавців реклями

Ви можете заробити відчутний грошовий додаток до свого основного заробітку, а також прислужитися громаді й українській пресі, якщо маєте хист і бажання збирати реклямні оголошення та передплатників для "Свободи", а також продавати газету у Вашій місцевості. За детальними інформаціями просимо звертатися до Марії Осціславської на тел.:

(973) 292-9800, дод. 3040.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

Air Ukraine UZBEKISTAN airways

"UZBEKISTAN AIRWAYS" та "AIR UKRAINE"

ВИКОНУЮТЬ СПІЛЬНІ БЕЗПОСАДКОВІ ЛЕТИ

НЬЮ-ЙОРК – КИЇВ
далі до ТАШКЕНТУ

на літаку БОІНГ-767-300

В П'ЯТНИЦІ І НЕДІЛІ
з летовища Кеннеді

За довідками телефонувати:
"UZBEKISTAN AIRWAYS":

1-212-489-3954 ***(бюро)***
1-212-245-1005 ***(резервування квитків)***
1-800-820-2891 ***(вантажі)***
1-718-244-0251 ***(вантажі, факс)***

LVIV EXPRESS SERVICES
OKSANA INTERNATIONAL

**1111 East Elizabeth Ave.
Linden, New Jersey 07036** **(908) 925-0717**

ПАЧКИ В УКРАЇНУ

БІЛОРУСІЮ, РОСІЮ, ПОЛЬЩУ, ЕСТОНІЮ, ЛАТВІЮ, ЛИТВУ, СЛОВАКІЮ

КОРАБЛЕМ	ЛІТАКОМ	ДОЛЯРИ	ЕЛЕКТРОНІКА
мін. 10 фунтів	2 - 3 тижні мін. 10 фунтів	Висилка та доставка	220 В

ПРИСКОРЕНА ДОСТАВА ЛІТАКОВИХ ПАКУНКІВ до Західної України

БУДЬ-ЯКИЙ ХАРЧОВИЙ ПАКУНОК З НАШОГО КАТАЛОГУ **10% OFF** З ЦИМ КУПОНОМ

ТІЛЬКИ У НАС! **ВСІ ХАРЧІ З АМЕРИКАНСЬКИХ КРАМНИЦЬ**

ВІДПРАВКА КОМЕРЦІЙНИХ ВАНТАЖІВ

Є ШИРОКИЙ ВИБІР ПАКУНКІВ ВІД $88 ДО $248

SEND PACKAGES TO US THROUGH UPS • CALL FOR UPS LABELS: 1-800-9-OKSANA

Пакунки та доляри в Україну

$0.50 lb*

$ 1.89 lb*

79 с LB при пересилці через UPS
*** Окрема доплата за доставу кожного пакунка**

**Ліцензійована пересилка долярів.
Достава американської готівки
в руки отримувача**

(973) 763-8778

ROXOLANA **1 (888) 725 8665**

300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040

ЛІКУВАННЯ В ТРУСКАВЦІ

На світі є багато курортів будь-якого рівня, але якщо ви маєте такі захворювання, як: хронічні гепатити, холецистити, жовчно-кам'яну хворобу, панкреатити, коліти, гастрити, сечо-кам'яну хворобу, уретрити, цукровий діабет, проблеми в шлунково-кишковому тракті, вам потрібно вибрати лікування саме в Трускавці.

Тут в гарному, спокійному прикарпатському місті, „живе" королева мінеральних вод – „НАФТУСЯ". Чудова природа, м'який клімат, рідна мова та душевне відношення людей – важливий додаток до повної гарантії того, що лікування буде успішним.

Вартість путівки для однієї особи (без перелету):

на два тижні – **$336**
на три тижні – **$462**
→ **сюди включається: проживання в кімнаті на дві особи, триразове дієтичне харчування, медичне обслуговування, всі необхідні лікувальні процедури.**

Дзвоніть до нас і ми допоможемо знайти санаторій,
який найкраще відповідає вашим потребам.

Д-р ЛЮДМИЛА ҐУДЗ, лікар-терапевт

DIPLOMATE OF AMERICAN BOARD OF INTERNAL MEDICINE

• Внутрішні хвороби і профіляктика • Хвороби серця і легенів

ЛІКАР ГОВОРИТЬ ПО-УКРАЇНСЬКИ!

2333 Morris Ave., Suite B-15, Union, NJ
Tel.: (908) 624-0090

ТРАДИЦІЙНА і НЕТРАДИЦІЙНА МЕДИЦИНА

Головколювання, гомеопатія, медичні рослини та інші натуральні методи
Розмовляємо українською мовою.

Для новоприбулих українців безкоштовна лікарська консультація

HUDSON VALLEY WELLNESS CENTER

7 S. Myrtle Ave.
Spring Valley, NY 10977
914-371-2740 (вт., чт., сб.)

1730 Central Park Ave.
Yonkers, NY 10710
914-337-5868 (ср.)

GRAND STREET MEDICAL ASSOCIATES

is pleased to announce

MIKHAIL GUSMAN, M.D.

Internal Medicine

has joined their practice at

**6360 Rt. 209
Kerhonkson, New York**
(Next to Candlelight Inn Restaurant)

New Patients Welcome

Office Hours: **MONDAY-FRIDAY 9 am – 5 pm**

(914) 626-7119

ДИПЛОМ СНД = ДИПЛОМ США

Bachelor Degree, Master Degree, Ph.D

Чи Ви маєте бажання працювати або вчитися у США?
Тоді Вам необхідно прирівняти освіту, що отримана
в СНД, до освітніх стандартів США.

FOREIGN CONSULTANTS Inc.
EDUCATIONAL EVALUATION SERVICES

Член Американських Національних Асоціяцій AACRAO та NAFSA

виконує „**EVALUATION**" (оцінку) дипломів та академічних довідок.

2809 W. DEVON AVE., CHICAGO, IL 60659

(773) 761-0000
(773) 761-0030

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ ЧІКОВСЬКИЙ член УНС Від. 407. Помер 7 січня 2000 р. на 89-му році життя. Нар. в 1910 р. в Польщі. Членом УНС став в 1940 р. Залишив у глибокому смутку сина Річарда. Похорон відбувся 12 січня 2000 р. на Beechwood Cemetery в Торонто.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО МАЙКО член УНС Відд. 67 Т-ва Запорізька Січ. Помер 16 лютого 2000 р. на 84-му році життя. Нар. в 1915 р. в Ансонії, Конн. Залишив у глибокому смутку дружину Анну, сина Михайла, дочку Патрицію, братів і сестру. Похорон відбувся 19 лютого 2000 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Дербі, Конн.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ІВАННА БІЛЕЦЬКА член УНС Від. 487 Т-ва „Дніпро" в Ст. Пол. Мінн. Померла 6 січня 2000 р. на 92-му році життя. Нар. в 1907 р. в Добромилі, Україна. Членом УНС стала в 1952 р. Залишила у глибокому смутку сина Володимира. Похорон відбувся 8 січня 2000 р. на цвинтарі Вест Ст. Пол., Мінн.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ЗЕНОН БОДНАРСЬКИЙ член УНС Відд. 360 Т-ва „Рідна Школа" в Баффало, Н.Й. Помер 15 лютого 2000 р. на 61-му році життя. Нар. в 1938 р. в Україні. Членом УНС став в 1988 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, сина Романа, дочку Оленку, маму і сестру. Похорон відбувся 18 березня 2000 р. на цвинтарі в West Seneca, NY.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО РЕМІК член УНС Відд. 238 Т-ва ім. Євгена Коновальця в Бостоні. Помер 7 лютого 2000 р. на 79-му році життя. Нар. в 1920 р. в Бостоні. Членом УНС став в 1937 р. Залишив у глибокому смутку дружину Анну, сина Роберта і внуків. Похорон відбувся 11 лютого 2000 р. на цвинтарі Mt. Hope.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ЗАБОРНИЙ член УНС Відд. 236 Т-ва „Вільні Козаки". Помер 8 січня 2000 р. на 77-му році життя. Нар. в 1922 р. Членом УНС став в 1952 р. Залишив у глибокому смутку дружину Мерієн, дочку Анну. Похорон відбувся 12 січня 2000 р.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ЙОАН-ІВАН РАКОЧИЙ член УНС Відд. 105 Т-ва ім. св. Володимира у Філядельфії, Па. Помер 14 вересня 1999 р. на 94-му році життя. Нар. в 1906 р. в Настасові, Україна. Членом УНС став в 1956 р. Залишив у глибокому смутку дружину Стефанію, сина Ярему, дочку Христину. Похорон відбувся 18 вересня 1999 р. на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ІРИНА БЛАГІТКА член УНС Відд. 25. Померла 15 лютого 2000 р. на 84-му році життя. Нар. в 1915 р. Залишила в глибокому смутку доньок Христину і Ліду, синів Андрія і Олександра, 10 внуків і 2 правнуки. Похорон відбувся 16 лютого 2000 р. на цвинтарі Holy Cross, N-Arlington, N.J.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ПЕТРО ВАСИЛІВ член УНС Відд. 221 Т-ва св. Стефана в Чикаго. Помер 9 лютого 2000 р. на 77-му році життя. Нар. в с. Добряни, пов. Стрий, Україна. Членом УНС став в 1949 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, сина Ореста, брата Михайла, сестру Анну. Похорон відбувся на цвинтарі св. Миколая.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

АННА ПАНАС член УНС Відд. 102 Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. Померла 8 травня 1999 р. на 69-му році життя. Нар. в 1924 р. в с. Вілкі Мазавецькі, Рава Руська. Членом УНС стала в 1968 р. Залишила в глибокому смутку сина Рассела. Похорон відбувся 11 травня 1999 р. на Покрова цвинтарі в Пармі, Огайо.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

АННА БІЛЛИЙ член УНС Відд. 147 Т-ва св. Миколая в Аллентавн, Па. Померла 14 лютого 2000 р. на 84-му році життя. Нар. в 1915 р. в Назареті, Па. Членом УНС стала в 1947 р. Залишила в глибокому смутку дочок Барбару і Патрисію, сестер і двох внуків. Похорон відбувся 19 лютого 2000 р. на цвинтарі св. Марії у Whitehall, Lawnship, PA.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

СТЕНЛІ МАСЛЯК член УНС Відд. 57 Т-ва свв. Петра і Павла в Коговз, Н.Й. Помер 12 лютого 2000 р. на 64-му році. Нар. в 1935 р. в Польщі. Членом УНС став в 1981 р. Залишив у глибокому смутку двох сестер і дальшу родину. Похорон відбувся 16 лютого 2000 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла у Вотерфорд, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ПЕТРО БОЙЧУК член УНС Відд. 59. Помер 10 березня 2000 р. на 75-му році життя. Нар. в 1925 р. в с. Поточеска, Західна Україна. Залишив у глибокому смутку дружину Христину, доньок Олесю, Марту і трьох внуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Івана в Стратфорд, Конн.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ВІРА ВЕРЕМІНСЬКА член УНС Відд. 131 Т-ва ім. А. Шептицького в Чикаго. Померла 25 січня 2000 р. на 65-му році життя. Залишила в глибокому смутку чоловіка Лева, дітей – Андрія, Марка і Марту з родинами. Похорон відбувся 28 січня 2000 р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МАРІЯ БАЛКО член УНС Відд. 180 Т-ва ім. І. Франка в Акрон, Огайо. Померла 29 березня 1999 р. на 96-му році життя. Нар. в 1903 р. в Україні. Членом УНС стала в 1933 р. Залишила в глибокому смутку сина Теодора, дочок Ірену і Ненсі, 5 внуків і 4 правнуки. Похорон відбувся 2 квітня 1999 р. на Hillside Memorial Park в Akron, OH.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МАРІЯ БАНІТ член УНС Відд. 473 Т-ва ім. сот. Ю. Головінського в Монтреалі. Померла 8 січня 2000 р. на 88-му році життя. Нар. в 1911 р. в Україні. Членом УНС стала в 1969 р. Залишила в глибокому смутку до-чку Віру і родину в США, Україні і Польщі. Похорон відбувся 11 січня 2000 р. на Notre Dome Cemetery в Монтреалі, Канада.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

Ми пам'ятатимемо Степана Магмета-„Гриця Зозулю"

Степан Магмет

10 лютого ц.р. в Савт-Оранжі, Н. Дж. помер наш батько і дідусь Степан Магмет. Обставини життя склалися так, що тривалий час у його буднях, життя сина і внука не посідало відчутного місця, але роки хвороби і відхід інакше освітлюють життя кожної людини і кличуть нас до об'єктивного осмислення особистости померлого, вшанування його заслуг і прощення помилок.

Степан Магмет був людиною особливої долі. Саме прізвище нашого роду вказує на предків зі Сходу, котрі разом з козаками здобували волю України і поріднилися з нею назавжди. Один з них осів у селі Жовчеві Рогатинського повіту в Галичині. З цього кореня походив і Степан Магмет. Він народився 7 листопада 1923 року, ріс без батька, а після передчасної смерти матері був змушений сам давати собі раду. Коли почалася Друга світова війна і німці прийшли у Карпати, разом з іншою молоддю був мобілізований до виконання робіт на шляхах, а в 1943 році зголосився до Галицької дивізії, де служив в артилерії до кінця війни. Потім проживав в таборі для переміщених осіб в Вілляху на терені Австрії, де одружився з Галиною Вахнін і дочекався єдиного сина. Разом перебралися до Америки. Тут Степан Магмет зустрів іншу жінку, яка була його дружиною до своєї передчасної смерти.

Українська громада краще знала Степана Магмета як артиста комедійного жанру. Ще з молодих років він захопився самодіяльним театром і грав ролі під керівництвом режисера Михайла Ляльки, який теж походив з Жовчева. В Австрії грав у театрі „Веселка". В Америці прилучився до Ансамблю легкого жанру, де здобув велику популярність виконанням монологів Гриця Зозулі. До останнього дня у тяжкій хворобі він зберіг здатність жартувати з приводу своєї немічности. У серпні 1997 року Спілка театральних діячів України з нагоди Дня незалежности нагородила Степана Магмета Почесною грамотою за великий вклад у розвиток театрального мистецтва в діяспорі.

Впродовж усього життя в еміграції Степан Магмет підтримував постійний зв'язок з Братством колишніх вояків 1-ої Української дивізії УНА (станиця Нюарк, Н.Дж.), був його активним членом.

Недуги значно утруднили останні роки життя Степана Магмета і ми, його родина, дякуємо усім людям, які допомагали нашому батькові і дідусеві, а також проводили його на вічний спочинок. Серед них особливу чутливість до людської біди засвідчили побратими по зброї Петро Буняк з дружиною Наталею, Василь Пелехатий, Ярослав Закаляк, а також Іванка Кононів, Божена Ольшанівська, Володимир Боднар, д-р Андрій Стефанівський, Лариса Фолк та інші. Особливо ми дякуємо подружжю Олександри і Левка Хмельковських, які узяли на себе опіку хворого до його відходу. Управа станиці 1-ої дивізії УНА подбала про похорон, за що ми теж дякуємо.

Наш батько і дідусь відійшов у вічність, але в нашій родині пам'ять про нього буде збережено і передано нащадкам. Маємо надію, що Степана Магмета-„Гриця Зозулю" Мне забуде й українська громада, що його споминатимуть добрим словом і в Україні, за якою він у великій любові завжди тужив.

Нехай буде йому легкою американська земля!

Син Мирон Магмет з дружиною Ґарлі , Онук Лесик

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 26 березня 2000 р. відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.
д-р медицини
ЮРІЙ ДИЦЬО

ПАНАХИДИ відбулися у вівторок, 28 березня 2000 р. в Farley Funeral Home в North Port, Fl. і в п'ятницю, 31 березня 2000 р. в Gowen Funeral Home, Somerset St., New Brunswick, NJ.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 1 квітня 2000 р., о год. 9:30 ранку в церкві св. Марії в Нью-Бранзвик, Н. Дж., а відтак на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку залишилися:

дружина – МАРІЯ
сини – ЮРІЙ-МИРОН з дружиною ШЕРИЛ і донькою ЛЯРИСОЮ
– МАРКО-РОМАН
сестри – АПОЛЬОНІЯ КНИШ
– ІВАННА МЕЛЬНИК-ГАВРИЛЮК
сестрінки – ХРИСТЯ ПЕРФЕЦЬКА з чоловіком ЮРІЄМ і родиною
– МАРТА БАЗАРКО з чоловіком НЕСТОРОМ і родиною
– ІЛАРІОН МЕЛЬНИК з дружиною ІМОЮ і родиною
– ТАНЯ ГОЛОВНИЧ з чоловіком ЯРОСЛАВОМ і родиною
– РОМАН КНИШ з дружиною ЛЮБОЮ і родиною
кузинка – МАРІЯ ЦІСИК

та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і в Україні

Про молитви за упокій душі просить родина

Вічна йому пам'ять!

Замість квітів родина просить складати пожертви на Богословську Академію у Львові або на сиротинці в Україні – через СУА

Спомин про Олексія Мурженка

Олексій Мурженко

5 січня цього року на відомому українському цвинтарі у Бавнд- Бруці, Нью-Джерзі, неподалік Нью-Йорку, ми провожали в останню дорогу Олексія Мурженка, українського політв'язня, котрий домагався вільного вибору країни проживання для всіх народів Совєтського Союзу. Йому було лише 57 років, з них 22 роки пройшли по совєтських таборах і тюрмах.

Олексій Мурженко народився в 1942 році під Харковом. Як син полеглого фронтовика навчався у Суворівському училищі в Києві. Перебуваючи у військовому оточенні він захопився ідеями справедливости, свободи і людської гідности. Пізніше була створена група „Свобода разума" – і Олексій зі своїми молодими однодумцями брав участь в розповсюджуванні антисовєтських листівок, які підкреслювали негаразди політичної влади. За антисовєтські погляди потрапив під арешт, був позбавлений волі на 6 років (1962–1968 рр.).

Після повернення Олексій пробує влаштувати собі життя – одружується з Любою, киянкою, яка чекала його весь час. Народжується донька Анна. Мурженко спробував поступити в інститут, але йому не дали вчитися, звільнили через минуле. Він важко працював, хоч і роботу теж нелегко було знайти, але відповідальність за сім'ю зобов'язувала триматися за кожну працю, щоб вижити. Так з'явилася думка покинути Совєтський Союз, в якому Олексій не знаходив собі місця.

Можливо, дехто може пригадати „справу захоплення літака" в червні 1970 року групою совєтських євреїв, які вирішили втекти на літаку з Совєтського Союзу до Швеції. Олексій Мурженко був єдиним українцем в цій групі бажаючих звернути погляд світової спільноти на неможливість вільної еміграції з совєтської країни та її „залізні кордони". Втеча не вдалася, і всіх учасників було засуджено на довгий час позбавлення волі. Олексій Мурженко отримав 14 років мордовського табору і відбув їх повністю. Це були довгі і тяжкі роки... До вірної дружини Люби доходили теплі турботливі листи від Олексія з порадами виховання доньки, підтримки і віри в краще життя. Любов Мурженко дочекалася Олексія, коли доньці вже було 15 років. Олексій не хотів поступатися ні в чому і не перед ким, і через небажання підкоритися знову потрапляє на 2 роки до табору особливого режиму. Ці останні роки дуже вплинули на його здоров'я.

О. Мурженко був усиновлений багатьма кібуцами в Ізраїлі, які домагалися його звільнення. За допомогою своїх друзів Олексій з сім'єю у 1988 році виїхав до США, де почав писати до газет, виступав в радіо „Свобода". Закінчив фінансове навчання, працював в українському банку, потім – водієм. Але тяжкі роки у таборах і життєві хвилювання зробили свою чорну справу – 31 грудня 1999 року Олексій Мурженко помер.

Прощатися з О. Мурженком прийшло багато людей. Надіслали чисельні співчуття єврейські громадські організації Америки і Ізраїля, в тому числі Національний комітет праці Ізраїля. Чин похорону відбувся в Православній Церкві-пам'ятнику св. Андрія у Бавнд-Бруку. На поминальному обіді співучасник О. Мурженка в справі з літаком і його давній побратим Ю. Федорів зазначив у споминах, що в дорозі до літака йому стало ясно – за групою слідкують органи. Він запропонував Олексієві втікати. Олексій подумав і вирішив бути з групою до кінця. Він був сміливою людиною, знаючи, що його чекає...

Багато живих квітів і вінків. Останньою на могилу поклала гілочку червоної калини відома українська дисидентка Надія Світлична. Це був символ боротьби і незламности, далекий привіт з нашої рідної України.

Людмила Вишневська

Шановні читачі,

за добрим звичаєм "Свобода" вміщує посмертні згадки, часто із світлинами, про тих, що відійшли. Такі публікації є не тільки останньою даниною покійному, вони посилюють зв'язок між поколіннями української імігpації, а крім того часто служать джерелом історичних досліджень.

Наш тижневик не бере плати за вміщення таких споминів і світлин. Проте суворі обставини редакційного життя, коли щораз дорожчими стають папір, обладнання, зв'язок і друкарні, змушують нас нагадати громаді про добрий звичай пожертв на пресовий фонд. Такі пожертви, надіслані чеком на адресу "Свободи" разом із споминами про дорогих людей, стануть найкращим підтвердженням реального піклування кожного добродія про нашу спільну українську справу, виразником якої прагне бути тижневик "Свобода".

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що 23 березня 2000 р. відійшов у вічність наш найдорожчий БРАТ, ВУЙКО і СТРИЙКО

бл. п.

МИКОЛА ДЕЦКИЙ

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 27 березня 2000 р., о год. 10-ій ранку в церкві св. Трійці у Кергонксоні, Н.Й., а опісля на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Залишені в смутку:

сестра – СОФІЯ ГУПКА
племінниці та племінники в Україні,
родина в Канаді
та багато близьких і знайомих.

Вічна йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 10 березня 2000 р. у Бріджпорт, Конн. на 75-му році життя відійшов у вічність

бл. п.

ПЕТРО БОЙЧУК

Покійний народився в селі Поточиска, Галичина.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, о год. 9-ій ранку в українській греко-католицькій церкві св. Покрови, 155 Барнам Ав., Бріджпорт, Конн., а відтак на цвинтар св. Івана в Стретфорд, Конн.

Покійний був членом І-ої Дивізії Українських Ветеранів, членом Українського Конгресового Комітету Америки, відділ Бріджпорт, Українського Братського Союзу і Українського Народного Союзу, Відділ 59 Бріджпорт, Конн.

Залишив у смутку:

дружину – ХРИСТИНУ
доньок – ОЛЕСЮ МАРТИН
– МАРТУ-СТЕФАНІЮ СОПЕЛЬ з мужем РИЙ
внуків – МИХАСЯ ЯКІВА
– ПЕТРА НАТАНІЯЛА
внучку – САРАБЕТ РАХАІЛ
та ближчу і дальшу родину в Україні.

Вічна йому пам'ять!

З волі Божої 25 лютого 2000 р. по довгій недузі відійшов у вічність тихою смертю ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДУСЬ

бл. п.

БОГДАН ҐАХОВСЬКИЙ

прожившu 87 років, п'ять днів перед його днем народження 3.3.1912 р. Нар. в Рогатинщині.

ПАНАХИДА відбулася 29 лютого 2000 р. в похоронному заведенні „Peterson" в Derborn, MI при численній участі друзів, сусідів, близьких, дальших приятелів. Були присутні з Канади, родина, Петро Орищин, близького приятеля син чоловіка ще з України.

В глибокому смутку залишилися:

дружина – ОЛЬГА
дочки – ВІКТОРІЯ з чоловіком ТОМОМ мол. і сином ТИМІШЕМ
– ЛІЛЕЯ з чоловіком RUSSELLE STRAITH
– МАР'ЯНА з двома маленькими синами: ОЛЕКСАНДРОМ і МИКОЛОЮ КАРІЛО
син – ПЕТРО з дружиною МАРІЙКОЮ та синами БОГДАНОМ і ОСИПОМ.

Проведено збірку на фонд – Діти Чорнобиля.

Дочка Вікторія їздила з лікарями з Піттсбургу в першій групі лікувати дітей після вибуху реактора в Чорнобилі.

Також збірку на музей в Клівленді, Огайо, де Лілея з чоловіком були членами.

Нехай земля буде йому пухом!

Ділимося сумною вісткою, що у четвер, 16 березня 2000 р. відійшла у вічність на 78-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

НАДІЯ ГАВРИЛІВ

з дому ТИЧУК

ПАРАСТАС відбувся в п'ятницю, 17 березня 2000 р. в похоронному заведенні Колодій-Лазута в Пармі, Огайо.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 18 березня 2000 р. в церкві св. Андрія, в Пармі, Огайо, а відтак на цвинтарі св. Андрія в Пармі, Огайо.

У глибокому смутку залишилися:

чоловік – МИКОЛА
сини – ВАСИЛЬ з родиною
– МИХАЙЛО з родиною
– СТЕФАН з родиною
дочки – МАРІЯ з родиною
– КАТЕРИНА
6 внуків і 7 правнуків.

Хай Бог прийме, де вірні спочивають.

Вічна їй пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець забезпечення УНС
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
tel.: 732 583-4537• fax: 732 583-8344
E-mail:matawan96@aol.com

Компанія „Wood-Art" на Фльориді потребує майстрів з художньої обробки дерева та столярної справи. Добра платня та медичне забезпечення.
Тел.: **1 (407) 668-0660**
1(407) 574-7796 (Vasyl Boychuk)

АДВОКАТ
ЯРОСЛАВ КУЗЕМЧАК

СПЕЦІЯЛІСТ ВІД КОМПЕНСАЦІЙ І ВИМОГ В НАСЛІДОК АВАРІЙ

- ✔ на роботі
- ✔ автомобільних
- ✔ в публічних місцях
- ✔ лікарських помилок

Перша консультація безплатна
Оплату беремо лише після виграші процесу про відшкодування

А ТАКОЖ:

- ВОДІННЯ під впливом алькоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID, Clifton, NJ
(973) 773-9800

ВІДЕО-КАСЕТИ з України

АПОН- 1999
Восьма річниця Незалежности,
ВІЙСЬКОВА ПАРАДА,
День Повітряних Сил України.

АПОН- 1999 Б
Восьма річниця Незалежности,
НАЙКРАЩИЙ КОНЦЕРТ
який ви коли-небудь чули і бачили палац „Україна" у Києві

АПОН- 7797
Українська св. Літургія – відправляє Папа Римський Іван Павло II в Базиліці св. Петра в Римі

АПОН-7797 Б
МОЛЕБЕНЬ
Відправляє Папа Римський Іван Павло II в Базиліці св. Петра в Римі

Ціна 25 дол. за кожну касету, пересилка 5 дол.

Писати:
APON RECORD Comp., Inc.
P. O. Box 3082 Long Island City, NY 11103.
Tel.: (718) 721-5599
Ми можемо переробляти ваші приватні відео касети з европейської на американську систему. ***Ціна 20 дол.***

Український Народний Союз готовий подарувати комп'ютор IBM System-36. Зацікавлених осіб просимо зголошуватися на тел.:
973 992-9800/Ext. 3027

МИХАЙЛО П. ГРИЦАК
адвокат
З КРИМІНАЛЬНИХ І ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ, ЯК ТАКОЖ КОМПЮТЕРСЬКОГО ПРАВА
Член адвокатської палати в Н. Дж., Н.Й., Конн., Вашінгтоні.
316 Lenox Ave., Westfield, NJ 07090
Tel. (908)789-1870; (732) 627-0517

ФІРМА „МІСТ"
Забираємо посилки з вашого дому 24 години
Україна – найнижчі ціни!
(973) 223-8655 •1-888-633-7853

ФІРМА ЄВШАН
пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки. Замовляйте новий каталог на 2000 рік!
Тел.: 1-800-265-9858

ECONOMY AIRFARES
FREGATA TRAVEL
Нью-Йорк/Львів – 599 дол.+tax
(round trip)
Нью-Йорк/Київ – 499 дол.+tax
(round trip)
429 дол. (one way)
Restrictions Apply
250 West 57 Street, #1211
New York, NY 10107
Tel.: 212-541-5707 • Fax: 212-262-3220

EuroLink
Дзвінок в УКРАЇНУ
31¢ за хвилину
Із зміною або без зміни
телефонної компанії далекого зв'язку
1-800-758-1023

Фірма „КАРПАТИ"
Переробляє хати, пивниці, направляє дахи, виконує цементні праці, переробляє лазнички, малює назовні і всередині. Виконує малі і великі роботи (Handy man) Василь Чолак. Тел.: **(718) 937-6821**
Веерер **(917) 491-6150**

Йосиф Купчак
власник
JOSEPH MEAT MARKET
М'ясні европейські вироби
437 Smith Street, Perth Amboy, NJ
Tel: (732) 442-4660

• РОЗШУКИ •

Розшукую дядька **ЮРІЯ ВІКТОРОВИЧА ХВОСТОВА**, з яким ми мали останній контакт у Польщі в 1944 р. Розшукує Анна Альфредівна Хвостова
Тел. 718 657-7995

Пилип'юк Наталія Прохорівна, с. Добривода, Радивилівський р-н, Рівенська обл., пошукує сина **ПИЛИП'ЮКА МАТВІЯ ІЛАРІОНОВИЧА**, нар. 1924 р. в селі Добривода, Радивилівський р-н, Рівенська обл. Прошу телефонувати: **(305) 868-1594**

Розшукую родину мого діда **СЕМЕНА ЛЕОНТЄВИЧА МАКОГОНА** нар. в с. Богданівка, Базалійського р-ну, Кам'янець-Подільської обл. До Нью-Йорку виїхав в 1913 р. Моя адреса: Коноплева А., ул. Мира, д. 21, кв. 11, г. Мурманск, 183076, Россия.

УВАГА! 35% ЗНИЖКА на трактори, авта і техніку
ШВИДКІСНА доставка грошей – низькі ціни, конфіденційність

KARPATY Export Import Ltd.
KARPATY TRAVEL
121 Runnymede Road, Toronto, Ontario Canada M6S 2Y4
e-mail:nsemczys@aol.com
Tel. (416) 761-9105
Toll free **1-800-265-7189**

ГРОШІ • РЕЧОВІ ПАЧКИ
ПРОДУКТОВІ НАБОРИ
ЛИСТИ ТА ДОКУМЕНТИ
до рук адресата в Україну та інші держави

ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ
КВИТКИ • ЗАПРОШЕННЯ
МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ВІЗИ
ВІДПОЧИНОК
на відомих курортах

Пам'ятайте – як посилати чи літати, то через КАРПАТИ!

UKRAINE-PAC
(973) 831-1499
PACKAGE and **FOOD** Parcel Service

ARKA COMPANY
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відеокасети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

• ПРАЦЯ •

Шукаю жінку до опіки 2-ох дітей (7 і 5 років) і легкої домашньої праці– 5 днів в тижні.
Тел.: (732) 615-0797 веч.
або **(718) 854-8030** вдень

Жінка, 40 років з педагогічною освітою, у вихідні дні (субота, неділя) догляне вашу дитину чи заопікується старшою особою.
Тел.: (973) 625-7973
Марійка

Американська компанія запрошує до співпраці людей з медичною освітою. Телефонувати на число:
917 495-0859, Роман

Жінка, 42 роки, пошукує працю – доглядати за старшою особою або дітьми. Має досвід і добрі рекомендації. В Америці 5 років.
973 375-6942
або **201 910-5679**

Потрібна від тепер: порядна, ніжна жінка, що любить і має досвід із дітьми, яка може варити та вчити української мови для 3-річного хлопчика і 6-річної дівчинки із лагідними характерами. Жити з нами у живописній Пенсильванії.
717 285-0095

• НА ПРОДАЖ •

Продається в м. Заліщиках, Тернопільської обл., Україна, двоповерхова хата, загальною площею 300 кв. м.: 7 кімнат, кухня, ванна, сауна. Паркетна підлога, опалення природним газом і рідким топливом. Є гараж і літня кухня. Тел.: **770-393-2860**

Продається 2-поверховий будинок в приміській зоні м. Львова, загальною площею 240 кв. м. Ціна 32.000 дол. Земельна ділянка 1000 м. кв., басейн 6х3 м. кв., парник 6х3 м. кв., літня кухня 2 кімнати по 10 м. кв., 6 кімнат, 5 спалень. Низ – гараж 30 м. кв., кухня 17 м. кв., 2 кімн. по 10 м. кв. Верх – 3 кімнати 30, 17, 14 м. кв. 2 ванни (санвузли) по 15 м. кв. Коридори (фойє) 2 по 20 м. кв. Тел. у Львові:
(380) 322-764-121, або (380) 674-950.

Продається в Києві після євроремонту 3-х кімнатне помешкання, повністю обладнане меблями і сучасною апаратурою в найкращому центральному районі міста.
Тел.: 1-313-640-1915
Можна залишити повідомлення

• РІЗНЕ •

Д-р Микола Івашко, учитель при Harvard Medical School у відділі радіології шукає помешкання від 1 липня 2000 р.до 1 липня 2001 р. в околиці Cambridge – Becon Hill-Backbay – South End. Може бути неумебльоване. Тел. „collect": **517 351-5556**

Даю лекції гри на скрипці, фортепіяні, гітарі, електронному піяно (keyboard).
Тел.: 201 951-6190

Українка, 54 роки бажає познайомитись з чоловіком для створення майбутнього життя. Я маю добру працю і умови.
Тел.: 1-203-888-3587

Українка 35 років, дентист, хотіла б познайомитися з громадянином США для подальшого одруження.
Оксана Сідлак, Івано-Франківськ, вул. Бельведерська 58, кв. 19, Україна, 284010

Українка 47 років з дітьми (174-55) бажає познайомитися з добрим, спокійним чоловіком, громадянином Америки або Канади.
Тел.: 011-380-44-410-3362, Київ

Дівчина 22 роки (177-67) добра, спокійна симпатична українка з Києва, бажає познайомитися із порядним чоловіком до 35 років добрим, надійним громадянином Америки або Канади для створення сім'ї.
Тел. у Києві: 011-380-44-410-3362 Оксана

Українець-американець, 43 роки, 5.11-175 познайомиться з жінкою, доброго серця і характеру для спільного забезпеченого подружжя. Маю сталу військову пенсію. Писати на адресу:
4560 E. 18th St., Tucson, AZ. 85711

Лікар натуропат безкоштовно консультує і надає відповідні рекомендації при жіночих хворобах. Безплатно визначаємо цукор в крові і тест на вагітність.
Тел.: 917 495-0859 • 908 497-9226